

Jaarboek 2022

Jaarboek 2022

KONINKLIJKE VLAAMSE ACADEMIE VAN BELGIË
VOOR WETENSCHAPPEN EN KUNSTEN

© Koninklijke Vlaamse Academie van België
voor Wetenschappen en Kunsten
Hertogsstraat 1
B-1000 Brussel / België
Tel.: 02 550 23 23
info@kvab.be
<http://www.kvab.be>
Depotnummer: D/2023/0455/03

© Foto's: Koninklijke Vlaamse Academie van
België voor Wetenschappen en Kunsten

Inhoudstafel

Woord vooraf.....	7
Bestuur van de Academie – 2022.....	12
Nieuwe leden.....	13
Openbare Algemene Vergadering – 10 december 2022	19
Programma.....	19
Genootschapswerking	
Beschouwingen van de Klassenbestuurders	20
Klasse van de Natuurwetenschappen	20
Klasse van de Menswetenschappen.....	22
Klasse van de Kunsten	25
Klasse van de Technische Wetenschappen	27
Mededelingen in de Klassen	30
Klasse van de Natuurwetenschappen	30
Klasse van de Menswetenschappen.....	30
Klasse van de Kunsten	31
Klasse van de Technische Wetenschappen	31
Klassenoverschrijdende vergaderingen	32
Huldiging jarige leden.....	33
In Memoriam	64
Louis Dupré	64
Wim Henderickx	67
Caroline Pauwels	69
Dirk van der Cruysse	74
Academische Fondsen en Prijzen.....	77
Laureaten van de Academie 2022.....	77
Gouden Penning 2022.....	81
Onderscheiding Wetenschapscommunicatie	83
Henri Vanderlindenprijs.....	87
Jan Gillisprijs	88
Octaaf Callebautprijs.....	89
Charles De Clercqprijs	90
Frans Van Cauwelaertprijs	93
Prijs van de Vlaamse Minister voor Wetenschapsbeleid.....	94
Jonge Academie	96

Denkersprogramma – Cyclus Reproduceerbaarheid en repliceerbaarheid	99
Denkersprogramma – Cyclus Energie in de gebouwde omgeving	102
Standpunten	104
Reflectiegroepen	110
CoHiWet	112
Academisch Cultureel Forum	114
Publicaties	117
Verhandelingen van de KVAB, Nieuwe Reeks	117
Nationaal Biografisch Woordenboek	118
Academieberichten	119
Vlaamse Academische Stem - VLAST	120
Contactfora	121
VCWI	122
Internationale Samenwerking en Netwerking	126
Internationale Samenwerking	126
Bilaterale Uitwisselingen	126
Coördinatie binnen RASAB	127
Deelname aan internationale samenwerking en/of netwerking: KVAB	129
BACAS	132
Samenstelling Academie – December 2022	134
Klasse van de Natuurwetenschappen	134
Klasse van de Menswetenschappen	136
Klasse van de Kunsten	138
Klasse van de Technische Wetenschappen	140
Jonge Academie	142
Commissies van de Academie	143
Kandidaturencommissie	143
Laureatencommissie	144
Langlopende Projecten	145
Commissie Publicatiebeleid	145
Adviesraad Contactfora	145
Academisch Cultureel Forum	145
Wetenschappelijke commissie van het NBW	145
Vlaamse Academische Stem (VLAST)	146

Reflectiegroep Energie	147
Reflectiegroep Kunst, Wetenschap en Technologie	148
Reflectiegroep RRI	148
Adviesraad Jonge Academie	148
Stuurgroep Wetenschapscommunicatie van de KVAB en JA.....	149
Commissie Historische Wetenschappen.....	149
Wetenschappelijk Comité Humanisme in de Nederlanden	149
Wetenschappelijk Comité Klassieke Studies	150
Wetenschappelijk Comité Rechtsgeschiedenis	150
 Commissies voor de Academische Fondsen	 152
O. Callebautfonds	152
Mgr. J. Coppensfonds	152
Mgr. C. De Clercqfonds	152
O. Dupontfonds.....	152
E. Duvergerfonds.....	153
J. Gillisfonds.....	153
Mgr. R. Lenaertsfonds	153
H. Schoutedenfonds	153
H. Vanderlindenfonds.....	154
F. Van der Muerenfonds.....	154
P. van Oyefonds.....	154
F. Van Cauwelaertfonds	154
 Organisaties gerelateerd aan de KVAB	 156
Koninklijke Commissie voor Geschiedenis	156
Koninklijke Commissie voor Toponymie en Dialectologie.....	156
Belgisch Tijdschrift voor Filologie en Geschiedenis	156
Archief- en Bibliotheekwezen in België.....	156
Union Académique Internationale	157
Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit (VCWI)	157

Woord vooraf

2022 was voor KVAB eens te meer een bijzonder vruchtbaar jaar. Allerlei activiteiten, colloquia, commissievergaderingen, voorstellingen van publicaties zowel in dit huis als daarbuiten, volgden elkaar in snel tempo op.

Het Denkersprogramma van KVAB leverde twee succesvolle cycli af. Een eerste cyclus Reproduceerbaarheid en repliceerbaarheid van onderzoek kwam er op initiatief van de Reflectiegroep RRI en Wetenschapsintegriteit en in navolging van het KVAB-Standpunt Repliceerbaarheid in de empirische menswetenschappen. Joos Vandewalle (KTW, RRI) en Patrick Onghena (KMW) namen de coördinatie van het Denkersprogramma op zich. De twee Denkers waren Sabina Leonelli, professor filosofie en wetenschapsgeschiedenis aan de universiteit van Exeter, en Stephan Lewandowsky, professor cognitieve wetenschappen aan de Universiteit van Bristol. Tijdens de maanden februari en mei werden verschillende online meetings gehouden met vertegenwoordigers van Vlaamse universiteiten, koepelorganisaties en overheden, wetenschapscommunicatoren en leden van de Jonge Academie (JA), kortom een bont gezelschap van experts en stakeholders. Tijdens het slotsymposium, dat op 1 juni doorging, werden de resultaten van het programma aan het publiek gepresenteerd. Het finale Denkersrapport wordt binnenkort gepubliceerd in de reeks van de Standpunten.

In de schoot van de Reflectiegroep Energie nam Ivo Van Vaerenbergh (KTW) het voortouw om een Denkerscyclus uit te werken rond de thematiek Energie in de gebouwde omgeving. Dat was een schot in de roos. De woongebouwen in 2050 klimaatneutraal, leefbaar en toekomstbestendig krijgen is voor Vlaanderen immers één van de belangrijkste projecten van de toekomst. Het programma behandelde enerzijds het thema van de koolstofneutraliteit van nieuwbouw en de versnelde renovatie van bestaande gebouwen, en anderzijds het aanpakken van de problematiek vanuit een breder perspectief van duurzaamheid waarbij onderwerpen als ruimtelijke ordening, mobiliteit en sturing via de bouwshift aan bod komen. Gustaaf Roels, professor bouwfysica en duurzaam bouwen aan de KU Leuven, en Tom Coppens, ingenieur-architect en hoogleraar stedenbouw en ruimtelijke planning aan de Universiteit Antwerpen, coördineerden het programma. De twee internationale Denkers kwamen beiden uit Nederland: Marleen Spiekman, programmamanager bij TNO Nederland en Willem Salet, professor emeritus stedenbouw en ruimtelijke ordening aan de Universiteit van Amsterdam. De voorbereidende fact finding sessies, waaraan meer dan 55 stakeholders deelnamen, resulteerde in zeer nuttige beleidssuggesties en een pleidooi voor een geïntegreerde aanpak. De Denkers schreven hun bevindingen neer in een lijvig Standpunt dat op 22 november 2022 in

het Paleis der Academiën werd voorgesteld. Het rapport stond voordien al een tijdje online en werd voor en na de openbare vergadering van 10 december 2022 gratis ter beschikking gesteld.

Volledigheidshalve dient eraan toegevoegd te worden dat iedereen de slotevents van de Denkerscycli ook op de KVAB-website en op het KVAB YouTube-kanaal konden (her)bekijken.

De twee Denkerscycli voor 2023 werden eveneens vorig jaar voorbereid. Het eerste thema dat aan bod komt is Armoede en/in onderwijs. Het programma beoogt een diagnose van de kansongelijkheid in het onderwijs, dat niet alleen als een financieel, maar ook als een sociaal en cultureel probleem wordt onderzocht. Initiatiefnemers zijn Mathijs Lamberigts en Mieke Van Houtte van de Klasse van de Menswetenschappen. De tweede cyclus beoogt een interdisciplinaire samenwerking tussen de vier Klassen rond het thema AI als veranderingsfactor – AI as an agent of change. De focus ligt op de meest recente ontwikkelingen op het terrein van de artificiële intelligentie en op de vraag naar de implicaties daarvan voor ons mensbeeld. Initiatiefnemers zijn Ine Van Hoyweghen en Marc De Mey, beiden eveneens leden van de Klasse van de Menswetenschappen.

KVAB voelt zich sterk betrokken bij wat er binnen de samenleving leeft en wil dankzij haar multidisciplinaire samenstelling en de samenwerking met diverse actoren en buitenlandse experts ook relevante informatie produceren en verspreiden, om op die manier bij te dragen tot de ontwikkeling van op kennis gebaseerde beleidsvisies in verband met de talloze complexe uitdagingen van onze samenleving. In 2022 werden maar liefst acht Standpunten geproduceerd en/of voorgesteld en drie bijkomende Standpunten goedgekeurd. Voor deze laatste is het drukproces ondertussen achter de rug. De volgende onderwerpen kwamen in 2022 aan bod:

- De multiculturele samenleving en de democratische rechtsstaat (68)
- Architectuurkwaliteit vandaag (74)
- Language matters. Taalgebruik en taalbeleid aan de Vlaamse universiteiten (75)
- Het armoedevraagstuk en de tragiek van de welvaarstraat (76)
- Een canon van Vlaanderen (78)
- Duurzaam beheer van infrastructuur (79)
- Naar klimaatneutrale woongebouwen in 2050 (80)
- Reproduceerbaarheid en replicerbaarheid van onderzoek (81)

Onder voorzitterschap van confrater Mark Eyskens organiseerde het Academisch Cultureel Forum ACF drie zogenaamde da Vincilezingen: over Henry Van de Velde, stichtend lid van de Academie en architect van de Boekentoren van UGent; over het leven en werk van Jan Lodewijk Grootaers, specialist Japanse dialectologie; en tenslotte over de geschiedenis van de spermabank. Het voorjaarsconcert van 12 mei door de cellist Herwig Coryn en de pianist Daniël Blumenthal gehouden naar aanleiding van de voorstelling van de CD met werken van componisten van de

Klassen van de Kunsten werd bijzonder gewaardeerd niet in het minst door de leden van de koepelorganisatie van Europese Academies, ALLEA, die op dat moment in de Academie te gast waren voor de algemene vergadering en een congres. ACF zorgde tijdens het werkjaar 2022 ook voor een rijk gevuld programma van namiddaglezingen, beter bekend onder de naam Lentecyclus, met presentaties en gedachtewisselingen rond drie zeer actuele thema's waar we allen wel eens wakker van liggen: de klimaatverandering, de energietransitie en de Green Deal. De inbreng van alle deelnemers aan deze Lentecyclus werd zeer gesmaakt, alsook de tussenkomst van moderator Jan Hautekiet die stilaan een vaste waarde is bij door KVAB georganiseerde evenementen, zoals in november 2022 bij de uitreiking van de prijzen voor Wetenschapscommunicatie. KVAB reikt met name jaarlijks de onderscheidingen wetenschapscommunicatie uit aan wetenschappers met een uitzonderlijke verdienste in wetenschapscommunicatie. De loopbaanprijs reikt de Academie uit aan een onderzoeker die gedurende zijn of haar hele loopbaan sterke inspanningen voor wetenschapscommunicatie deed. In 2022 ging de loopbaanprijs naar prof. Piet Hoebeke. Hij werd bekroond voor een decennialange volgehouden inspanning om als uroloog een breed publiek helder te informeren over gevoelige onderwerpen rond de seksuele ontwikkeling, genderdysforie, en de mannelijke genitalia, die nog vaak in de taboesfeer liggen. Hij en de andere laureaten werden feestelijk ingehuldigd in deze zaal op 23 november.

2022 was het jaar waarin het 25ste deel van het Nationaal Biografisch Woordenboek verscheen. Het nieuwe volume is het lijvigste ooit geworden, met 102 biografieën van o.m. de politici Wilfried Martens en Georges Theunis, de kunstenaars Panamarenko en Henri Evenepoel, en figuren uit de wereld der letteren als Maria Doolaeghe, Lia Timmermans en Willem Pée. Er werden opnieuw ongeveer 20% biografieën van vrouwen opgenomen, onder wie het boegbeeld van de eerste feministische golf, Marie Popelin, en de initiator van de tweede feministische golf en eerste Belgische Dolle Mina, Roos Proesmans. Het NBW is een samenwerking tussen de drie Vlaamse academiën, de KVAB, de KANTL en de KAGB en bestrijkt het breedst mogelijke spectrum, meer bepaald alle tijdperken uit onze geschiedenis en alle domeinen van de samenleving: politiek, maatschappelijk, religieus en cultureel.

In dit jaarverslag kan de Jonge Academie uiteraard niet ontbreken. De JA is in de eerste plaats een ontmoetingsplaats, een dialoogruimte waar jonge toponderzoekers en kunstenaars elkaar vinden over de grenzen van universiteiten en disciplines heen. In 2023 bestaat de JA tien jaar. De leden komen maandelijks samen, inspireren elkaar, hielden een voor- en najaarstweedaagse en werken samen aan een hele reeks activiteiten zoals het publieksevent rond de lancering van het 8ste nummer van MaJa#, het Magazine van de Jonge Academie, de inauguratie van nieuwe leden en de succesvolle lancering van de Expeditie Moendoes spelmap ontwikkeld samen met de Jonge Akademie van Nederland en mede gefinancierd door het FWO en verspreid in alle basisscholen in Vlaanderen. De JA werkte ook in 2022 samen aan de uitreiking van de EOS-Pipetprijs en aan de organisatie van de Vlaamse PhD cup. De JA ontving op 10-12 mei 2022 de leden van de European National Young Academies, de koepelvereniging van 23 verschillende Jonge Academies, en voor het eerst in de

geschiedenis kwamen de jonge academies en ALLEA samen, wat zorgde voor een unieke synergie. Voor meer informatie over de activiteiten van de JA in 2022 kan verwezen worden naar hoofdstuk 6.

KVAB probeert elk jaar op verschillende wijzen te vernieuwen, zowel in de programmatie van activiteiten als in het gebruik van de communicatiemediën. Door middel van video's en het delen van audiovisueel materiaal op de andere sociale kanalen van de Academie, gaven we onder meer de prijswinnaars van de Onderscheidingen Wetenschapscommunicatie een virtueel podium. Bijna een maand lang werden iedere dag wetenschapscommunicatoren in de kijker gezet, waaronder de reeds geciteerde prof. Hoebeke. Een tweede voorbeeld ter illustratie. De Reflectiegroep Kunst, Wetenschap en Technologie publiceerde eind 2021 een Standpunt over Kunst, wetenschap en technologie in symbiose en sloot in 2022, na enige vertraging ten gevolge van de covid19-pandemie, haar trilogie van symposia af met een eclectische studiedag over de interactie van muziek en wetenschap. Derde voorbeeld. In 2022 lanceerde de Academie een nieuw initiatief vanuit de Klasse van de Natuurwetenschappen en onder curatorschap van Luc Steels. In de eerste week van augustus werden in Oostende drie lezingencycli georganiseerd als onderdeel van Theater aan Zee TAZ. Het programma kreeg de naam Wetenschap aan Zee of WAZ. Vlaamse wetenschappers gaven fel gesmaakte lezingen over onderwerpen gaande van Energie over Milieu en Artificiële Intelligentie. Alle sessies waren snel uitverkocht en de reacties van het talrijk opgekomen publiek waren bijzonder enthousiast. WAZ wordt in 2023 opnieuw georganiseerd (over het thema "waarheid").

In 2022 vierden we de 250 jaar aanwezigheid van Academiën te Brussel. De KVAB en de ARB (Académie Royale de Belgique) namen het voortouw voor een reeks evenementen. Beide academies waren gastvrouw van internationale symposia die de Algemene Vergaderingen flankerden van twee notoire Europese Federaties van academies. In mei was er het ALLEA (All European Academies) symposium "Transforming Science, Pathways towards Sustainability and Trustworthiness" en in september het euro-CASE symposium "From Open Science to Innovation, An engineering challenge for Europe".

De apotheose van het Jubileumjaar was een plechtige viering in BOZAR op 16 november 2022, bijgewoond door Zijne Majesteit de Koning. Koning Filip ondertekende het huldeboek van KVAB en luisterde, samen met een 500-tal toehoorders naar een aantal gelegenheidstoespraken. Nadien kwamen twee vooraanstaande wetenschappers aan het woord, de Franse econoom Thomas Piketty en de Engelse historica Catriona Seth. Een genereuze receptie maakte het feest compleet.

Wat de organisatie zelf betreft, kunnen nog de volgende kanttekeningen gemaakt worden. Prof. Freddy Dumortier, gestart in 2012 als Algemeen Beheerder tot 2014 en nadien acht jaar lang vast secretaris van KVAB, werd op 23 april 2022 afgelost door Karel Velle, voormalig voorzitter van KVAB (2019-2020). Enkele weken later volgde ter

ere van prof. Dumortier een druk bijgewoonde feestviering, gevolgd door een receptie. Katja Bringmann, die als projectmedewerker op 1 april 2020 bij KVAB werkzaam was, verliet de instelling eind maart. Logistiek medewerker Geert Bonaers, die bij ons meer dan 12 jaar werkzaam was, verliet KVAB net voor de zomer, en werd op 15 september vervangen door Matteo Biesemans. Bij de JA hadden we het genoegen te mogen samenwerken met Nora Timmermans die begin 2023 als universitair docent bij de Universiteit Tilburg aan de slag ging. Mirella Marini kon de JA ondertussen versterken. Zij trad op 1 oktober in dienst.

Vorig jaar ontvielen ons twee gewaardeerde leden. Caroline Pauwels en Adolf Nivelles. Caroline Pauwels was als hoogleraar communicatiewetenschappen verbonden aan de VUB waar ze sinds 2016 ook rector was. Ze was sinds 2013 geëngageerd lid van de Klasse van de Menswetenschappen. Adolf Nivelles was een architect die door zijn bouwwerken en zijn onderwijs een belangrijke rol speelde in de ontplooiing van de moderne architectuur in Vlaanderen. Hij was sinds 2005 erelid van de Klasse van de Kunsten.

Karel Velle
vast secretaris

Bestuur van de Academie – 2022

Beschermheer:

Zijne Majesteit Koning Filip

Bestuur van de Academie:

Voorzitter: Elisabeth Monard

Ondervoorzitter: Christoffel Waelkens

Vast secretaris: Freddy Dumortier (tot 23 april)

Karel Velle (vanaf 24 april)

Raad van Bestuur:

Bestuurders:

Klasse van de Natuurwetenschappen: Christine Van Broeckhoven

Klasse van de Menswetenschappen: Jo Tollebeek

Klasse van de Kunsten: Bart Verschaffel

Klasse van de Technische Wetenschappen: Guido Beazar

Onderbestuurders:

Klasse van de Natuurwetenschappen: Luc Steels

Klasse van de Menswetenschappen: Anne-Marie Vandenberghe

Klasse van de Kunsten: Marc Ruyters

Klasse van de Technische Wetenschappen: Hilde Heynen

Uittredend bestuurders:

Klasse van de Natuurwetenschappen: Dirk Van Dyck

Klasse van de Menswetenschappen: Kristiaan Versluys

Klasse van de Kunsten: Anne-Mie Van Kerckhoven

Klasse van de Technische Wetenschappen: Paul Verstraeten

Vertegenwoordigers:

Klasse Natuurwetenschappen: Martine de Mazière

Klasse Menswetenschappen: Godelieve Laureys

Klasse Kunsten: Anna Bergmans

Klasse Technische Wetenschappen: Jan Delcour

Nele DE BELIE

Nele De Belie (°1970) is sinds 2000 professor in het vakgebied 'Duurzaamheid van cementgebonden materialen' aan de Universiteit Gent. Ze is directeur van het laboratorium Magnel-Vandepitte voor bouwkundige constructies en bouwmaterialen en tevens hoofd van de onderzoeksgroep 'Beton en milieu' met een 20-tal postdoctorale en doctoraatsonderzoekers.

Nele De Belie behaalde haar masterdiploma en doctoraat aan de Universiteit Gent en voerde daarna als FWO postdoc, onderzoek uit aan de KU Leuven met onderzoeksverblijven van 6 maanden aan het Mt Albert Research Centre in Auckland en 6 maanden aan de universiteit KVL te Kopenhagen. Ze kreeg de titel Collaborateur Scientifique van de universiteit van Gembloux (1997) en deed gedurende een maand onderzoek rond niet-destructief testen van verse cementgebonden materialen aan de universiteit van Stuttgart (2004). Ze was raadgever voor de domeinen wetenschap en innovatie van de Vlaamse Minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap en Innovatie en Buitenlandse Handel (2005-2009).

Haar onderzoek richt zich op cementgebonden materialen, met als bijzondere aandachtsgebieden: alternatieve bindmiddelen, hydratatiemechanismen, microstructuur, duurzaamheid in agressieve milieus, versnelde aantastingsproeven, milieu-impact, levenscyclus-analyse, recyclage en circulaire economie, zelfhelend beton, zelfreinigend beton, biodegradatie, microbiële carbonaatprecipitatie, fotokatalyse. Ze heeft meer dan 60 (inter)nationale projecten in dit domein geleid. Ze was vicevoorzitter van de recente COST actie CA15202 SARCOS (2016-2021, waarin 207 onderzoekers uit 32 landen deelnamen). Ze was ook coördinator van het FP7 project HEALCON en is momenteel coördinator van het Marie Curie International Training Network SMARTINCS. Ze is vicepresident van RILEM (International Union of Laboratories and Experts in Construction Materials, Systems and Structures), uittredend voorzitter van het Technical Activities Committee van RILEM en voorzitter van TC 281-CCC i.v.m. carbonatatie van beton met aanvullende cementerende materialen. Ze is auteur van meer dan 300 WoS publicaties en 20 boekhoofdstukken, editor van 10 boeken, uitvinder in 3 octrooien, lid van de redactieraad van 3 wetenschappelijke tijdschriften met peer review systeem. Ze begeleidde 49 doctoraatsstudenten en meer dan 120 masterproefstudenten.

Nele De Belie ontving verscheidene onderscheidingen als erkenning voor haar wetenschappelijk werk, was Robert L'Hermite medaille-winnaar (2010) en werd erkend als RILEM fellow (2015). Ze maakt deel uit van de strategische adviesraad van

VITO sinds 2018. Ze is lid van de raad van bestuur van de speerpuntcluster SIM (Strategisch Initiatief Materialen in Vlaanderen) en van de BBG (Belgische Betongroepering).

Nele De Belie werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Technische Wetenschappen.

Leen DECIN

Leen Decin (°1974) is gewoon hoogleraar stellaire en exoplaneetastrofysica aan het Instituut voor Sterrenkunde van de KU Leuven. Na een universitaire opleiding tot licentiaat in de Wiskunde, stapte Leen Decin voor haar doctoraatsopleiding over naar het vakgebied Astrofysica. Sindsdien is haar onderzoek stevig geworteld in de theoretische en numerieke simulatie pijlers van de astrofysica, en dit in nauwe wisselwerking met waarnemingen. Het vermogen om moderne waarnemingen te combineren met gesofisticeerde modellen was (en is nog steeds) de succesformule tot verschillende baanbrekende resultaten op het gebied van sterevolutie, met (eerste auteur) publicaties in 'flagship' tijdschriften zoals Nature, Science en Nature Astronomy.

Tijdens het laatste decennium leidde de komst van nieuwe telescopen tot de detectie van een veelheid aan kosmische moleculen en vaste-stof-deeltjes. Deze baanbrekende ontdekkingen waren voor Leen Decin de trigger om het pad van de (astro)chemie te bewandelen. Aan de hand van nieuwe laboratorium-experimenten en quantum-chemische berekeningen tracht Leen Decin de chemische complexiteit van astrofysische media te ontrafelen.

Vanaf 2014 heeft Leen Decin haar expertise-domein verder uitgebreid naar exoplaneten, planeten die draaien rond andere sterren dan onze eigen zon, en dit met bijzondere aandacht voor 3D hydrochemische simulaties van de planeetaatmosferen. De James Webb Space Telescope, gelanceerd in december 2021, levert hierbij baanbrekende aanwijzingen over de chemische compositie van planeetaatmosferen.

Leen Decin vervult tevens verschillende functies op het gebied van wetenschapsbeleid in verschillende ESA/NASA/ESO/JAXA werk- en adviesorganen. Haar onderzoek wordt ondersteund door verschillende prestigieuze interdisciplinaire beurzen, o.a. in samenwerking met collega's uit de vakgebieden chemie, fysica, wiskunde, bio-chemie, computerwetenschappen, en ingenieurswetenschappen. Maar er is meer dan de convergerende beweging tussen disciplines in de exacte wetenschappen. Sinds enkele jaren is Leen Decin tevens betrokken bij verschillende

transdisciplinaire projecten om kunst en wetenschap te verbinden. Bovendien schuwt Leen Decin de dialoog tussen fysica, filosofie, en religie niet.

Leen Decin werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Natuurwetenschappen.

Dirk HERMANS

Dirk Hermans (°1968) is als gewoon hoogleraar verbonden aan de KU Leuven. Hij behaalde zijn doctoraat in de Psychologie in 1996. Hij is klinisch psycholoog en gedragstherapeut en is academisch verantwoordelijke voor het postgraduaat Gedragstherapie en de interuniversitaire vorming in de Eerstelijnspsychologische zorg. Hij leidt momenteel PPW-Continuo, een performant service-center voor permanente vorming. Sinds 2016 is hij actief betrokken in het wetsvoorbereidend werk aangaande de klinische psychologie en psychotherapie en is in die hoedanigheid lid van de Federale Raad voor Geestelijke Gezondheidszorgberoepen.

Het onderzoek van Dirk Hermans situeert zich binnen het domein van de klinische psychologie en experimentele psychopathologie. Meer in het bijzonder doet hij laboratoriumonderzoek naar de geheugen- en leerprocessen die betrokken zijn in het ontstaan van angststoornissen en hun behandeling. Hij heeft een gerichte interesse in de studie van exposure als evidence-based behandeling voor angstklachten. Tussen 2010 en 2017 leidde hij een KU Leuven Center for Excellence over processen van generalisatie als mechanisme van psychopathologie.

Zijn werk kreeg onder meer erkenning via de Prijs van de Onderzoeksraad (KU Leuven, 2001), en fellowships van de Association for Psychological Science en de Association for Cognitive and Behavioral Therapies. Hij is en was actief als (associate) editor van meerdere internationale tijdschriften en is Honorary Consulting Editor voor Cognition & Emotion.

Dirk Hermans werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Menswetenschappen.

Koenraad JONCKHEERE

Koenraad Jonckheere (°1975) promoveerde, na een opleiding tot licentiaat geschiedenis en licentiaat kunstwetenschappen aan de KU Leuven, tot doctor in de kunstgeschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam in 2005. Tijdens zijn loopbaan bouwde hij in verschillende onderzoeksdomeinen internationaal renommee op, in het bijzonder de beeldende kunsten en de kunstmarkt van de vroegmoderne tijd en iconoclasme. Hij is momenteel hoogleraar aan de UGent.

Europese kunstmarkten in de zeventiende en achttiende eeuw en de ideeën over kunstcollecties en kennerschap in relatie tot die kunstmarkt was het onderwerp van Jonckheere's promotieonderzoek. Daarin bracht hij, aan de hand van de veiling van de schilderijencollectie van Stadhouder-koning Willem III, de meest exclusieve Europese kunsthandel- en verzamelnetwerken in kaart. De handelseditie van dit proefschrift *The Auction of King William's paintings* verscheen in 2008 in het Engels (John Benjamins, Amsterdam-Philadelphia).

Na zijn promotie legde Jonckheere zich toe op de studie van de Antwerpse schilderkunst in de zestiende eeuw. Zo publiceerde hij o.m. monografieën over de zestiende-eeuwse Antwerpse schilders Adriaen Thomasz (Pictura Nova; Brepols Publishers) en Willem Key, en over de kunst van de zestiende eeuw onder de titel *Antwerp Art after Iconoclasm. Experiments in Decorum* (Mercatorfonds/Yale University Press). Hierin worden de artistieke oplossingen voor het conflict over (religieuze) beeldtaal in de Nederlanden na de Beeldenstorm in kaart gebracht. Sindsdien publiceerde Jonckheere deel XIX,4 van het *Corpus Rubenianum* (2016) en *Another History of Art. 2500 jaar Europese kunstgeschiedenis* (Hannibal Books, 2020). Voor Museum M in Leuven maakt Jonckheere een tentoonstelling over de zestiende-eeuwse schilder Michiel Coxie (met Peter Carpreau) en voor Bozar een tentoonstelling over Renaissanceportretten in de Nederlanden (met Till-Holger Borchert). Momenteel bereidt Jonckheere een tentoonstelling voor het MSK over portretkunst in de eeuw en werkt hij aan twee monografieën.

Jonckheere was onder andere Laureaat van de Academie, lid van de Jonge Academie, directeur maatschappelijke verankering aan de Faculteit Letteren en Wijsbegeerte (UGent) en leidde vier jaar lang het *Corpus Rubenianum*.

Koenraad Jonckheere werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Kunsten.

Chris PEETERS

Chris Peeters (°1967) is sinds 2015 CEO van Elia Group. Elia Group (bestaat o.a. uit Elia in België en 50Hertz in Duitsland) is verantwoordelijk voor het beheer van het hoogspanningsnet in België en het Oosten van Duitsland, Berlijn en Hamburg. De beursgenoteerde groep stelt ongeveer 3.000 mensen te werk en voorziet 30 miljoen eindgebruikers van elektriciteit. Elia Group is uitgegroeid tot een belangrijke energiespeler in Europa en een drijvende kracht achter de energietransitie.

Chris Peeters is burgerlijk ingenieur bouwkunde. Voor hij bij Elia Group begon, leidde hij de business consulting-activiteiten van Schlumberger in Afrika, Europa, het Midden-Oosten en Rusland. Daarvoor werkte hij 14 jaar bij McKinsey (waarvan zeven als partner) voor de energiesector. Tijdens de eerste tien jaar van zijn carrière startte hij een ingenieurbureau en een productiebedrijf.

In 2022 werd Chris Peeters door Trends verkozen tot manager van het Jaar.

Chris Peeters werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Technische Wetenschappen.

Dave SINARDET

Dave Sinardet (°1975) is professor Politieke Wetenschappen aan de Vrije Universiteit Brussel, waar hij vakken doceert als 'Democracy and nationalism', 'Belgisch federalisme' en 'Introduction to Belgian Society and Politics'. Tevens is hij professor aan de UCLouvain Saint-Louis – Bruxelles, waar hij een Nederlandstalig vak verzorgt in het meertalige programma.

Zijn onderzoek focust onder meer op federalisme, nationalisme, multi-level governance, consensus-democratie, politieke communicatie en meertalige democratie. Hierover publiceerde hij reeds talrijke bijdragen in wetenschappelijke readers en toonaangevende tijdschriften zoals 'Party Politics', 'Acta Politica', 'Governance', 'Regional and Federal Studies', 'West-European Politics', 'Government and Opposition', 'Publius: The Journal of Federalism', 'Pouvoirs', 'Comparative European Politics', ...

Zijn doctoraal proefschrift (Universiteit Antwerpen, 2007) onderzocht hoe een publieke sfeer functioneert in een meertalig federaal land als België door te focussen op de rol van de media in de Belgische communautaire problematiek. Sinardet is ook expert in Belgische politiek en meer bepaald in het proces van staatshervorming.

Naast zijn wetenschappelijk werk, is Dave Sinardet columnist. Sinds 2007 heeft hij achtereenvolgens een vaste column in de verschillende Belgische kwaliteitskranten: De Standaard, Le Soir, De Morgen, La Libre Belgique en De Tijd. Hij is één van de weinigen die aan beide kanten van de Belgische taalgrens actief is in het publieke debat, onder meer via lezingen, debatten en media-optredens. Door de internationale pers wordt Sinardet eveneens vaak geraadpleegd voor zijn expertise.

Verder staat Dave Sinardet bekend als kunst- en cultuurliefhebber. Hij werkte mee aan verschillende culturele projecten met maatschappelijke inslag, is onder meer lid van de Raad van Bestuur van de Vrienden van het Rubenshuis en ook actief als dj.

Dave Sinardet werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Menswetenschappen.

Manfred VAN VLIERBERGHE

Manfred Van Vlierberghe (°1968) is Chief Executive Officer van ArcelorMittal België sedert 1 december 2017. Hij werkt voor de wereldwijde staal- en mijnbouwgroep ArcelorMittal sinds 1995. Na een eerste werkervaring als productmanager in een middelgrote onderneming, zette Manfred zijn eerste stappen in de staalsector in het Gentse Sidmar, waar hij verschillende leidinggevende posities bekleedde, o.a. bij de afdeling systemen en modellen, in de staalfabriek en als coördinator van het Twinning programma tussen de Belgische en de Amerikaanse

bedrijven van de ArcelorMittal Groep.

Sedert december 2010, nam Manfred achtereenvolgens verschillende internationale functies op in het management comité van enkele Europese bedrijven, zoals in Bremen en in Polen. Tussen 2012 was hij CEO en lid van de Raad van Bestuur van ArcelorMittal Polen. In April 2015, werd Manfred aangesteld als Chief Technology Officer binnen de divisie Noord van de Vlakke Producten binnen ArcelorMittal Europa. Doorheen heel zijn loopbaan heeft Manfred zich ingezet voor het ontwikkelen van een duurzame basisindustrie in Europa en meer bepaald in België, en heeft hij een passie ontwikkeld voor energie- efficiëntie alsook voor nieuwe technologieën om klimaat- en afvalneutraal staal en andere basismaterialen te produceren.

Manfred is burgerlijk electrowerktuigkundig ingenieur van de KU Leuven en behaalde een MBA aan de Solvay Management school in Brussel. Hij is tevens voorzitter van de Belgische staalfederatie en is houder van verschillende bestuursmandaten.

Manfred Van Vlierberghe werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Technische Wetenschappen.

BUITENLANDSE LEDEN

Elke Klasse van de Academie telt onder haar leden ook verschillende buitenlandse leden. Zij dragen bij tot de internationale uitstraling van de Academie. Wanneer zij in België zijn, komen deze buitenlandse leden ook naar de Klassenvergadering en geven er, indien mogelijk, een voordracht.

In geen van de Klassen werden dit jaar nieuwe buitenlandse leden verkozen.

Openbare Algemene Vergadering – 10 december 2022

Programma

Hymne

Verwelkoming door mevrouw Elisabeth Monard, voorzitter

Verslag door de heer Karel Velle, vast secretaris

Voorstelling van de nieuwe leden van de Academie

Muzikaal optreden

Proclamatie van de Laureaten van de Academie

Klasse Natuurwetenschappen: Rob Ameloot

Klasse Menswetenschappen: Céline Gillebert

Klasse Kunsten: Joachim Dejonghe

Klasse Technische Wetenschappen: Sarah Verhulst

Proclamatie van de laureaten van de Fondsprijzen

Henri Vanderlindenprijs: Dominic Bowman

Jan Gillisprijs: Jolien Gijbels

Octaaf Callebautprijs: Ruth Vanderschueren

Mgr. Charles De Clercqprijs: Wendy Wauters

René Lenaertsprijs: Maria Sudo

Uitreiking van de Prijs van de Vlaams minister voor Wetenschapsbeleid aan de heer Bruno De Weaver

Muzikaal optreden

Uitreiking van de Gouden Penning aan de heer Guido Gryseels

Voordracht door de heer Guido Gryseels

Receptie

Beschouwingen van de Klassenbestuurders

Klasse van de Natuurwetenschappen

De leden van de Klasse Natuurwetenschappen hebben in 2022 zeven keer plenair vergaderd in een klassenvergadering, dit jaar opnieuw onder leiding van bestuurder Christine Van Broeckhoven en onderbestuurder Luc Steels.

Als onderdeel van de klassenwerking werden een aantal lezingen gehouden, verspreid over het jaar. De lezingen waren een nadere kennismaking met het werk van de (nieuwe) leden of prijswinnaars en gaven aanleiding tot interessante gedachtewisselingen. De initieel geplande vergadering van januari werd afgelast maar in mei werd een extra vergadering gehouden.

In 2022 werden volgende lezingen gehouden:

- Maarten Baes: "De evolutie van sterrenstelsels van UV tot radio golflengten".
- Tijdens een gezamenlijke vergadering met de KTW op 9 maart:
 - Jef Ongena (KNW): "Kernfusie: een belangrijke optie voor onze toekomstige energievoorziening. Status en vooruitzichten."
 - Koenraad Debackere (KTW): "Door meten tot weten, interdisciplinariteit in kaart brengen."
- Tijdens het bezoek aan het UZ Leuven op 17 mei samen met KTW en georganiseerd door Nancy Vansteenkiste (KTW):
 - Joris Vermeersch (UZ Leuven , coördinator Genomics Core en professor genoom onderzoek): "Genomische geneeskunde en Genomics Core"
 - Wim Robberecht (gedelegeerd bestuurder UZ Leuven): "UZ Leuven als innovator in de gezondheidszorg"
 - Tom Depuydt (directeur medische fysica Particle) en Karin Haustermans (medisch directeur Particle) "Particle en protontherapie"
- Sarah Bals en Staf Van Tendeloo: Dialoog tussen generaties van wetenschappers over de onderzoekspraktijk toen en nu.
- Ingrid Van Keilegom: 'Dependent censoring based on copulas'.
- Sarah De Saegher: "Mycotoxinen en het exposoom"

Onder leiding van Luc Steels werkte de KNW in 2022 een nieuw idee uit. In samenwerking met Theater Aan Zee werd op 3, 4 en 5 augustus in Oostende een lezingenreeks (achtereenvolgens Milieu, Energie en Data) georganiseerd onder de overkoepelende titel 'Wetenschap Aan Zee'. De opkomst was bijzonder goed (telkens uitverkocht) en de tevredenheid van deelnemers en de organisatie achter Theater Aan Zee was bijzonder groot. Herhaling in 2023 werd reeds vooropgesteld.

Er werd in 2022 geen nieuw Standpunt geredigeerd onder leiding van KNW-leden. Wel is men begonnen met discussies die aanleiding kunnen geven tot een toekomstig Standpunt (of meerdere) over Vrouwen en Wetenschap in verschillende geledingen

(academia, bedrijfsleven, kunsten etc.). Er wordt ook gebroed op ideeën over AI en Sociale Media, De Einsteintelecoop, Supercomputing in Vlaanderen, Beoordeling en Evaluatie van Wetenschap, etc.

In 2022 waren geen KNW-leden rechtstreeks actief betrokken bij de Denkerscycli.

Binnen de Klasse functioneren vijf Permanente Studiegroepen van de Klasse Natuurwetenschappen die de ontwikkelingen in hun vakgebied volgen: wis- en natuurkunde, aard- en levenswetenschappen, chemie, moleculaire biowetenschappen en computerwetenschappen.

Naast dit alles hebben KNW-leden ook meegewerkt aan bijdragen voor het jubileumboek dat in de eerste helft van 2023 zal verschijnen ter gelegenheid van de 250ste verjaardag van de oprichting van de Academie in 1772.

In 2022 werd een nieuw gewoon lid verkozen: Leen Decin (sterrenkunde). Er werden geen nieuwe buitenlandse leden verkozen.

Christine Van Broeckhoven

Klasse van de Menswetenschappen

Waarde consorores en confratres,

U weet dat de Academie vandaag een dubbele opdracht heeft. Als 'geleerd genootschap' moet zij een bewaarplaats van cultuur, wetenschap en eruditie zijn. Tegelijk moet zij een instelling zijn die toont aansluiting te hebben bij de samenleving en bij de politieke, economische en sociale vraagstukken die haar beheersen. Meer nog: zij moet daarbij het voortouw nemen door te definiëren wat de meest fundamentele problemen van de hedendaagse maatschappij zijn. De Klasse van de Menswetenschappen heeft het voorbije jaar haar verantwoordelijkheid op dit vlak genomen. Het was onder meer op haar voorstel dat zowel de Prijs van de Vlaamse Minister voor Wetenschapsbeleid als de Gouden Penning werden toegekend aan respectievelijk een historicus en een museumdirecteur die ons hebben leren omgaan met een pijnlijk verleden dat maar niet voorbij wilde gaan, een traumatische geschiedenis die de samenleving bleef verdelen. Deze prijzen zijn – net als bijvoorbeeld de prijs Laureaat van de Klasse, in 2022 toegekend aan een cognitief neuropsycholoog – geen feestelijk franje: zij tonen de buitenwereld welke wetenschappelijke en maatschappelijke waarden wij belangrijk vinden.

Binnenskamers getuigden de lezingen tijdens de maandelijkse bijeenkomsten van de Klasse van een sterk verweven invulling van de beide componenten van onze opdracht: zij illustreerden het verlangen een ankerpunt van cultuur, wetenschap en eruditie te zijn, maar toonden tegelijkertijd een grote maatschappelijke betrokkenheid. Ik roep nog even de themata van deze lezingen in herinnering, zonder daarbij de namen van de sprekers te noemen: zij handelden over de complexiteit van justitie in de eenentwintigste eeuw, over de esthetiek van de stad, over wetenschappelijke integriteit als doelgericht gedrag, over Oekraïne, de Europese Unie en de relatie van deze unie met Rusland, over de faam van Byzantium, over de stand van de poëzie in de hedendaagse wereld en de vraag of er zoiets als 'poëziewetenschap' bestaat, over het Hof van Cassatie en zijn balie, en over de nationale beeldvorming van de Bourgondische hertogen in de oude Nederlanden. Zij getuigden opnieuw van de rijkdom aan disciplines in onze Klasse.

Naast deze lezingen zette de Klasse in het voorbije jaar ook twee symposia op, beide in het kader van het jubileum dat de Academie bij haar tweehonderdvijftigste verjaardag vierde. De inzet van het eerste symposium, dat een besloten karakter had, was een reflectie op de ontwikkeling van de Academie sinds de Tweede Wereldoorlog: wat waren (en zijn) de consequenties van de metamorfose van het wetenschappelijke bedrijf voor de Academie?, valt haar ontwikkeling te vergelijken met die van de academies in andere landen?, en hoe kan haar opdracht in de toekomst worden bepaald, onder meer in verhouding tot de universiteiten? De plaats van de Academie in het sterk veranderende kennislandschap, daar draaide het dus om.

Het tweede symposium, dat een publiek karakter had en inderdaad druk werd bijgewoond, handelde over *De beloften van de wetenschap*. In een serie dubbellezingen werd telkens vertrokken van de wetenschapsbeoefening binnen de

laat-achttiende-eeuwse Theresiaanse Academie om vervolgens het thema open te trekken, het in een hedendaags perspectief te plaatsen en mogelijke pistes voor de toekomst te verkennen. Het nut van geschiedenis, vrouwen en wetenschap, taal en onderwijs, bijenteelt en bijensterfte: telkens ging het daarbij niet alleen om de geleerdheid op zich, maar ook om het 'beloftevolle' functioneren van de wetenschap in een maatschappelijke context, om gebruik en misbruik, om toegankelijkheid, om medeverantwoordelijkheid voor het opbouwen van een duurzame wereld.

Deze maatschappelijke betrokkenheid en de waarden die daarbij in het geding zijn, blijken nog explicieter uit de *Standpunten* die leden van de Klasse het voorbije jaar publiceerden. In 2022 verschenen vanuit onze Klasse twee nieuwe *Standpunten*. In het eerste werden het falen van de verzorgingsstaat in het terugdringen van de armoede onder de actieve bevolking, de oorzaken daarvan en de weinig hoopvolle vooruitzichten geanalyseerd. Er werd gepleit voor nieuwe beleidsinstrumenten, voor een herijking van het sociaal contract. In het tweede *Standpunt* werden de motieven voor en bezwaren tegen een 'canon van Vlaanderen' onderzocht. Er werd daarbij onder meer gewezen op de politieke instrumentalisering van het verleden in een dergelijke onderneming en op de didactische problemen rond de inzet van een canon in het onderwijs. Intussen worden weer andere *Standpunten* persklaar gemaakt of voorbereid: over het taalbeleid in het hoger onderwijs, over de toekomst van de geesteswetenschappen, over de reproduceerbaarheid van wetenschap.

Dit laatste *Standpunt* is gegroeid uit een succesvolle denkerscyclus die het voorbije jaar vanuit onze Klasse is opgezet. Twee nieuwe cycli werden nu gelanceerd. In de eerste, getriggerd door de coronapandemie, gaat het om de vraag hoe het onderwijs een hefboom kan zijn om de sociale ongelijkheid in de samenleving aan te pakken. De tweede cyclus richt zich op wat 'digitaal humanisme' kan worden genoemd: wat is de impact van de ontwikkelingen in de artificiële intelligentie op de maatschappelijke instituties, op ons gedrag, op de autonomie van de menselijke persoon?

Deze lezingen en symposia, *Standpunten* en denkerscycli, die samen een indrukwekkend *tableau* vormen, waren niet alleen het werk van individuele leden van de Klasse. Zij werden ook gedragen door de gemeenschap die de Klasse is en waarin wij niet alleen door onze wetenschappelijke en maatschappelijke verantwoordelijkheid, maar ook door wederzijdse waardering en vriendschap met elkaar verbonden zijn. De warmte die onlangs de viering van de verjaardagen kenmerkte, was een onmiskenbare getuigenis van een persoonlijke betrokkenheid die aan de universiteiten met hun grootschaligheid, strikte organisatiecultuur en competitieve sfeer soms node wordt gemist.

Deze zelfde betrokkenheid heeft zich getoond bij het afscheid van wie ons ontviel – hun namen noem ik wél. Marc Waelkens, Dirk van der Cruysse en Louis Dupré overleden al in 2021; wij herdachten hen vorig jaar met piëteit. In de zomer van 2022 stierf een ander lid van onze gemeenschap. Het overlijden van Caroline Pauwels, nog geen zestig jaar oud, herinnerde ons met een schok aan de kwetsbaarheid van het leven. Maar haar uitgesproken engagement op zovele vlakken riep ook grote dankbaarheid op. Intussen werd de Klasse versterkt door nieuwe leden, die haar nog

diverser maakten. Begin 2022 traden vier nieuwe leden aan: een amerikanist, een *graecus*, een psycholoog en een medisch socioloog. In de loop van het jaar werden opnieuw twee leden verkozen, een politicoloog en een psycholoog. Hun komst garandeert continuïteit en vernieuwing.

Ik wil deze terugblik en daarmee mijn mandaat als bestuurder niet eindigen zonder een woord van dank. Het was werkelijk een voorrecht te mogen besturen met Anne-Marie Vandenbergen; ik dank haar om haar rust, haar discrete steun, haar onafhankelijkheid. De vast secretarissen Freddy Dumortier en Karel Velle dank ik voor hun met efficiëntie onderbouwd enthousiasme, stafmedewerker Jan Albert voor zijn deskundigheid en vriendschap, de nieuwe bestuurders voor hun bereidheid het roer over te nemen. U allen dank ik voor uw engagement. De Klasse en bij uitbreiding de Academie kunnen slechts bestaan door de betrokkenheid van velen, door nieuwsgierigheid naar de inzichten van elkaars discipline en door zelfbewustzijn ten aanzien van de buitenwereld en de politieke actoren. De Academie is geen cenakel, maar een open ruimte, van waaruit de stem van de wetenschap en van het geweten moet klinken. 'Wees de stem, niet de echo', zo citeerde Caroline Pauwels in een kort voor haar overlijden verschenen bundel Albert Einstein. Dat is een hoge ambitie, maar het is een gezamenlijke opdracht. Voor ons allen draait het om de waarden die wij belangrijk vinden, zowel in de wetenschap als in de samenleving.

Jo Tollebeek

Klasse van de Kunsten

De Klasse van de Kunsten stond in 2022 onder leiding van bestuurder Bart Verschaffel en onderbestuurder Marc Ruyters. Ze vergaderde zeven keer plenair. De eerste helft van het jaar gingen de vergaderingen in hybride vorm door maar vanaf september kwam de Klasse Kunsten opnieuw volledig fysiek samen in het Paleis der Academiën.

Volgende lezingen werden gegeven:

- 16/02: Lezing door Guy Delmarcel over 'Rafaël in Brussel. Nieuwe bevindingen over de tapijtserie van de Akten der Apostelen voor de Sixtijnse Kapel'
- 16/03: Lezing door Jan Michiels over 'Moet Bach gerestaureerd worden? Een pleidooi voor intense nostalgie naar de toekomst.'
- 15/06: Debatsessie rond 'Kunstkritiek'; Het doel van deze debatsessie is om het thema van de 'Kunstkritiek' af te tasten met het oog op een mogelijk evenement, Denkersprogramma en/of Standpunt van de Academie.
Filmpje uit 1973 van Jef Cornelis over 'Wanneer is kunst kritiek' met Jef Geys; Fragment van KIRAC over Bert Kreuk 'ART FLIPPER'; Statements/invalshoeken van Marc Holthof (beeldende kunst), Pieter T'Jonck (architectuur- & danscriticus), Hans Theys (kunsthistoricus) en Marc Ruyters, over 'de stand van de kunstkritiek (in Vlaanderen)'
- 14/09: Lezing door Bart Verschaffel over 'Waarover gaat de (beeldende) kunst?'
- 19/10: Lezing door Jan Van der Stock over 'Het enigma Pieter Bruegel de Oude (ca. 1526/27-1569). Zijn herkomst en zijn vrienden(episode I).'
- 23/11: Lezing door Hélène Dubois: 'Naar een biografie van het Lam Gods: historische bronnen en materialiteit.'
-

De Lentevergadering vond plaats op zaterdag 7 mei 2022 in Gent met in de voormiddag een bezoek aan de gerestaureerde Boekentoren, gevolgd door een lezing van Paul Robbrecht in het Studiecentrum VANDENHOVE.

Het Lenteconcert op 12 mei 2022 vond plaats in de Academie in het kader van de viering van 250 jaar Academiën. Op het programma stond werk van leden-componisten, uitgevoerd door cellist Herwig Coryn en pianist Daniel Blumenthal.

Op 16 november was er de grote viering van 250 jaar Academies in 2022 in BOZAR in aanwezigheid van ZKH Filip. Daags nadien volgde een academische zitting & symposium over de toekomst van de academiën. Een concert met het Nationaal Orkest van België in BOZAR op 9 december sloot de festiviteiten af.

De Openbare Vergadering 2022 sloot het werkjaar af op zaterdag 10 december.

In Memoriam:

- Hans Vlieghe sprak begin 2022 een in memoriam uit voor Arnout Balis die in 2021 overleed.
- Herman Fillitz, buitenlands lid van de Klasse Kunsten, overleed op 14 juni 2022.
- Adolf Nivelle overleed op 26 november 2022.

- Wim Henderyckx overleed op 18 december 2022.

De nieuwe leden, verkozen in 2021, Hélène Dubois, Paul Vermeulen en buitenlands lid Kurt Ryslavy werden geïntroduceerd in de Klasse. In 2022 werd Koenraad Jonckheere verkozen tot nieuw lid.

Viering van de jarige leden:

- Laudatio voor Ignace Bossuyt, 75 jaar, uitgesproken door Pieter Bergé (in absentia).
- Laudatio voor Marcel Smets, 75 jaar, uitgesproken door Hilde Heynen.
- Frans Boenders en Francis Strauven, beide 80 jaar, ontvangen het beeldje van de Academie.
- Hugo Heyrman, 80 jaar, en Herman Sabbe, 85 jaar, waren verontschuldigd. Het beeldje zal hen later bezorgd worden.

De teksten van de laudationes zullen gepubliceerd worden in het Jaarboek 2022 van KVAB.

Nieuwe bestuursfuncties voor 2023:

- Marc Ruyters, bestuurder
- Maximiliaan Martens, onderbestuurder
- Bart Verschaffel, uittredend bestuurde
- Anna Bergmans, vertegenwoordiger van de Klasse Kunsten in de Raad van Bestuur

Standpunten:

Het Standpunt 'Architectuurkwaliteit vandaag' onder redactie van Hilde Heynen en Bart Verschaffel werd gepubliceerd en publiek voorgesteld in het Atelier van de Vlaams Bouwmeester op dinsdag 14 juni 2022.

De prijs Laureaat van de Klasse Kunsten werd uitgereikt in de categorie 'scheppende kunsten' aan Joachim Dejonghe, 32 jaar, Vlaams filmmaker, schrijver en regisseur van zowel fictiefilm (kortfilm) als documentaire.

De kerstkaart van de Academie werd verzorgd door Michel Buylen.

Bart Verschaffel

Klasse van de Technische Wetenschappen

Na een jaar dat onder druk stond van de COVID-crisis, beleefde de Klasse Technische Wetenschappen in 2022 een jaar waarin opnieuw fysieke vergaderingen en evenementen konden plaats vinden. De klasse werd in 2022, net als in 2021, in voorgezeten door bestuurder Guido Beazar, daarin gesteund door het KTW bestuur. Dit bestuur vergaderde meermaals in de loop van het jaar en zorgde voor de vlotte werking van de klasse ende voorbereiding van de klassenvergaderingen. Het KTW bestuur vertegenwoordigde ook de klasse in het bestuur en het bureau van KVAB.

De KTW klassenvergaderingen vonden plaats op 13 januari, 9 maart (samen met KNW, *intra muros*), 17 mei (samen met KNW, *extra muros* in het UZ Leuven), 13 september en 17 november.

Op elk van deze vergaderingen waren de KTW leden talrijk aanwezig en waren er boeiende discussies over de vorderingen van actieve werk- en reflectiegroepen en over technologische ontwikkelingen en hun maatschappelijke impact. Er werd ook telkens verslag uitgebracht over internationale contacten, KVAB-aangelegenheden, etc.

Waar mogelijk startte elke vergadering met minstens één lezing. In 2021 kwamen aan het woord:

- Bart Vermang (Laureaat KTW 2021), tijdens de KTW vergadering van 13 januari: "Innovations enabling terawatt scale PV."
- Tijdens een gezamenlijke vergadering met de KNW op 9 maart:
 - Jef Ongena (KNW): "Kernfusie: een belangrijke optie voor onze toekomstige energievoorziening. Status en vooruitzichten."
 - Koenraad Debackere (KTW): "Door meten tot weten, interdisciplinariteit in kaart brengen."
- Tijdens het bezoek aan het UZ Leuven op 17 mei samen met KNW en georganiseerd door Nancy Vansteenkiste (KTW):
 - Joris Vermeersch (UZ Leuven , coördinator Genomics Core en professor genoom onderzoek): "Genomische geneeskunde en Genomics Core"
 - Wim Robberecht (gedelegeerd bestuurder UZ Leuven): "UZ Leuven als innovator in de gezondheidszorg"
 - Tom Depuydt (directeur medische fysica Particle) en Karin Haustermans (medisch directeur Particle) "Particle en protontherapie"
- Erik Smolders (KTW), tijdens de KTW vergadering van 13 september: "De biologische beschikbaarheid van contaminanten: van moleculaire processen tot milieubeleid, een weg met hordes."
- Lieve Helsen (KTW), tijdens de KTW vergadering van 17 november: "Energiesystemen voor een duurzame bebouwde omgeving – een systeem van systemen aanpak."

Naast deze KTW klassenvergaderingen was KTW ook heel sterk actief binnen de ruimere KVAB werking en leverden de KTW leden een aanzienlijke bijdrage op diverse vlakken, zoals hierna zal blijken.

In 2022 keurde KTW 4 nieuwe Standpunten goed:

- A call for an accelerated digital transformation for Belgium (Joos Vandewalle, Marc Acheroy, e.a.) Dit standpunt kwam tot stand in het kader van een samenwerking tussen KTW van de KVAB en CTS van de ARB (Académie Royale de Belgique) naar aanleiding van de covid-crisis. Het standpunt zal ook een Nederlandse vertaling krijgen.
- Duurzaam beheer van infrastructuur (Luc Taerwe e.a.)
- Naar Klimaatneutrale woongebouwen in 2050, KVAB Denkersprogramma 2022 (Willem Salet, Marleen Spiekman, Staf Roels, Tom Coppens en Ivo Van Vaerenbergh)
- Dit standpunt kwam tot stand in het kader van de gelijknamige Denkerscyclus op initiatief van de Reflectiegroep Energie.
- The reproducibility of research in Flanders: Fact finding and recommendations (Sabina Leonelli, Stephan Lewandowsky, Joos Vandewalle e.a.). Dit standpunt kwam tot stand in het kader van de gelijknamige Denkerscyclus. Het standpunt zal ook een Nederlandse vertaling krijgen.

Naast dit alles hebben KTW-leden ook meegewerkt aan bijdragen voor het jubileumboek dat in de eerste helft van 2023 zal verschijnen in het kader van de 250ste verjaardag van de oprichting van de Academie in 1772.

Traditiegetrouw droegen leden van de Klasse Technische Wetenschappen in 2022 ook heel actief bij tot het Denkersprogramma. De twee Denkerscycli waren:

- Reproduceerbaarheid en repliceerbaarheid van onderzoek, een initiatief van de Reflectiegroep RRI, met Denkers Stephan Lewandowsky (Bristol University, UK) en Sabina Leonelli (University of Exeter, UK) en wetenschappelijke coördinatoren Joos Vandewalle (KTW) en Patrick Onghena (KMW).
- Energie in de Gebouwde Omgeving - Over de bijna-energie- en koolstofneutraliteit van gebouwen in 2050, m.i.v. de transitie in ruimtelijke ordening en mobiliteit, een initiatief van de Reflectiegroep Energie met Denkers Marleen Spiekman (TNO Nederland) en Willem Salet (Universiteit van Amsterdam) en Wetenschappelijke coördinatoren Gustaaf Roels (KU Leuven), Tom Coppens (UAntwerpen) en Ivo Van Vaerenbergh (KTW).

Er zijn in KVAB drie reflectiegroepen die geleid worden door KTW-leden: Reflectiegroep Energie, Reflectiegroep Kunst, Wetenschap en Technologie en de Reflectiegroep Responsible Research and Innovation. Meer details over hun activiteit in 2022 is te vinden in de desbetreffende passage van dit verslag.

Op internationaal vlak was de KTW actief betrokken bij initiatieven van internationale koepels van ingenieursacademies (CAETS, euro-CASE, EASAC). Kaderend in het 250-jarige jubileumjaar was de KVAB samen met de ARB gastvrouw voor de jaarlijkse vergaderingen en bijbehorende conferenties van ALLEA (in april) en euro-CASE (in september). Met name de organisatie van de euro-CASE conferentie werd in voornamete ondersteund door leden van KTW en CSTC. Meer details over de internationale activiteit zijn te vinden in de desbetreffende sectie van dit verslag.

Op Belgisch niveau zetelen vertegenwoordigers van de KTW (KVAB) en van de CTS (Classe Technologie et Société) van de ARB in BACAS, de Belgian Academy Council of Applied Sciences.

In 2022 werden drie nieuwe binnenlandse leden verkozen: Nele De Belie (UGent, prof bouwkunde), Chris Peeters (CEO Elia-groep) en Manfred Van Vlierberghe (CEO ArcelorMittal). Er werden geen nieuwe buitenlandse leden aangesteld.

Guido Beazar

Mededelingen in de Klassen

Klasse van de Natuurwetenschappen

De volgende lezingen werden gehouden:

- 9 februari: Maarten Baes: 'De evolutie van sterrenstelsels van UV tot radio golflengten'
- 9 maart: Jef Ongena: 'Kernfusie: een belangrijke optie voor onze toekomstige energievoorziening. Status en vooruitzichten.'
- 9 maart: Koenraad Debackere (KTW): 'Door meten tot weten, interdisciplinariteit in kaart brengen.'
- 17 mei: Joris Vermeersch (UZ Leuven): 'Genomische geneeskunde en Genomics Core'
- 17 mei: Wim Robberecht (UZ Leuven): 'UZ Leuven als innovator in de gezondheidszorg'
- 17 mei: Tom Depuydt (directeur medische fysica Particle) en Karin Haustermans (medisch directeur Particle): 'Particle en protontherapie'
- 8 juni: Sarah Bals en Staf Van Tendeloo: Dialoog tussen generaties van wetenschappers over de onderzoekspraktijk toen en nu.
- 7 september: Ingrid Van Keilegom: 'Dependent censoring based on copulas'
- 12 oktober: Sarah De Saegher: 'Mycotoxinen en het exposoom'

Klasse van de Menswetenschappen

De volgende lezingen werden gehouden:

- 15 januari: Koen Geens: 'De complexiteit van justitie in de eenentwintigste eeuw: een combinatie van de rechtsstaat in de negentiende en van de verzorgingsstaat in de twintigste eeuw?'
- 19 februari: Bart Keunen: 'De esthetiek van de stad'
- 19 maart: Jan De Houwer: 'Wetenschappelijke integriteit als doelgericht gedrag'
- 14 mei: Inge Govaere, 'De impact van de oorlog in Oekraïne: existentiële vraagstukken voor de Europese Unie'
- 14 mei: Marc Maresceau, 'Wat liep er mis in de relaties tussen de Europese Unie en Rusland?'
- 18 juni: Peter Van Deun: 'Byzantium: ongekend, onbemind'
- 17 september: Bart Eeckhout: 'State of the art van de poëzie/wetenschap'
- 17 september: Frank Willaert (KANTL): 'Lotharingen, een vergeten literatuurprovincie in de middeleeuwen?'
- 15 oktober: Willy van Eeckhoutte: 'Fulmine iura vigent: het Hof van Cassatie, zijn balie en hun geschiedenis.'
- 19 november: Marc Boone over de Bourgondische periode.

Klasse van de Kunsten

De volgende lezingen werden gehouden:

- 19 januari: Bart Verschaffel: 'Memoria: problemen met het monument'
- 16 februari: Guy Delmarcel: 'Rafaël in Brussel. Nieuwe bevindingen over de tapijtserie van de Akten der Apostelen voor de Sixtijnse Kapel'
- 16 maart: Jan Michiels: 'Moet Bach gerestaureerd worden? Een pleidooi voor intense nostalgie naar de toekomst'
- 14 september: Bart Verschaffel: 'Waarover gaat de (beeldende) kunst?'
- 19 oktober: Jan Van der Stock: 'Het enigma Pieter Bruegel de Oude (ca. 1526/27-1569). Zijn herkomst en zijn vrienden(episode I).'
- 23 november: Hélène Dubois: 'Naar een biografie van het Lam Gods: historische bronnen en materialiteit.'

Klasse van de Technische Wetenschappen

De volgende lezingen werden gehouden:

- 13 januari: Bart Vermang (Laureaat KTW 2021): 'Innovations enabling terawatt scale PV'
- 9 maart: Jef Ongena (KNW): 'Kernfusie: een belangrijke optie voor onze toekomstige energievoorziening. Status en vooruitzichten.'
- 9 maart: Koenraad Debackere: 'Door meten tot weten, interdisciplinariteit in kaart brengen.'
- 17 mei: Joris Vermeersch (UZ Leuven): 'Genomische geneeskunde en Genomics Core'
- 17 mei: Wim Robberecht (UZ Leuven): 'UZ Leuven als innovator in de gezondheidszorg'
- 17 mei: Tom Depuydt (directeur medische fysica Particle) en Karin Haustermans (medisch directeur Particle): 'Particle en protontherapie'
- 13 september: Erik Smolders: 'De biologische beschikbaarheid van contaminanten: van moleculaire processen tot milieubeleid, een weg met hordes'
- 17 november: Lieve Helsen: 'Energiesystemen voor een duurzame bebouwde omgeving – een systeem van systemen aanpak'

Klassenoverschrijdende vergaderingen

In 2022 werden vier Klassen- en/of academie-overschrijdende vergaderingen georganiseerd:

- Naar goede gewoonte vond de septembervergadering van de Klasse van de Menswetenschappen plaats in samenwerking met de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letterkunde (KANTL), in 2022 in Gent bij de KANTL. Lezingen werden gehouden door Bart Eeckhout: 'State of the art van de poëzie/wetenschap' en Frank Willaert (KANTL): 'Lotharingen, een vergeten literatuurprovincie in de middeleeuwen?'.
- De gezamenlijke vergadering van KNW en KTW vond een eerste keer plaats in maart in het Paleis der Academiën, met lezingen van Koen Debackere en Jef Ongena, omdat het bezoek aan het UZ Leuven toen nog niet kon plaatsvinden. Dit bezoek kon wél plaatsvinden in mei. Het lezingen-programma van die dag is terug te vinden onder de rapportering van de KNW en KTW iets hoger.
- Op 23 april vond de jaarlijkse gezamenlijke vergadering van de vier Klassen plaats op uitnodiging van de Klasse van de Menswetenschappen. Het werd opgevat als een mini-symposium en stond in het teken van een 'Reflectie over de toekomst van de Academie' naar aanleiding van de viering van 250 jaar Academiën in Brussel. Aan de hand van drie korte lezingen en telkens twee reacties daarop werd gereflecteerd over het recente verleden en vooral ook over de toekomst van de Academie. Statements werden gehouden door Wim Blockmans (Universiteit Leiden), Klaas van Berkel (RU Groningen) en Karen Maex (UvA); reacties werden gegeven door Elisabeth Monard, Els Witte, Liliane Schoofs, Jean Bourgeois, Bart Verschaffel en Herman Van Goethem. In het tweede deel van de vergadering gaf de vast secretaris een toelichting bij het financieel verslag 2021 en de begroting 2022 van de KVAB.
- Op 7 mei hielden de vier Klassen samen hun Lentevergadering in Gent. De dag startte met een bezoek aan de gerestaureerde Boekentoren onder leiding van collectiebeheerder Hendrik Defoort. Nadien volgde een lezing in het Studiecentrum VANDENHOVE door Paul Robbrecht over de restauratie, renovatie en revalorisatie van het bibliotheekgebouw, gevolgd door een bezoek aan de tentoonstelling in VANDENHOVE 'p.s. – SVP'. Na de lunch werden de leden getraceerd op een bezoek aan het GUM.

Huldiging jarige leden

Bij beslissing van het Bureau op de vergadering van woensdag 6 februari 2002, worden de laudatio's van de 75-jarigen integraal opgenomen in het jaarboek, met een foto. De viering van de andere jubilarissen wordt gewoon vermeld.

Klasse van de Natuurwetenschappen

Het volgende lid wordt voor zijn verjaardag geëerd: Freddy Dumortier (75).

De huldiging vond plaats tijdens de academische zitting op 13 mei 2022.

Huldiging voor de heer **Freddy DUMORTIER**:

Beste Freddy, Linda en familie, waarde consorores, confraters, dames en heren.

Het is mij een waar genoegen om deze laudatio uit te spreken voor onze confrater, (ere-) vast secretaris, wiskundige en vriend Freddy Dumortier. Iedereen kent de talrijke verwezenlijkingen en kwaliteiten van confrater Dumortier als vast secretaris. Dit zal straks nader belicht worden door verschillende sprekers en hierover zal ik het dus kort houden.

Als vast secretaris was confrater Dumortier lid van vele commissies in de Academie en RASAB (The Royal Academies for Science and the Arts of Belgium). Vóór deze periode was hij ook een uiterst actief lid van onze Klasse waar hij lid is sinds 1998. Hij was onder andere lid van de Raad van Bestuur van de Academie, voorzitter van de Nationale Raad van Wetenschappelijke Unies, onderbestuurder en bestuurder van de Klasse der Natuurwetenschappen, vertegenwoordiger in de Algemene Vergadering van RASAB, verschillende malen vertegenwoordiger van RASAB in ICSU (International Science Council). Ook heeft hij deelgenomen aan de oprichting van het VLAC (het Vlaams Academisch Centrum) en de Contactfora; ook heeft hij actief meegewerkt aan de oprichting van de Klasse van de Technische Wetenschappen. Bovendien was hij een zeer efficiënt algemeen beheerder van de Academie, voorafgaand aan zijn aanstelling tot vast secretaris.

Zijn bijdragen op administratief, financieel, wetenschappelijk en maatschappelijk vlak waren voor de werking van de Academie van onschatbare waarde. Hij heeft alle knelpunten en hindernissen op een vakkundige en rustige manier kunnen aanpakken. Dit heeft er mede voor gezorgd dat het voor ons een voorrecht is om deel uit te

maken van deze instelling. Wij kunnen gerust zeggen dat onze confrater zijn stempel gedrukt heeft op de KVAB.

Zoals reeds gezegd ga ik heb vooral hebben over de wiskundige loopbaan en het wetenschappelijk onderzoek van onze confrater.

Confrater Dumortier volgde zijn secundaire studies, Latijn-Wiskunde, aan het Koninklijk Atheneum te Menen en in 1965 werd hem de Gouden Regeringsmedaille toegekend.

In 1969 werd hij licentiaat in de Wiskundige Wetenschappen aan de VUB met de grootste onderscheiding. Met een NFWO beurs behaalde hij, eveneens aan de VUB, het doctoraat in de Wetenschappen, Groep Wiskunde, ook met de grootste onderscheiding. De thesis handelde over "Singulariteiten van Vektorvelden op het Vlak" onder promotorschap van Floris Takens, hoogleraar aan de RUGroningen en autoriteit in de theorie van de niet-lineaire systemen. Van 1974 tot 1976 was hij aangesteld navorser bij het NFWO en daarna werd hij benoemd tot hoofddocent aan het LUC. Hoogleraar werd hij in 1982 en gewoon hoogleraar in 1984. Nu is hij emeritus gewoon hoogleraar met opdracht.

Er dient ook opgemerkt dat hij deeltijds hoofddocent geweest is aan de UAntwerpen, de KULeuven en de FUNDP (Faculté Universitaire Notre Dame de la Paix) in Namen. Hij was ook verschillende malen Visiting Associated Professor van het Instituto Nacional de Matemática e Aplicada in Rio de Janeiro.

Zijn onderwijs aan deze instellingen was zeer uitgebreid en divers, en cursussen werden gegeven op alle niveaus, van bachelor tot postdoctoraal. Hij gaf cursussen over analyse, meetkunde, differentiaalmeetkunde, differentiaaltopologie, differentiaalvergelijken en dynamische systemen.

In Hasselt vervulde onze confrater tal van beleidsfuncties en dienstverlenende activiteiten. Hij was onder andere voorzitter van de Curriculumraad Wiskunde, voorzitter van de Vakgroep Wiskunde, gedurende 36 jaar verantwoordelijke voor de onderzoeksgroep "Dynamische Systemen", vicedecaan en decaan van de Faculteit Wetenschappen, gedurende 12 jaar vicerector van het LUC, afgevaardigde van het Zelfstandig Academisch Personeel in de Raad van Bestuur, lid van de Onderzoeksradaad, lid van de Raad van Bestuur van de Universitaire Stichting. Ongetwijfeld heb ik nog een aantal belangrijke commissies over het hoofd gezien.

Als voorzitter van de Curriculumraad heeft hij de opleiding Informatica aan de Universiteit Hasselt uitgebouwd en met collega's uit Maastricht lag hij aan de basis van de eerste transnationale opleiding van de latere tUL (transnationale Universiteit Limburg, met standplaatsen te Hasselt, Diepenbeek en Maastricht). Als vicerector was hij covoorzitter van de commissie die de organisatie van de tUL uitwerkte. Hij heeft er ook voor gezorgd dat het LUC, als eerste universiteit in Vlaanderen, een nieuw onderwijs- en examenreglement kreeg, aangepast aan de nieuwe decreten.

In het begin van zijn loopbaan was hij ook lid van de Raad van Bestuur van de VUB en secretaris van de gezamenlijke Onderzoeksraad van de departementen Wiskunde van de VUB en ULB.

Talrijke onderscheidingen vielen hem te beurt. Hij was onder andere 1ste Laureaat van de Reisbeurzenwedstrijd in 1979 en in 1992-1993 bekleedde hij de Francqui Leerstoel aan het Departement voor Theoretische Fysica van de KULeuven.

Nu ga ik het hebben over Freddy Dumortier, de Wiskundige.

Het hoeft niet gezegd dat confrater Dumortier, als wiskundige, talrijke belangrijke functies op zich genomen heeft. Wij hadden niet anders verwacht.

Ik ga er hier enkele vermelden alvorens over te gaan tot het belichten van zijn persoonlijk onderzoek, een succesverhaal dat nog niet voltooid is.

Onze confrater was voorzitter van het Belgisch Wiskundig Genootschap, voorzitter van het Nationaal Comité voor Wiskunde, vertegenwoordiger van het Belgisch Wiskundig Genootschap in the European Mathematical Society, stichtend lid van de Vlaamse Wiskunde Olympiade, voorzitter van de commissie aangaande de eindtermen in het Middelbaar Onderwijs, lid van de Commissie Wiskunde van het FNRS (Fonds National de la Recherche Scientifique), en lid van verschillende visitatiecommissies in Nederland.

Hij was ook vijfmaal afgevaardigde voor België in de Algemene Vergadering van de International Mathematical Union, namelijk te Dresden, Shanghai, Santiago de Compostela, Bangalore en Sao Paulo. Tijdens deze vergaderingen van de International Mathematical Union nam hij het voorzitterschap waar van verschillende commissies. Eveneens was hij de afgevaardigde voor België in de Algemene Vergadering van ICSU (International Science Council), in Rome en Auckland.

Verder is onze confrater lid van de Editorial Board van 4 internationale tijdschriften, is hij referee voor een groot aantal internationale tijdschriften, en was hij organisator of co-organisator van heel wat seminars, studiedagen, internationale bijeenkomsten en congressen.

Last but not least wil ik nu zijn briljante prestaties qua onderzoek belichten. Als wiskundige, en zelf vele jaren actief als onderzoeker, kan ik zijn verwezenlijkingen zeer goed inschatten, al zijn onze onderzoeksgebieden verschillend.

Het onderzoek van confrater Dumortier betreft de kwalitatieve studie van dynamische systemen met nadruk op locale bifurcatieproblemen in twee en drie dimensies. Zijn doctoraatsverhandeling betrof het vlak. Een uitbreiding betrof de studie van singulariteiten in drie dimensies wat leidde tot een artikel in het toptijdschrift (3/330) "Annals of Mathematics". Zijn aandacht ging ook uit naar de ontvouwingen van vlakke singulariteiten, wat leidde tot een uitbreiding van de catastrofentheorie

van Thom naar een meer dynamische context. In dit onderzoek speelt het oplossen van bepaalde differentiaalvergelijkingen een centrale rol.

Er dient opgemerkt dat men in de nabijheid van driedimensionale singulariteiten een chaotisch gedrag krijgt, terwijl men in het tweedimensionaal geval een periodiek gedrag krijgt. De studie hiervan staat in verband met het 16de probleem van Hilbert. In zijn lezing tijdens het Internationaal Wiskundecongres van 1900 in Parijs stelde Hilbert, toen de beroemdste wiskundige, een lijst voor van 23 problemen, en daagde de wiskundigen uit om ze voor het jaar 2000 allemaal op te lossen (drie problemen zijn volledig opgelost, drie zijn te vaag, elf problemen zijn nog niet opgelost, en zes problemen zijn gedeeltelijk opgelost). Dit 16de probleem is één van de grote niet opgeloste vraagstukken uit de Wiskunde. In dit verband bestudeerde onze confrater singuliere perturbaties bij middel van geometrische technieken en eveneens de belangrijke klasse der Liénard differentiaalvergelijkingen. Hij ontwikkelde in samenwerking met Robert Roussarie een methode van desingularisatie, wat resulteerde in een publicatie van 100 pagina's in de "Memoirs of the American Mathematical Society". Deze publicatie kreeg een bijzondere citatie vanwege de AMS (in het volume "Featured Reviews in Mathematical Reviews 1995-1996").

Dit alles leidde tot 9 doctoraten met confrater Dumortier als promotor of copromotor. Ook werkte hij mee aan verschillende Europese projecten rond deze onderzoeksthema's: vier grote projecten van telkens vier of vijf jaar. Wat de KVAB betreft deed hij in 2006 en 2007 onderzoek, in samenwerking met Robert Roussarie, in het kader van het VLAC.

De resultaten van het onderzoek van onze confrater werden gepubliceerd in niet minder dan 120 artikels, in internationale tijdschriften met hoge impact.

Onder andere in Journal of Differential Equations, Annales de L'Institut Fourier, Mathematisches Zeitschrift, Annals of Mathematics, Proceedings of the Cambridge Philosophical Society, Proceedings of the AMS, Transactions of the AMS, Memoirs of the AMS, Bulletin of the AMS, Journal of the London Mathematical Society, Nonlinearity, Ergodic Theory and Dynamical Systems, Zeitschrift für Angewandte Mathematik und Physik, C.R. de l'Académie des Sciences de Paris.

Hij is ook auteur van 6 lijvige boeken, uitgegeven door Elsevier, Springer en IMPA (Instituto Nacional de Matemática Pura e Aplicada, Rio de Janeiro).

Ook gaf hij meer dan 200 lezingen in meer dan 20 landen en bracht hij meer dan 30 verblijven door in een tiental landen, telkens van minstens 1 maand. In elk werelddeel heeft hij een actieve rol gespeeld op congressen, vergaderingen of colloquia.

Zelfs in de periode dat hij algemeen beheerder, waarnemend vast secretaris of vast secretaris was, is hij zijn onderzoek blijven voortzetten, internationale publicaties blijven produceren en lezingen in het buitenland blijven geven. Niet te vergeten is zijn laatste boek "Canard Cycles from Birth to Transition", met als co-auteurs Peter de

Maesschalck en Robert Roussarie, een boek van 400 blz, dat in 2021 werd uitgegeven door Springer.

Ik begrijp niet waar hij al die energie haalt; ik zou het niet kunnen. Ik vraag mij af welke verantwoordelijke taken hij nog op zich zal nemen.

Ten slotte ook mijn welgemeende gelukwensen voor zijn echtgenote Linda die hem met woord en daad heeft bijgestaan tijdens zijn loopbaan, wat niet altijd evident was gezien de vele binnen- en buitenlandse verplichtingen van haar echtgenoot.

Freddy, nogmaals mijn hartelijkste gelukwensen met deze viering.

Joseph Thas

Klasse van de Menswetenschappen

De volgende leden worden voor hun verjaardag geëerd: Herman Cousy (75), Paul De Grauwe (75), Ronny Lesthaeghe (75), Géry van Outryve d'Ydewalle (75), Willy Clarysse (75), Theo Peeters (85) en mevrouw Els Witte (80).

De huldigingen vonden plaats tijdens de novembervergadering van 2022.

Huldiging voor de heer **Herman COUSY**:

Beste Herman, beste Jo, geachte consorores en confraters,

Mijn getuigenis over Herman Cousy is misschien wat persoonlijk. Ik ben immers één van zijn oudste oud-studenten en eind van de jaren '70 genoot ik oprecht van zijn eerste colleges verzekeringsrecht en bijzondere didactiek. Wij hebben een 30-tal jaren de gang gedeeld in de faculteit Rechtsgeleerdheid. Wij waren letterlijk overburen, en ik herken dus de kuch, de stap en de lach van Herman, en durf zelfs zeggen dat ik de verschillende

toonaarden ervan kan onderscheiden. Wij zijn *proximi, amici*. Wij deelden en delen lief en leed, af en toe, maar dan grondig. Hij was 20 jaar afdelingsvoorzitter van economisch recht, onze subfaculteit, de beste uiteraard.

Herman had verschillende inmiddels overleden confraters van deze Klasse als uitstekend leermeester: Jan Ronse van wie hij de toga erft en met wie hij de liefde voor het klassieke handelsrecht deelt, Georges Van Hecke bij wie Herman doctoreert en van wie hij de rechtsverfijnde stijl hanteert, en Walter Van Gerven waarvan hij de voorkeur voor de grote beginselen en voor de goede trouw overneemt, Walter ook die bij Herman voor zover nodig de roeping van beleidsjurist opwekt. En vergeten we niet de hoogleraar Verzekeringsrecht Robert Vandeputte, ook al lid van deze Klasse. De nalatenschap van deze 'voor-trekkers' recht doen was een zware opdracht. Maar

Herman slaagde erin. Hij deed zijn voordeel met de getrokken 'voren', maar zonder volgzzaamheid, d.i. op onnavolgbare wijze. Voor hem telt de historiciteit van de persoon: zoals Pirenne aan Huizinga schreef, "*il y a plusieurs vérités pour une même chose*", maar er zijn ook "*plusieurs vérités pour une même personne*", en 'de' waarheid' is altijd genuanceerd, met respect voor de tijd en de ruimte waarin de persoon leeft. Herman bezondigt zich dus niet aan legendevorming. Zo kon hij steeds meer zijn oorspronkelijke zelf worden, zonder dat hem dat schijnbaar moeite kostte.

Herman doet voortreffelijke studies in Leuven en Chicago. Na zijn studies schrijft hij een schoolmakend doctoraat over *product liability*. Als beloning krijgt hij een zeer brede leeropdracht: de bronnen en de beginselen van het recht, het handels- en economisch recht en het verzekeringsrecht. Later komt daar nog het LL.M.-vak *European Insurance law* bij dat Herman ook nog na zijn toelating tot het emeritaat met veel inzet en kennis blijft doceren. Want naarmate de tijd vorderde, had Herman onophoudelijk geprobeerd zijn lichtjes badinerende doceerstijl te verbeteren, steeds met enthousiasme en zonder ook maar één onderbreking wegens *sabbatical leave* of ziekte, enkele buitenlandse verblijven niet te na gesproken (o.a. in Paris II, Bordeaux IV, Zürich en Nijmegen). Zoals uitstekende wijn zou Herman ook vandaag door studenten heel sterk geapprecieerd worden.

Ook jong was hij al goed te drinken. De *ars aequi et boni*, d.i. zijn zin voor inzicht, doorzicht, overzicht en evenwicht is hem aangeboren. Dat kwam bij uitstek tot zijn recht in de hem vaak toegewezen taak van evaluatie van de academische wetenschapsbeoefening. Werd hij lid van een ter zake bevoegde commissie, dan zat Herman ze 'voor' tot die commissie een veel steviger reputatie en moreel aanzien had en een duidelijke beleidslijn had uitgestippeld voor fijne en hoogstaande jongeren. Zo werd hij in 1986, pas 39 geworden, voorzitter van onze facultaire beoordelingscommissie, en dat bleef hij 20 jaar lang, om de drie jaar herverkozen, steeds met het meeste aantal stemmen.

Even jong werd hij in Leuven aangesteld tot lid van de universiteitsbrede Onderzoeksraad, voor de toewijzing van grote financieringsprojecten. Met de daar gedurende zeven jaar opgedane ervaring werd hij tien jaar lang voorzitter van de Commissie Rechtswetenschappen van het NFWO, en, parallel daarmee, lid van de Franstalige FNRS-commissie. In zijn eigen vakgebied zat hij de Belgische Commissie voor Verzekeringen voor, een functie die hij, na een eerste benoeming door onze confrater Mark Eyskens, op dat ogenblik Minister van Economische zaken, achttien jaar lang uitoefende en waarmee Herman zich een groot aanzien en reputatie verwierf binnen de brede sector van het verzekeringsbedrijf.

Tussendoor, maar steeds even vasthoudend, was Herman gedurende 15 jaar Assessor bij de Raad van State, Afdeling Wetgeving. De kroon op het werk was zijn voorzitterschap van de Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit aan de KU Leuven die hij, na zijn emeritaat, de voorbije zeven jaar leidde, en zijn lidmaatschap van de Inrichtende Overheid van de KU Leuven, de voorbije tien jaar.

Meer dan wat ook toont de strenge selectie van deze rijkelijke opsomming de focus van Herman. Hij zocht in het beleid enkel de wetenschappelijke evaluatie en de lange termijn op, en had dus de moed -na telkens opnieuw rijp overleg- om neen te zeggen aan de herhaalde vraag om ook leidinggevende bestuurlijke taken op te nemen, binnen en buiten de universiteit.

De grootste juristen en evenwichtskunstenaars zijn doorgaans niet op wettenrecht gesteld. Lees de *Utopia* van Thomas More of de *Mémoires d'Hadrien* van Marguerite Yourcenar er maar op na. Hermans onderzoek in het verzekeringsrecht ging dan ook bewust uit van een brede invulling die zich niet tot de juridisch techniek beperkte, maar interdisciplinair was, ook actuarieel, met uitstappen naar de rechtsvergelijking, naar het aansprakelijkheidsrecht en het aanvankelijk nog ontluikende financieel recht, en met bijzondere aandacht voor de Europees rechtelijke ontwikkelingen. Het is vooral daarachter dat Herman zijn wetenschappelijk gewicht zette, te weten de harmonisatie van het recht in de Europese Unie én in breder Europees verband:

- vooreerst in de *European Group of Tort law* (met de collega's Helmut Koziol van de Weense universiteit, Pierre Widmer van het Zwitsers Instituut voor Rechtsvergelijking in Lausanne et Jaap Spier die zetelt in de Nederlandse Hoge raad),
- meer nog in de groep van *Principles of European Insurance Law* (PEICL) (met de collega's Jürgen Basedow van het Max Planck Instituut in Hamburg en Helmut Heiss van de Universiteit van Zürich).

De beginselen die deze laatste groep ontwikkelde werden wereldwijd vertaald in 20 landen. Ze resulteerden nog niet in een Europese Verordening maar zijn een onontwijkbare referentie voor alle wetgevende initiatieven in het betrokken rechtsdomein.

Ook op dit ogenblik is Herman nog werkzaam in een gelijkaardige referentiegroep die zich op mondiaal vlak bezig houdt met de *Principles van het Reinsurance Contract Law* (PRICL), de herverzekering.

Niet toevallig heet de mondiale organisatie van verzekeraars AIDA, Herman houdt van opera, afkorting van de *Association Internationale de Droit des Assurances*: Herman participeerde royaal in deze wereldwijde vereniging, als bestuurslid, auteur en congresorganisator, aanvankelijk in nauwe samenwerking met de Gentse professor wijlen Simon Fredericq.

De eerste constante die men bij Herman ontwaart, is zijn zin voor synthese en essentie: hij probeert steeds een nieuwe rechts- of maatschappelijke ontwikkeling in enkele zinnen te vatten, zo niet in enkele woorden. "Koen", zei hij me in 1988, "*toen de Benedetti op de Generale bood, de eigenaar is terug*", en passant het neo-liberalisme aankondigend. Herman Cousy is een gepondereerde beleidsjurist. Als geen ander slaagt hij erin te verwoorden – met een gouden pen – waarom een bepaalde houding of beslissing moet worden aangenomen, om te zeggen wat niet mag verzwegen worden, zonder pijn te doen of in overdrijving te vervallen. Hij streeft naar consensus en legt steeds de nadruk op het horen van alle partijen, *audi alteram partem*.

Wie op zoek gaat naar de essentie van zijn vakgebied, stoot op de grenzen ervan, en op de belendende percelen. En dat verleggen van grenzen is een tweede constante in Hermans onderzoek. Vroeg al schrijft Herman over de '*normes non-juridiques*' die deel uitmaken van '*le non—droit*' dat niettemin dikwijls wordt gebezigd om de blanco normen in het recht in te vullen. Langs de weg van de onverzekerbare risico's veroorzaakt door nieuwe technologieën, kwam hij als één van de eersten uit bij het voorzorgsbeginsel – Ventilus weet u wel: dit beginsel noopt al wie aan beleid doet ertoe om zich af te vragen of, ook bij ontbreken van sluitende wetenschappelijke

gegevens nopens de mogelijke schade van een nieuwe techniek, geen maatregelen moeten worden genomen om de gevolgen voor de gezondheid of het milieu in te dijken. U herinnert zich zonder twijfel de Mededeling die Herman over dit beginsel voor onze Klasse heeft gehouden.

Als één der eersten brengt hij de denkmethode van de Law & Economics binnen in Leuven, zoals die hem was ingelepeld in Chicago door Nobelprijswinnaar Richard Coase en Richard Posner. Ook Law & Safety boeit hem: in samenwerking met ingenieurs, en onder impuls van Marcel Storme, tevens lid van deze Klasse, organiseerde hij, in lijn met de toenmalige aanmoedigingspolitiek van de Vlaamse Regering, interuniversitaire studiedagen over de juridische aspecten van de zogenaamde DIRV. Hij was gefascineerd door het concept *legal cultures* en wijdde meerdere grensverleggende lezingen en publicaties aan het volgens hem kapitale en verhelderende onderscheid tussen de Angelsaksische *Maritime insurance culture* en onze continentale *Alpine insurance culture*. De eerste uiteraard een stuk competitiever dan de tweede. Overigens, Herman gelooft niet dat kwantitatieve competitie het beste uit een mens haalt, en al zeker niet uit een wetenschapper. Hij is een '*rarus nans*' geworden, maar hij heeft gelijk.

Herman, en dat is een derde constante, is een betrouwbare maatstaf voor de deugdelijkheid van verandering, hij heeft een fijne neus. Het wettenrecht mag dan weerspiegelen *what was and sometimes what is*, Herman is meer geïnteresseerd in *what will be*, en dat staat nooit in het wettenrecht. Weliswaar lichtjes behoudsgezind, zelfs nostalgisch als het over de teloorgang van de oude waarden gaat, is Herman terzelfdertijd zeer leergierig, en voorvoelt hij met een zesde zintuig wat nieuw en richtinggevend is in zijn vakgebied. Voldoet een vernieuwing aan zijn intuïtieve criteria, dan licht hij ze op om anderen te laten delen in zijn verwondering. Kenmerkend is dat hij op zo'n blootgelegde vernieuwing nadien niet tot vervelens toe doorgaat; hij claimt eerst-vindingen (als law&economics en het voorzorgsbeginsel) niet als zijn *chasse réservée*, want dat belemmert de openheid voor vernieuwing die nodig is om 'voorop' te kunnen blijven lopen. Herman is dus veeleer een gids op onbegane paden, dan in bekende musea, hij is een spoorzoeker, geen trofeeënjager, meer geboeid door zoeken dan door vinden.

Slot

Cruciaal om te kunnen doen wat Herman deed, was wat hij niet deed: niet veel kranten lezen, een raad die mij herhaaldelijk gaf, en die ik steeds minder in de wind sla, zo weinig mogelijk vergaderen, behalve in deze Academie als er een interessante mededeling of standpunt is, en vooral niet 'polemikeren'.

Naar een woord van de bekende Nederlandse rechtsgeleerde Scholten opgetekend door Wiarda is het kenmerk van een goed jurist precies dat het recht voor hem niet de hoofdzaak is. Herman kent in elk geval in alle takken van de kunst zijn klassiekers, meest van al in de literatuur, met de beste quotes die hij bijhoudt in een boekje. Voor de romanliteratuur heeft Herman een bijzondere voorliefde die hij opdeed bij Richard Posner, en wel als inspiratiebron voor een betere rechtsbedeling, herinner u zijn mededeling daarover. Zoals Francis Bacon las Herman "*not to contradict and to confute, not to believe and take for granted, not to find talk and discourse, but to weigh and consider*" (The Essays).

Elke conversatie met Herman verrijkt zonder bluf, hij luistert conviviaal zoals geeneen, en zijn raad is goud waard.

Om Herman omvattend te typeren zocht ik een citaat dat hij hopelijk nog niet kent: het is een eenvoudige zin van Graham Gilmore over één van de grootste Amerikaanse juridische denkers, Karl Llewellyn, professor in Columbia en Chicago en één van de denkers van de school van het *legal realism* –school die heel *case law minded* was. Desondanks was Llewellyn intens betrokken bij de *drafting* van de Uniform Commercial Code.

De quote van Gilmore over Llewellyn 'is' gewoon Herman: *'he loves beauty in all its many forms and delights in the infinite variety of things and people and ideas. He is not perfect, he is merely, in his strongly faceted humanity, a strong and humble man, of great kindness and charity, a man of wit and understanding, a man who comes closer than most of us do, to wisdom'*¹.

Het zal u niet verbazen, geachte consorores en confraters, dat ik bijzonder dankbaar en fier ben dat ik deze kleine lofrede mocht houden.

Koen Geens

Huldiging voor de heer **Paul DE GRAUWE**:

Beste collega's

Ik heb maar tien minuten, dus ik moet het overzicht van de academische carrière van Paul De Grauwe kort houden. Alle opsommingen die ik zal geven moeten ongeveer met twee vermenigvuldigd worden om een correct beeld van de omvang van zijn prestaties te krijgen.

Paul promoveerde in 1974 aan de Johns Hopkins University en was gedurende het grootste deel van zijn loopbaan hoogleraar internationale economie aan de Universiteit van Leuven. Hij was gasthoogleraar aan een hele reeks van

universiteiten, waaronder die van Parijs, Michigan, Pennsylvania, de Humboldt Universiteit van Berlijn, Amsterdam, Milaan, Tilburg en Kiel. Toen hij in Vlaanderen "bevorderd werd tot het emeritaat", wat volgens hem neer kwam op een afdanking, werd hij houder van de John Paulson Chair in European Political Economy aan de London School of Economics, voor economen een zeer prestigieuze instelling.

Hij kreeg voor zijn werk ruime academische erkenning en werd eredoctor van de universiteiten van Sankt Gallen, Turku, Genua, Valencia en Maastricht. Daarnaast was Paul De Grauwe ook steeds actief als adviseur van het economische beleid: hij was lid van de groep experts die voorzitter Barroso adviseerde, en ook gastonderzoeker bij het IMF, de Board of Governors van de Federal Reserve, de Bank of Japan en de Europese Centrale Bank. Van 1991 tot 2003 was hij lid van het Belgisch Parlement voor

¹ G. Gilmore, "Article 9: What it does not do for the future", *Louisiana Law Review*, 1962, (302), 316; "Karl Llewellyn", 71 *Yale Law Journal*, 1962, 813, 814-815

de partij die toen nog de VLD heette. Ik vrees dat hij daar een minder duidelijk spoor heeft achter gelaten dan in zijn academisch onderzoek.

De onderzoeksinteresses van Paul liggen vooral in de internationale monetaire betrekkingen, monetaire integratie (denk aan de Eurozone), de werking van wisselmarkten en macro-economie voor een open economie. Hij publiceerde talrijke papers in de beste wetenschappelijke tijdschriften en toonde zijn pedagogisch talent in een reeks boeken. Het meest bekend is "The Economics of Monetary Union", voor het eerst gepubliceerd door Oxford in 2000 en ondertussen (denk ik) aan de 14de druk toe – maar het is mogelijk dat het ondertussen reeds de 15de is. Dat boek werd vertaald in vele talen, waaronder het Chinees en Japans. Zijn analyse van wisselkoerscrisissen, veroorzaakt door de fouten in de constructie van de Eurozone, heeft hem de grootst mogelijke lof opgeleverd van Nobelprijswinnaar Paul Krugman, een liberaal econoom maar dan in de Amerikaanse interpretatie van die term. Krugman schreef dat hij een beetje jaloers was dat hij de papers van De Grauwe niet geschreven had. Volgens hem had Paul De Grauwe de eurozone helpen redden, omdat zijn beleidsvoorstellen door Mario Draghi werden geïmplementeerd.

Ook buiten de economie kent iedereen Paul De Grauwe omwille van zijn participatie in het maatschappelijk debat, zijn bijdragen in kranten en tijdschriften, zijn optredens op radio en TV en zijn talrijke boeken in het Nederlands. Die gaan zeker niet enkel over internationale monetaire problemen, maar behandelen een hele waaier van onderwerpen: de globalisering, de overheids subsidies voor de kunst, de legalisering van cannabis – eigenlijk toch steeds opnieuw de limieten van de markt en de mogelijkheden en moeilijkheden van overheidsingrijpen, waarbij de limieten van de markt doorheen de jaren wat scherper werden aangezet en de mogelijkheden van de overheid wat positiever worden beschreven. Er is trouwens geen grote kloof tussen de aanpak van Paul als academicus en die als de vinnige debater.

In de eerste plaats – en dat is evident – heeft Paul altijd een volledig onafhankelijke koers gevolgd. Hij heeft zich nooit laten inpakken door mensen met macht en nooit toegegeven aan de dominante opvattingen in de samenleving. Integendeel, hij houdt ervan om licht te provoceren. Het is dus geen wonder dat hij rechtser was in een dominant linkse samenleving, en nu wat linkser geworden is in een samenleving die naar rechts beweegt (met mijn excuses voor het populistisch woordgebruik). Die onafhankelijkheid kan met vele voorbeelden geïllustreerd worden. Toen hij VLD-senator was, lanceerde hij een onderzoek waaruit bleek dat de belastingdruk en de overheidsuitgaven in het verleden sterker gestegen waren tijdens centrumrechtse dan tijdens centrumlinkse regeringen – een boodschap die men niet onmiddellijk van een VLD-senator verwacht. Maar ook in zijn academisch werk toonde hij die vrijheid van geest. Hij was bij de eersten die de primitieve interpretatie van de rationele en egoïstische homo economicus in vraag stelde en inzichten van wat nu "behavioral economics" wordt genoemd integreerde in zijn analyse van financiële markten. Hij construeerde modellen van "chaotic exchange rates". In deze modellen blijven de wisselkoersen voortdurend in beweging door de niet-lineaire interacties tussen verschillende groepen beleggers, waarbij één van die groepen, die van de chartisten, destabiliserende extrapolatieve verwachtingen heeft. Van rationaliteit is hier weinig sprake. Hij schreef dan ook boeken zoals "The exchange rate in a behavioural finance framework", in 2006, en Lectures on Behavioral Macroeconomics,

in 2012. Ik vind Pauls onafhankelijkheid zijn meest typische karaktertrek. Onafhankelijkheid en een groot analytisch talent leiden vanzelfsprekend tot originele wetenschappelijke inzichten. Zij leverden Paul ook de Arkprijs van het Vrije Woord op. In de tweede plaats probeert hij in zijn analyse van de realiteit steeds moraliserende standpunten te vermijden. Let wel: ik als ik zeg "niet-moraliserend", bedoel ik natuurlijk niet "onethisch". Het meest opvallend was dat voor mij in het debat van enkele jaren geleden over de Griekse schuld. Een hele reeks commentatoren vond dat de Grieken zelf schuld hadden aan hun situatie en dus de gevolgen ook maar zelf moesten dragen. Dat werd zelden zo cru gesteld, maar meestal omfloerst verpakt in technisch jargon over moral hazard. Aan de andere kant van het spectrum stonden degenen die zonder veel economische analyse wezen op het lot van de arme Grieken die slachtoffer waren geworden van het meedogenloze neoliberale financiële systeem. Paul De Grauwe analyseerde de situatie nuchter en onderzocht de mogelijke gevolgen van verschillende beleidsmaatregelen. Hij ontkende het bestaan van moral hazard niet, maar stelde dat de brandweer moet uitrukken als een huis in brand staat, zelfs als die brand misschien had kunnen vermeden worden door meer voorzichtige bewoners. En in zijn analyse maakte hij natuurlijk gebruik van zijn wetenschappelijke inzichten in de werking van de Eurozone, iets wat niet van al zijn opponenten in het debat kon gezegd worden. Zeker voor een discipline als de economie, die voortdurend centraal staat in het maatschappelijk debat, is deze niet-moraliserende houding van het grootste belang. Zij is een voorwaarde voor wetenschappelijkheid.

Tenslotte, Paul De Grauwe heeft een uitzonderlijk pedagogisch talent. De studenten droegen hem op handen, omwille van zijn heldere lessen maar ook om zijn bereidheid om steeds in debat te gaan. Ik kan het weten, want ik heb studentenevaluaties gezien en heel wat aanvragen van Chinese studenten die naar Leuven wilden komen voor professor Paul. Die hadden dan waarschijnlijk de Chinese vertaling van "The Economics of Monetary Union" gelezen. Zijn tussenkomsten in het publieke debat in België zijn steeds kraakhelder, vaak gebracht met humor en licht provocerend, soms in een debat ook wel wat scherp en ongeduldig als de tegenpartij een volgens hem evident argument niet aanvaardt.

Een rijke en internationaal erkende wetenschappelijke productie, een scherpe en niet-moraliserende analyse van de economische realiteit, originele opvattingen verdedigd in volledige academische onafhankelijkheid. We kijken uit naar de activiteiten van de immer jeugdige Paul De Grauwe in de volgende twintig jaar.

Erik Schokkaert

Huldiging voor de heer **Ronny LESTHAEGHE**:

Waarde consors en confraters, beste Ron en familieleden

Toen bestuurder Tollebeek mij vroeg om een laudatio uit te spreken ter gelegenheid van verjaardag nummer 75 van confrater Ron Lesthaeghe heb ik niet getwijfeld, ik was zelfs vereerd. Ik ken Ron al mijn hele academische carrière, en meteen vanaf onze eerste ontmoeting, in 1982, was hij een inspirerend rolmodel. Niet alleen voor mij trouwens. Na het verzoek van bestuurder Tollebeek reconstrueerde ik het leven en het werk van Ron, onderweg nadenkend over

hoe ik hem best kon samenvatten en typeren. Ik ben uitgekomen bij de acht trefwoorden, of juister: trefzinnen.

Ron was een expert in:

- Het uitwerken van kwantitatieve onderzoeksmethodologie voor de sociale wetenschappen;
- Het leveren van fundamentele statistische bijdragen aan de formele demografie;
- Het conceptueel integreren van de demografie en de sociologie, inclusief het inbouwen van een antropologisch en etnografisch perspectief;
- Het uitbouwen van het innoverend demografie-onderwijs, interuniversitair en internationaal;
- Het integreren van economische, sociale en culturele factoren om de thematiek en de problematiek van de integratie van Marokkaanse en Turkse migranten te duiden;
- Het demonstreren van de noodzaak om structurele én culturele factoren in elkaar te weven om demografische structuren en processen te verklaren;
- Het synthetiseren van gezinsdemografische en -sociologische ontwikkelingen van de voorbije halve eeuw, en het munten van een nieuwe term ('de tweede demografische transitie') om die ontwikkelingen te benoemen;
- En tenslotte, recenter, het aantonen dat de dynamiek van de tweede demografische transitie geen lokaal, geen Europees, maar een mondiaal proces is.

Een hele boterham dus, die vraagt om stevig beleg. Om het niet te saai te maken, geef ik mijn verhaal een persoonlijke toets. Eerst moet ik de ontstaansgeschiedenis van Ron schetsen. Hij is geboren op 2 juni 1945, en wel in Oostende. Daar is niets verkeerd mee. Hij is gehuwd, iets wat tegenwoordig op zijn retour is, en hij heeft twee kinderen. Klassieker kan niet, maar weet dat hij de klassieke humaniora had gevolgd. Na die studies, in 1963, volgde hij universitair onderwijs aan de UGent en werd in 1967 licentiaat in de sociale wetenschappen. Dat jaar vertrok hij met een *Fulbright Fellowship*-beurs naar de VS, naar Brown University, waar hij een jaar later een masterdiploma (sociologie, demografie) behaalde. In die periode was hij *Teaching*

Assistant in Statistics. Die expertises en die ervaringen kwamen goed van pas toen hij een jaar later naar de *Population Council in New York* trok, waar hij met succes een *Summer Internship for graduate students in Demography* volgde. Terug in België behaalde hij drie jaar later, in 1970, amper 25 jaar oud, een doctoraat in de Sociale Wetenschappen, met grootste onderscheiding. Dat doctoraat leidde linea recta naar een topinstituut, het *Office of Population Research at Princeton*. Men werkte daar toen aan het *European Fertility Project*, een internationaal project opgezet om zicht te krijgen op de motoren van de West-Europese vruchtbaarheidstransitie (ruwweg 1850-1950). Twee jaar later verscheen een monografie, van Ron natuurlijk, over de langetermijnevolutie en de wederzijdse afhankelijkheid van vruchtbaarheid en partnergedrag (vooral huwelijksgedrag). Daar, in Princeton, gebeurde iets wat leuk is voor de *petite histoire*. Uitgerekend op kerstdag 1971 stelde Ansley Coale, één van de sleutelfiguren van het *European Fertility Project*, zijn woning ter beschikking om een huwelijksfeest van en voor Ron en Hillary te organiseren. Eigenlijk was dat ook het huwelijk van het gezin Lesthaeghe met de demografie.

Inspirerend is dat de interesse van Ron voor de demografie werd losgeweekt door één specifiek boek, het boek *L'analyse démographique* van Roland Pressat, een boek dat uitmunt door methodologische helderheid en inhoudelijk is toegespitst op het gebruik van het Lexis diagram. Voor zijn licentiaatsthesis, die daar op voortbouwde, maakte Ron daar gebruik van. Het empirisch voedsel werd geleverd door niet eerder gepubliceerde data van het toenmalige Nationaal Instituut voor de Statistiek. In latere interviews onderstreepte Ron dat hij zonder die ervaring niet in demografieland zou terecht gekomen zijn. Je ziet het: *early life experiences* hebben een grote impact op *later life outcomes*.

Na zijn doctoraat werd Ron onderzoeker aan het Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudies, om meteen nadien, in 1971 medewerker te worden aan het *Office of Population Research*, opnieuw in de VS. Zijn verblijf daar was kort. Het jaar nadien al keerde hij terug naar België, maar eigenlijk werd hij teruggeroepen door de verantwoordelijken van de Vrije Universiteit Brussel. Ron was daar aangesteld als lector in sociaal-wetenschappelijke methodologie. Demografie was daar niet bij, en daarom voerde Ron het zelf in. Van 1986 tot 1988 was hij directeur van het Centrum voor Sociologie, van 1989 tot 1991 decaan van de Faculteit Economische, Sociale en Politieke wetenschappen, en van 1998 tot 2005 hoofd van de *Teaching & Research Group in Applied Social Research* van de Vakgroep Sociaal Onderzoek. Parallel daarmee bouwde hij een onderwijsprogramma uit om 'u' tegen te zeggen: het *International Programm in Demography*, een programma dat later zou overgaan in *Interface Demography*.

Ik kan hier nog een pak andere dingen opsommen, maar al die info vind je in de Google-winkel. Om de bandbreedte van Ron te typeren, wil ik nog drie kanten van zijn werk vermelden: (1) zijn antropologisch onderzoek in Lagos (Nigeria), in vele opzichten vernieuwend, (2) zijn aandacht voor integratiekwesties die te maken hebben met internationale migratie, in veel opzichten beleidsrelevant, en (3) zijn fascinatie voor de (interactie van) demografische, sociale en culturele ontwikkelingen

vanaf ruwweg 1965, noem het gerust een demografisch scharnierjaar, ruwweg het einde van de naoorlogse babyboomgeneratie en de start van de babybust-generatie. Samen met Dick van de Kaa schreef Ron daar in 1986 een artikel over met als titel *Twee demografische transities?* Let op het vraagteken. Ondertussen weten we dat dat vraagteken mag weggegomd worden. Ron is daar de intellectuele vader van. De term tweede demografische transitie zal over 100 jaar nog figureren in de gedrags- en beleidswetenschappen.

Ik vermeld met fierheid de publieke erkenningen die Ron te beurt vielen.

- In 2003 kreeg hij de *Irene Taueber Award*, een prijs toegekend *in recognition of an unusually original and important contribution to the scientific study of population or an accumulated record of exceptionally sound and innovative research*;
- Ron staat gerangschikt bij de tien meest invloedrijke demografen in de wereld voor de periode 1950-2000;
- In 2005 kreeg Ron de *Ernest Solvay Prijs*, een prijs die het FWO elke vijf jaar toekent aan een person met een uitmuntende wetenschappelijke carrière;
- In 2008 kreeg Ron een *Life Time Award*, (2008) van de *the International Union for the Scientific Study of Population*;
- Ron is niet alleen lid van onze KVAB-Klasse, hij is ook lid van onze Nederlandse zusterorganisatie, de KNAW, én van de *National Academy of Sciences* van de VS.

Niet-demografen verbinden demografie vaak met jargon: ratio's, indexen, hazard ratio's, odds, log odds, en meer van dat fraais. Voor Ron zijn dat heldere concepten, waarvan hij de mathematische achtergrond kent, maar hij beseft ook dat er in demografenland meer nodig is: licht en lucht, bloed en spieren, inhoud en duiding. Ron toonde zich een expert in conceptuele helderheid, innovatief denken en creatieve consolidatie. Voorwaar iemand die het demografisch vuur in zich draagt. En dus past hier iets warms: dank Ron voor je inzet, voor het sturen van multidisciplinair onderwijs en innovatief onderzoek, voor het uitzetten van inspirerende wegwijzers.

Beste Ron, ik ben er van overtuigd dat ik namens de hele KVAB-community spreek als ik je een warme toekomst wens, eerst in gezins- en familiale kring, we weten hoe belangrijk dat is. Maar je hebt ook nog heel wat banden met de academische wereld. Blijf die voeden, we hebben je expertise en je ideeën nodig, blijf ze delen en uitdragen. In het begin zei ik dat ik zou proberen om je samen te vatten, maar het is nu wel duidelijk hoe moeilijk dat is voor iemand met zo'n verdiensten en zo'n uitstraling. Toch een poging: als bescheiden Vlaming heb je de Belgische demografie een internationale smoel gegeven. Dat kan tellen.

Koen Matthijs

Huldiging voor de heer **Géry VAN OUTRYVE D'YDEWALLE:**

Geachte consorores en confratres,
Beste Géry, Beste Françoise,

We vieren vandaag de 75ste verjaardag van een bijzondere man.

Ridder Géry Jacques Marie Madeleine Ghislain van Outryve d'Ydewalle werd geboren in Brugge op 18 december 1946 als 5de van 6 kinderen van Pierre van Outryve d'Ydewalle en Marie-Thérèse Joos de ter Beerst.

Zijn vader was geruime tijd gouverneur van West-Vlaanderen, wat ongetwijfeld een impact heeft gehad op zijn kindertijd en opvoeding.

Géry zelf deed zijn middelbare studies aan het Sint-Lodewijkscollege in Brugge. In die tijd was hij vooral actief als fluitist in het Collegium Instrumentale Brugense van Patrick Peire. Klassieke muziek is altijd één van zijn grote passies gebleven, naast de psychologie. Later werd hij voorzitter van de VZW, ook na de naamsverandering naar Kamerorkest Brugge.

Géry is gehuwd met Françoise Pouillart, de prototypische sterke vrouw achter elke sterke man. In het geval van Françoise gaat het ook om een bijzonder warme, lieve, begripvolle en attente vrouw en het is dan ook met veel plezier dat ik haar vandaag in de hulde betrek. Samen hebben ze drie zoons, waarmee ze eerst woonden in het Groot Begijnhof in Leuven en daarna in 'Peereboomveld', één van de familie kastelen in Sint-Andries te Brugge. Er werden in Leuven wel eens verhalen verteld over de ridder in zijn kasteel in Brugge en er werd al eens gefantaseerd hoe het zou zijn om te paard en in harnas op je domein rond te flaneren, tot we op een bepaald moment met onze eigen ogen konden vaststellen dat Géry thuis gewoon met pak en das rondloopt, zoals op het werk. Want dat is natuurlijk een voordeel van een kasteel dat de meeste academici niet hebben: het biedt heel wat ruimte voor etentjes voor de medewerkers. En met een uitzonderlijke gastvrouw als Françoise, zijn we daar vaak en graag op bezoek geweest.

Géry studeerde filosofie en psychologie in Leuven. Hij studeerde in 1969 af met een licentiaatsverhandeling bij Professor Joseph Nuttin over tijdsperspectief en leerprocessen. Met een mandaat als aspirant-onderzoeker van het toenmalige Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek verrichtte hij onderzoek dat leidde tot zijn doctoraat in de psychologie in 1974, eveneens bij Professor Nuttin, die nog geruime tijd zijn mentor zou blijven. Als postdoctoraal onderzoeker van het NFWO werkte hij van 1974 tot 1978 verder op het geheugen en leerprocessen, o.a. over het onderscheid tussen intentioneel en incidenteel leren, leren met of zonder instructies vooraf. In die periode verbleef hij ook een eerste keer in de Verenigde Staten, meer bepaald in 1972-73 aan de Indiana University in Bloomington, waar de mathematische psychologie in volle opkomst was.

Na zijn proefschrift was hij voornamelijk geïnteresseerd in het ontwikkelen van mathematische modellen om te kunnen afleiden hoe feedback het onthouden van antwoorden kan bevorderen of bemoeilijken. Daarvoor ging hij in 1977-78 bij Bill Estes werken aan de Rockefeller University in New York.

Onmiddellijk na het emeritaat van Professor Joseph Nuttin in 1980 werd Géry docent benoemd en vier jaar later werd hij al gewoon hoogleraar, een blitzcarrière die nu niet meer mogelijk is in België. In 1980 werd hij ook meteen Directeur van het Laboratorium voor Experimentele Psychologie, een functie die hij vervuld heeft tot aan zijn emeritaat in 2010.

In de jaren volgend op zijn benoeming zette Géry ook de eerste stappen om samen met pedagogen (met name Erik De Corte), te onderzoeken hoe toetsverwachtingen de motivatie en het onthouden van studiemateriaal beïnvloeden. De resultaten vielen soms tegen en hij had moeite om dit werk in internationale tijdschriften te publiceren maar hij kreeg er wel erkenning voor vanuit de Angelsaksische landen met benoemingen in London als gastprofessor aan Birkbeck College (in 1983-84) en de London School of Economics (in 1986-87).

Om de verborgen processen bij het verwerken van de informatie beter zichtbaar te maken, zette hij vervolgens in 1986 de stap om apparatuur aan te schaffen voor de registratie van oogbewegingen. Daartoe kreeg hij eerst een FWO-financiering en vervolgens – als klap op de vuurpijl – ook een Geconcentreerde OnderzoeksActie, de eerste in Humane Wetenschappen in die tijd en daarom iets wat binnen de universiteit grote ophef veroorzaakte. Oogbewegingsregistratie werd vanaf dan een belangrijk aspect van het onderzoek van het Laboratorium, met meerdere doctoraten in die richting, ook over toegepast onderzoek, bijvoorbeeld over het lezen van ondertitels bij anderstalige films op televisie of het bekijken en onthouden van reclamepanelen langs voetbalvelden, iets waar de reclameindustrie vandaag nog steeds erg in geïnteresseerd is. Als vorm van internationale uitstraling en erkenning werd in 1991 de "European Conference on Eye Movements" georganiseerd in Leuven.

Ook in die periode kwam er op initiatief van de Minister voor Wetenschapsbeleid een impulsprogramma over Artificiële Intelligentie, waarbij Géry met succes een aanvraag deed met onderzoek over kennisextractie en -representatie. Dit was een erg succesvolle periode waarin het laboratorium een grote expansie meemaakte. Een aantal van de jongere collega's waaronder ikzelf hebben daar ook hun benoeming aan te danken, want in de "sliptstream" van dit onderzoek werd er ook een internationaal, interdisciplinair onderwijsprogramma opgezet over "Artificial Intelligence and Cognitive Science", waarvoor extra mensen nodig waren.

De erkenning voor deze groei en bloei volgde snel nadien met een aantal hoogtepunten die toevallig samenvielen in het jaar 1992. Ten eerste, de toekenning van een eredoctoraat aan Donald Broadbent, een Britse pionier van het experimenteel onderzoek over informatieverwerking met zowel fundamentele als

toegepaste componenten, zoals ook Géry dat voorstond. Ten tweede, de organisatie van het "International Congress of Psychology" voor enkele duizenden deelnemers in Brussel, samen met een groot team van Belgische psychologen, een belangrijke mijlpaal voor de psychologie in België. En "last but not least" de toekenning van de Francqui Prijs, de belangrijkste prijs voor wetenschappelijke verdiensten van jonge wetenschappers in België.

Géry was niet enkel een gevierd, internationaal erkend onderzoeker, hij was ook een bevoegen lesgever. Onmiddellijk na zijn benoeming in 1980 doceerde hij een cursus algemene en experimentele psychologie in de Faculteit Geneeskunde die hij tijdens zijn ganse loopbaan is blijven doceren. Binnen de opleiding psychologie was hij al die tijd het gezicht van de experimentele psychologie, later "functieleer" genoemd. Ik kan niet genoeg benadrukken hoe goed en belangrijk hij in die rol was. Hij heeft mij, net als vele anderen, besmet met zijn enthousiasme voor de psychologie als wetenschap en de experimentele psychologie in het bijzonder. Hij is dat steeds met veel vuur en passie blijven doen en de studenten hebben hem herhaaldelijk beloond voor die inzet en dat talent. In 2008 kreeg hij zelfs twee prijzen in hetzelfde jaar, 'Het Gouden Transparantje' voor de beste docent en 'De Zilveren Harlekijn' voor de grappigste docent. Uiteraard gaf hij naast die 2 grote vakken ook veel kleinere, meer gespecialiseerde vakken waarvan een aantal in de A.I. opleiding, die ik al vermeldde.

Géry was niet alleen onderwijzer en wetenschapper, hij was ook bestuurder. Van in het begin van zijn loopbaan werd hij door Nuttin aangemoedigd om functies op te nemen binnen de "International Union of Psychological Science", een vereniging met wereldwijd 600.000 leden. Hij was hiervan vele jaren bestuurder, secretaris-generaal en voorzitter. Hij was tevens voorzitter van de Belgische Vereniging voor Psychologie en secretaris-generaal van het Nationaal Comité voor Psychologie. In 1992 werd hij opgenomen in de Klasse van de Menswetenschappen van de KVAB. In 2010 ging hij officieel met emeritaat om de rol van vast secretaris op te nemen, die hij vervuld heeft tot 2014.

Zoals de meesten hier wel weten, bleek dit een kommervolle opdracht. De KVAB ging door een heel moeilijke periode met de hernieuwing van het convenant met de Vlaamse Overheid, financiële kopzorgen en personeelsproblemen. Ik vertel u geen geheim door te zeggen dat dit voor Géry een bijzonder zware periode geweest is, die ook lang diepe sporen heeft nagelaten. Ik weet dat het hem telkens zwaar valt om hier op deze plek terug te komen door de vele – soms pijnlijke – herinneringen. Deze periode was ook de start van zijn gezondheidsproblemen, die de laatste jaren bijzonder ernstig geworden zijn. Het doet mij – en ongetwijfeld velen onder ons – plezier om hem vandaag weer in ons midden te hebben.

Tot slot wil ik graag één rol belichten die niet gemakkelijk onder één van de drie pijlers van een academicus te vatten valt – als onderzoek, onderwijs of dienstverlening – namelijk zijn rol als mentor. De "output" zoals men die tegenwoordig meet, valt samen te vatten in ongeveer 165 artikelen in internationale tijdschriften met "peer review",

ongeveer 150 bijdragen in boeken en proceedings, en 15 boeken als editor. Dat zijn heel mooie aantallen, maar gemeten aan de huidige standaarden van impactfactoren en citaties is dat "publication record" niet extreem uitzonderlijk. Indrukwekkender vind ik het aantal doctoraten waarvan Géry promotor was: 32 en vooral het aantal licentiaatsverhandelingen en masterproeven: ongeveer 400. Dat is meer dan een dozijn per jaar en daarvan begeleidde hij de meeste zelf, op toegepaste onderwerpen zoals muziekpsychologie, filmperceptie, internet-navigatie, enzovoort, met niet altijd de beste studenten, zeker de laatste jaren niet.

Ik zal u alle titels en zelfs onderwerpen besparen van de doctoraten die Géry begeleid heeft, maar ze gaan van geheugendeficits tot taalverwerving, tweetaligheid en categorisatie, van aandacht, lezen en oogbewegingen tot redeneren. Dit is heel karakteristiek voor de brede interesses van Géry en wellicht ook het gevolg van zijn keuze om het onderzoek in zijn groep niet "top-down" aan te sturen vanuit een onderzoeksprogramma. Kenmerkend voor zijn begeleidingsstijl is dan ook de grote vrijheid die hij zijn studenten en medewerkers gaf, weinig leiding en richting gevend, maar heel beschikbaar voor wie raad en feedback nodig had en steeds behulpzaam en ondersteunend.

Géry wees het doel aan: internationaal erkende wetenschap doen, meer niet; de weg ernaar toe mochten we zelf zoeken. De onderzoekscultuur was toen nog erg verschillend en je kon als doctorandus nog veel meer vrijblijvend uitproberen en experimenteren. In het water gegooid worden om te leren zwemmen was toen niet ongebruikelijk. "Procedurele kennis" wordt dit door cognitief psychologen genoemd. Maar Géry was daarnaast ook erg betrokken bij zijn medewerkers. Zo weet ik zelf bijvoorbeeld nog heel goed dat hij mijn moeder en mij uitnodigde voor een lunch in Leuven, na mijn afstuderen als licentiaatsstudent, en dat Géry en Françoise aanwezig waren bij de begrafenis van mijn vader en schoonvader. Géry geeft misschien soms de indruk afstandelijk en koel te zijn, maar dat is hij niet. Ik weet zeker dat veel ex-studenten en ex-medewerkers enkele warme, persoonlijke herinneringen aan Géry meedragen in hun hart, hoewel dat niet de plaats is waar de cognitief psychologen het geheugen meestal situeren.

Ik denk dat Géry vooral herinnerd zal worden voor de grote rol die hij gehad heeft voor de internationale uitstraling van het Laboratorium voor Experimentele Psychologie van de KU Leuven, als mentor van een grote groep en als promotor van veel doctoraten die op één of andere manier die erfenis verder uitdragen in binnen- en buitenland.

Van harte proficiat en veel dank voor deze grote verdienste, Géry. Laten we er samen nog eens op klinken straks!

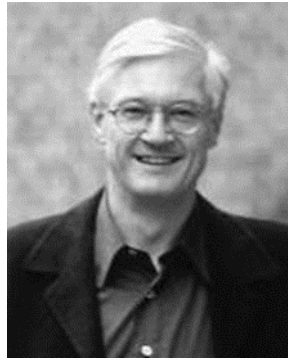
Johan Wagemans

Klasse van de Kunsten

De volgende leden worden voor hun verjaardag geëerd: de heren Ignace Bossuyt (75), Marcel Smets (75), Frans Boenders (80), Francis Strauven (80), Hugo Heyrman (80) en Herman Sabbe (85)

De huldigingen vonden plaats tijdens de novembervergadering van 2022.

Huldiging voor de heer **Ignace BOSSUYT**:

Consortores, Confratres, beste Ignace

Wie gevraagd wordt om de lof te steken van een vijfenzeventigjarige, loopt al gauw het risico zich te moeten verdiepen in een langzaam vervagend verleden. De vroegere verdiensten mogen dan groot en onbetwistbaar zijn, de tijd verstrijkt en verlengt het verleden.

Maar kijk, enkele dagen geleden kreeg ik volgend bericht toegestuurd:

Op 1 december 2022 (aanvang om 20u) presenteert Ignace Bossuyt, emeritus professor musicologie aan de KU Leuven, zijn biografie van Georg Friedrich Haendel in de vestiging van Barboek in Museum M te Leuven.

Ignace Bossuyt is dus duidelijk een emeritus die naast een verleden ook een toekomst heeft. Sedert hij op emeritaat ging, nu zo'n vijftien jaar geleden, is hij eigenlijk altijd meer bezig geweest met zijn toekomst dan met zijn verleden. Nooit ofte nimmer zag ik hem rusten op zijn lauweren. Het is dan ook geheel en al zijn verdienste dat ik hier een laudatio kan houden die uitsluitend betrekking heeft op realisaties uit zijn post-universitaire loopbaan. In die periode heeft Ignace echt een bovengemiddelde emeritale bedrijvigheid aan de dag gelegd, wat zich voornamelijk laat aflezen uit een indrukwekkende lijst van recente boekpublicaties. Ik moet toegeven dat, wat mijzelf betreft, deze lijst post factum toch enigszins de onverwachte vroegtijdigheid van zijn emeritaat destijds vergoelijkt. Bossuyts nijverheid is in ieder geval de enige schuldige voor de lengte en retorische saaiheid van het volgende overzichtje. In het voorbije anderhalve decennium verschenen onder meer monografieën over de Goldbergvariaties van Bach, de oratoria van Alessandro Scarlatti, de dood in de cantates van Bach, de mis in si-klein van Bach en nu dus ook nog een Händel-biografie. Daarnaast schreef Bossuyt een lijvig prachtboek over 'de onvermoede schatkamer van de Duitse barokmuziek', en een handige inleiding tot muzikale en musicologische terminologie, getiteld Van noten en tonen. Verder was hij co-auteur van het boek Meerstemmigheid in beeld (samen met Stratton Bull), en co-redacteur van een reeks over de weergave van religieuze onderwerpen zoals de schepping, Job en het Hooglied in beeld, woord en klank (samen met Hans Ausloos). Tijdens de coronatijd – een mens moet iets doen – schreef hij, samen met Jo Haerens, ook nog een 40-delige reeks Kunstontmoetingen waarin telkens één cultuurhistorisch thema werd toegelicht vanuit enerzijds de muziek en anderzijds de beeldende kunsten.

Aanvankelijk verschenen er wekelijks twee van dergelijke kunstontmoetingen, later werd dit heldentempo afgezwakt tot 'slechts' één bijdrage per week.

Met het laatste nieuwe boek van Bossuyt zou men makkelijk kunnen denken dat de creatieve toekomst van de emeritus opnieuw verzekerd is. De volledige titel van de monografie luidt immers: Georg Friedrich Haendel: de jonge jaren (van 1685 tot 1713). Händel stierf evenwel pas in 1759. Bossuyts biografie laat dus nog bijna een halve eeuw onbesproken, de halve eeuw namelijk waarin de grootmeester zijn 'Umlaut' dropte om zich volkomen in het Londense muziekleven te kunnen onderdompelen. Toch denk ik niet dat de toekomst van Bossuyt bij de late Händel ligt. Natuurlijk liggen de meesterwerken daar voor het grijpen en natuurlijk kost het steeds weer moeite om te weerstaan aan de lokroep om aan een breed publiek duiding te geven bij een weergaloos muziekstuk. Toch lijkt mij de grootste verdienste en belangrijkste drijfveer van de 'late Bossuyt' elders te liggen: uit zijn recentste boeken blijkt namelijk een toenemende fascinatie voor minder evident repertoire, minder bekende componisten, of minder bekende aspecten van bekende componisten. Vanuit die optiek is het vorig jaar verschenen boek over de verborgen parels van de Duitse barokmuziek ongetwijfeld het magnum opus van zijn recente output. Met dat boek heeft Bossuyt immers een ontzettend belangrijk statement gemaakt tegen de repertoireverschraling die de klassieke-muziekcultuur vandaag zo kenmerkt. Geloof u mij: de KLARA-top 100 zal vorig weekend niet staan draaien hebben ten huize Bossuyt, tenzij misschien vanuit het bizarre en oneigenlijke verlangen om genoeg te scheppen uit ergernis. Voor iemand als Bossuyt, die meesterwerken nochtans zeer naar waarde weet te schatten, is zo'n pop-poll veel te veel een melkerij die focust op regelmaat, herkenning en zelfbevestiging; een artistieke echokamer, waarin ten langen leste enkel nog de echo's van de echo's resoneren, en waarbij de verschillende stukken steeds meer op elkaar beginnen te gelijken. Een melkkoe produceert, tot nader order, enkel melk.

Ignace heeft er de laatste jaren, meer dan ooit, een missie van gemaakt om zich te bevrijden uit een cultuur van repetitieve adoratie, zonder daarbij evenwel de canonieke status van gefêteerde meesterwerken per se te willen ondermijnen. Daarvoor is moed nodig, zoals bij iedere inspanning die indruist tegen de mechanismen van de markt, de zaligheid van zekerheden en de rotsvastigheid van reputaties; het vraagt ook geduld, zoals elke inspanning die platgetreden paden links laat liggen; het vraagt kennis, zoals elke poging die het kaf van het koren wil scheiden; en het vraagt tenslotte ook wat koppigheid en een enorme hoeveelheid passie om dit allemaal te kunnen volhouden.

Al deze kwaliteiten vormden al de rode draad in de tijd waarin Ignace Bossuyt actief verbonden was aan de onderzoeksgroep Musicologie van de KU Leuven, maar geen enkele ervan heeft samen met hem in 2007 het vervroegde emeritaat aangevraagd. Moed, geduld, kennis, koppigheid en passie zijn ook daarna zijn belangrijkste drijfveren gebleven. In vele gevallen, zoals ook nu weer bij het Händelboek, leidde dit tot herontdekkingen en perspectiefverruiming die als zodanig een remedie vormen tegen artistieke aderverkalking. Hopelijk werkt dat niet enkel inspirerend voor luisteraars, maar ook voor diegenen in onze maatschappij die beroepshalve mee de verantwoordelijkheid dragen om het muzikale landschap vorm en inhoud te geven.

Op dit eigenste moment gaat elders in dit paleis een studiedag door over wetenschapscommunicatie en nieuwe media. Ignace was een wetenschapscommunicator avant la lettre en blijft die roeping tot vandaag getrouw. Evident was en is dat niet, want pas sinds kort wordt de communicatie met een breder publiek in de academische cultuur enigszins naar waarde geschat. De klemtoon ligt daarbij vandaag mijn inziens nog al te vaak op de communicatie van nieuws en op valorisatie, terwijl vanzelfsprekend ook de communicatie over ons en andermans culturele erfgoed van cruciaal belang is voor een maatschappij die boven zichzelf wil uitstijgen. Het werk van Ignace Bossuyt is daarbij voor mij, en hopelijk voor vele anderen, een blijvende stimulus.

Ik wilde deze laudatio graag afsluiten met een geijkte Latijnse formule – Ignace is ten slotte ook een classicus. 'Ad multos annos'. Ik kan dat evenwel niet doen zonder ook meteen de nieuwsgierigheid van de jubilaris te prikkelen. In de voorbije decennia heb ik weliswaar moeten vaststellen dat het steeds moeilijker werd om gaten te vinden in diens Kleinmeister-kennis, maar ik wil het er toch op wagen: wist je, Ignace, dat de Salzburgse componist Joseph Balthasar Hochreither, mogelijk een leerling van Heinrich Biber, omstreeks 1700 een Missa Ad Multos Annos componeerde? De feestelijke openingsmaten van die mis wil ik hier graag laten galmen als finaal eerbetoon aan je schitterende en voort-durende bijdrage tot de muzikwetenschap.

Ad multos annos! Muziek!

Pieter Bergé

Huldiging voor de heer **Marcel SMETS**:

Geachte genodigden, geachte consorores, geachte confraters, in het bijzonder confrater Marcel Smets, beste Marcel

Het is me genoeg maar ook met ontzag dat ik de taak op me genomen heb om een laudatio uit te spreken voor je 75ste verjaardag – een moment dat de KVAB aangrijpt om terug te kijken naar de verdiensten van de leden en hen te eren voor hun maatschappelijke, wetenschappelijke, artistieke en menselijke bijdragen aan de samenleving. Het is me een genoegen, omdat ik je bewonder en hoogacht, maar die hoogachting brengt ook ontzag met zich mee: ik weet dat je standaarden hoog liggen, en het is niet simpel om jouw rijk gevulde loopbaan en je baanbrekende praktijk in het stadsontwerp in een tiental minuten samen te vatten.

Ik ontwaar twee rode draden in je werk, en daar wil ik mijn betoog graag aan ophangen: het gaat om onderzoek en om ontwerp. Je hebt je op beide vlakken bijzonder verdienstelijk gemaakt, maar het is vooral in de voortdurende kruising tussen beide dat ik je belangrijkste bijdrage situeer. Onderzoek en ontwerp hebben beide

een hoofdrol gespeeld in je werk als academicus, als prof aan de KU Leuven en elders (Harvard mag niet onvermeld blijven), maar ook in je internationale profilering als stedenbouwkundige en als consultant.

ONDERZOEK

Op zeer jonge leeftijd reeds – je was 25 – publiceerde je je eerste boek. Het ging om de uitgave van je eindwerk over Huib Hoste, een eindwerk dat ongetwijfeld indruk gemaakt heeft op je leermeesters omwille van de grondigheid van je aanpak, waarbij je gebruik maakte van Hoste's persoonlijk archief dat zeer verspreid geraakt was. Het is jouw verdienste dat de belangrijkste delen van dat archief uiteindelijk goed terecht gekomen zijn, maar nog belangrijker is allicht dat je door dit werk mee een begin hebt gemaakt met de geschiedschrijving van de moderne architectuur in België – een taak waar op dat moment ook het AAM van Maurice Culot en anderen voor ijverde.

Je was inmiddels aspirant van het FWO geworden, en je werkte aan je doctoraat. Dat zag als boek het levenslicht in 1977: *De ontwikkeling van de tuinwijkgedachte in België*, uitgegeven in het Frans en het Nederlands door Mardaga. Dit boek markeerde definitief de wending naar stedenbouwkundige (eerder dan architecturale) geschiedschrijving, een wending die je bevestigde met de oprichting van het interdisciplinaire Centrum voor Stedenbouwkundige Geschiedschrijving, waarmee je in 1985 de tentoonstelling *Resurgam. De Belgische wederopbouw na 1914* realiseerde. Ik herinner me nog zeer goed deze indrukwekkende tentoonstelling, die doorging in het toenmalige Passage 44. Panelen met horizontale banden in verschillende kleuren blauw gaven uitgebreide informatie bij kaarten, plannen en foto's die de heropbouw van vooral de Westhoek documenteerden. We leerden veel uit deze tentoonstelling – vooral wat betreft de redeneringen van plaatselijke politici, ambtenaren en ontwerpers, en de redenen waarom ze kozen voor het herstel van kapotgemaakte stadsbeelden eerder dan te kiezen voor een radicale modernisering.

Je hebt vanaf deze periode heel veel jongeren begeleid tijdens hun eerste stappen als jonge onderzoekers, en verschillende onder hen zijn uitgegroeid tot vooraanstaande academici – ik denk aan Bruno De Meulder, Pieter Uyttenhove, Michiel Dehaene en vele anderen die jou als hun leermeester en mentor beschouwen. Ook dat is een erfenis om trots op te zijn.

Je hebt het onderzoek nooit losgelaten. Belangrijke verdere publicaties kwamen er in 1995 – je boek over Charles Buls – en in 2010 *The Landscape of Contemporary Infrastructure*, met Kelly Shannon als co-auteur. Daarnaast verzorgde je een veelheid aan hoofdstukken in boeken en artikelen, waarbij ondermeer dat over Detroit (in 1996) me altijd is bijgebleven.

ONTWERP

In je autobiografische boekje uit 2016 heb je ons deelgenoot gemaakt van enkele van je vroege ontwerpen, die een verrassende inkijk geven in je persoonlijke ontwikkeling. Je studentenontwerp voor de Bethanienpolder in Mechelen (1970) getuigt van een zoekende geest die op de hoogte is van recente ontwikkelingen in het vakgebied en die met flair toepast op een nieuwe opgave. Je leergierigheid als ontwerper werd verder gevoed door je ervaringen als student stedenbouw in Delft.

Veel van wat je daar opstak – van de stad zelf eerder geloof ik dan van de inhoud van je studie – heb je later toegepast op tal van andere domeinen. Het meest directe verband was er met je inbreng in het collectief Krokus, met Jean-Paul Laenen en Bob Van Reeth als kompanen. Met Krokus hebben jullie in Mechelen een stukje stadsgeschiedenis geschreven, door met minimale middelen en veel inbreng van de buurtbewoners een onooglijke straathoek om te vormen tot een bijzondere ontmoetingsplek, die op heel wat belangstelling van de pers kon rekenen.

En dan kwam ILAUD, het internationale stadslaboratorium van Giancarlo De Carlo, waar je een aantal jaren aan hebt deelgenomen als ontwerpbegeleider uitgezonden door de KU Leuven. Ilaud bezorgde je niet alleen een rijkdom aan Italiaanse stadservaringen, maar ook een internationaal netwerk waar je tot op vandaag contacten met hebt. Ik noem hier slechts de namen van Daniele Pini en Joan Busquets, maar er waren ook vele anderen.

Je ontwerpimpulsen moeten een aantal jaren gesluimerd hebben, wellicht omdat je als jonge prof je naam aan het vestigen was als onderzoeker en historicus. Vanaf 1988 kon je echter ook die draad weer opnemen, in eerste instantie op uitnodiging van je Barcelonese vrienden, die jou een geschikte kandidaat vonden om deel te nemen aan een internationale ideeënwedstrijd over de verlenging van de Diagonal in Barcelona. Je vormde toen het Projectteam Stadsontwerp dat effectief een geraffineerd ontwerp heeft neergelegd voor Poble Nou in Barcelona, en dat in de daaropvolgende jaren tal van ontwerpstudies heeft afgeleverd. De belangrijkste daarvan – enfin ik noem ze de belangrijkste om dat ik zelf dagdagelijks de weldoende impact ervan kan ervaren – waren de studies voor de Leuvense Vaartkom en de stationsomgeving, die uiteindelijk uitmondten in stadsprojecten die in België en daarbuiten de toon hebben gezet voor postindustriële stadsontwikkeling. Maar jullie werkten niet enkel voor Leuven. Er zijn ook studies voor onder andere Rouen, Nantes en Genua, en ook in die contexten heb je ongetwijfeld sporen uitgezet.

TWEE LIJNEN

De twee lijnen van onderzoek en ontwerp kwamen samen in je bedrijvigheid als professor en leermeester. Je hebt daar inderdaad altijd een punt gemaakt van de interactie tussen theorie en praktijk. In sommige jaren van je loopbaan was de theorie of het onderzoek dominant, in sommige de praktijk of het ontwerp. Maar altijd was daar het besef van de andere poot – de overtuiging dat theorie niet losgekoppeld mocht worden van praktijk (op straffe van irrelevantie namelijk) net zoals praktijk niet zonder theorie kon (op straffe namelijk van vrijblijvendheid en willekeur). Daarbij was je *Leitmotiv* altijd je maatschappelijk engagement: onderzoek en ontwerp moeten beide bijdragen aan emancipatie en wat vooropstaat is het collectieve belang.

Door deze koppeling lig je ook mee aan de basis van de heropbloei van de Vlaamse architectuurcultuur vanaf de jaren 1990, waarbij vooral de opkomst en bloei van het stadsontwerp op jouw conto geschreven kan worden. De Leuvense projecten van het Projectteam Stadsontwerp hebben inderdaad school gemaakt, en vormden de inspiratie voor uiteenlopende vernieuwende initiatieven zoals Stad aan de Stroom in Antwerpen, de wedstrijd voor de stedenbouwkundige aanleg van Hoog-Kortrijk of later de projectaanpak van Spoor Noord in Antwerpen. Je hebt in zekere zin de weg

geëffend voor internationale ontwerpers als Manuel de Sola-Morales of Bernardo Secchi/Paola Vigano die sommige van hun meest betekenisvolle projecten gerealiseerd zagen in Vlaanderen.

Jouw aanpak, en de link die je maakt tussen onderzoek en ontwerp, ligt ook aan de grondslag van het ontwerpend onderzoek zoals dat vandaag de dag vaak aan de orde is bij de voorbereiding van stedelijke projecten of bij de verkenning van mogelijke ontwikkelingskansen voor steden en gemeenten. Ik las in je boekje uit 2016 een zinssnede die me bijblijft, omdat die zo treffend de inzet van ontwerpend onderzoek vat. Je zegt dat je op zoek was "naar een visie die weigerde het territorium louter te zien als recipiënt van maatschappelijke beslissingen, maar [die] de ruimtelijke wetmatigheden probeerde op te sporen die door dat territorium aan zijn eigen optimale ontwikkeling worden opgelegd."

Ook vandaag de dag ben je nog actief in het doen kruisen van onderzoek en ontwerp in ontwerpend onderzoek. Ik verwijs hier met name naar je inzet als senior consultant van ORG (het ontwerp bureau van Alexander D'Hooghe, de intendant van Oosterweel) en je cruciale rol als knopenontwarrar bij het stroomlijnen van alle mogelijke inzichten bij het ontwerpen van infrastructuurknopen in dat complexe project. We weten met zijn allen nog niet of en hoe het Ringland-gebeuren gaat landen, maar als dat ooit lukt zal dat ook in zeer belangrijke mate aan jou te danken zijn.

TOT SLOT

Tot slot wil ik toch ook nog even aandacht besteden aan andere rollen die je opgenomen hebt. Je jaren als Vlaamse Bouwmeester hebben je getekend, zeg je in je boekje. Ik wil dat best geloven, maar ik wil je toch ook bedanken voor de inzet die je daar getoond hebt (toen je het ambt aanvaardde in 2005 was ik nochtans helemaal niet dankbaar, want in Leuven hadden we toch wat het gevoel dat je ons in de steek aan het laten was). Terugkijkend moet ik echter toegeven dat je die opdracht met verve vervuld hebt, en dat het dank zij jou is dat het ambt is blijven bestaan, met alle positieve gevolgen voor de Vlaamse gebouwde omgeving. Je hebt niet alleen het ambt (en de Open Oproep) geconsolideerd, als Bouwmeester heb je ook extra aandacht besteed aan landschap en infrastructuur. Ik verwijs naar ondermeer het snelwegknooppunt in Lummen (tussen E313 en E314) waar je ambities op dat vlak heel mooi bewaarheid zijn geworden.

Als allerlaatste element wil ik ook nog wijzen op je belangrijke rol als familieman, vader en grootvader. Op het hoogtepunt van je internationale peripetieën was het wellicht niet mogelijk om je ook op dat vlak 100% te smijten, maar ik weet dat je er stond op alle moeilijke momenten en dat je een hele grote steun betekent voor je gezin, je kinderen, je kleinkinderen. Die eerste 75 jaren mochten er zijn, Marcel, doe er aub nog vele bij.

Hilde Heynen

Klasse van de Technische Wetenschappen

De volgende leden worden voor hun verjaardag geëerd: de heren Guy Haemers (75), Paul Lagasse (75) en André Oosterlinck (75).

De huldiging voor de heer Haemers vond plaats tijdens de novembervergadering van 2022.

De huldiging voor de heer Lagasse werd uitgesteld naar volgend jaar.

De huldiging voor de heer Oosterlinck vond plaats tijdens de septembervergadering van 2022.

Huldiging voor de heer **Guy HAEMERS**:

Waarde Consorores en Confraters

Ik voel mij vereerd om hier de laudatio te mogen uitspreken voor confrater ingenieur GUY HAEMERS. Guy en ik hebben het eerste deel van onze loopbaan in dezelfde "stal" doorgebracht ("draadparadijs" mag evengoed gezegd worden, want we konden beiden de eerste jaren van onze loopbaan als een soort pre-Erasmus studenten aan een Duitse Technische Hochschule doorbrengen). Die periode situeerde zich ca. 90 jaar nadat Léon Leander BEKAERT, koster in de dorpskerk van Zwevegem, met een

kruiwagenwiel in zijn metaalwinkel een eigen procedé van prikkeldraadproductie op punt had gesteld.

De eerste ingenieurs, die jaren later, al dan niet met een doktoraatsdiploma, het Bekaert terrein betraden, werden met een glimlach ook "Dokteur in Stekkerdraad" genoemd.

Zeer vlug werd de prikkeldraadproductie niet alleen bij ons uitgebreid, maar werd de kennis ook overgebracht naar Bekaert joint ventures in verschillende Zuid-Amerikaanse Staten, regio's met grote veebestanden.

Deze decennia waren een belangrijke periode voor Bekaert. Het werd snel duidelijk dat de toekomst zou getekend worden door een toenemende internationalisering en een verhoogde inzet op Wetenschappelijk onderzoek. Deze beide factoren hebben dan ook in belangrijke mate de verdere loopbaan van Guy Haemers getekend. Dit alles werd sterk gesteund door de familie en de Technisch Directeur Ivan DE WITTE (Directeur Tabula Rasa genoemd).

Laat ik kort illustreren hoe Ingenieur HAEMERS in belangrijke mate de onderzoeksrichtingen van BEKAERT heeft aangestuurd.

In 1971 kreeg Guy de Leiding van BEKAERT R & D.

Dit omvatte diverse elektronische en analytische Onderzoekstechnieken aangevuld met een toenemende aandacht voor de toepassing van soepelheid en hechting van staalkabeltjes ter versterking van de rubber en andere polymeerproducten. Er werd sterk ingezet op microscopie, electronenmicroscopie, oppervlakte-analyse en, samen

met wijlen confrater Georges Vanderperre, kwam er een groot onderzoeksonderwerp inzake het adhesie-mechanisme tussen rubber en staalkoord en de sturing ervan.

In 1976 werd gestart met een interne ontwikkeling naar super hoge sterkte in hoog koolstof stalen en kwamen er samenwerkingsprogramma's met DE RES METALLICA leerstoel aan de KULeuven die opgericht werd samen met UMICORE EN ARCELOR-MITTAL. Het was de bedoeling om dit materiaal op grote schaal te produceren bij o.a. Thyssen, Nippon Steel, Kobe Steel...

Drie onderzoekers van dit Raamakkoord werden onderscheiden met de jaarlijkse INTERNATIONAL WIRE ASSOCIATION AWARD in de VS, en schrijver dezes ontving in 2001 een EREDOCTORAAT voor draadonderzoek aan de Technische Universiteit Czeszochowa in POLEN.

Vanaf 1982 werd Guy meer en meer betrokken bij de verdere internationale ontwikkeling van het Bekaert. Zo was hij de technische interface tussen Bekaert en de Staalindustrie en verantwoordelijk voor de wereldwijde (exclusief Zuid -Amerika) bevoorrading van de groep.

Op vraag van de heren Vinck en Velghe nam Guy in 1991 de verantwoordelijkheid op van de groeps-R&D en de Nieuwe Activiteiten, de verzamelnaam voor een aantal acquisities en investeringen in niet-draad activiteiten. Het was namelijk de groepsstrategie om een derde pijler uit te bouwen naast Draad en Staalkoord

In 1997 werd Guy Algemeen Directeur van R&D en van Bekaert Advanced Materials (alle niet draad en staalkoord activiteiten), wat stond voor een veelheid aan vooruitstrevende technologieën die toegepast werden in fabrieken wereldwijd.

Guy Haemers heeft altijd gestreefd naar maximale samenwerking tussen Bekaert en alle onderzoeksinstituten, KUL, UGent, Namen, CRM Luik, VITO, Tokyo University en ook samenwerking met andere bedrijven, waaruit meerdere Joint ventures ontstonden, ik denk daarbij aan Shell en Amerikaanse spelers zoals Dupont, Material Science Corporation en Energy Conversion Devices. Vaak was Guy voorzitter van die Joint Ventures.

In 2000 werd de taak van Guy uitgebreid met Business Development en in 2001 met Engineering.

Vanaf 1994 tot 2005 was hij lid van het directiecomité van de groep en van de raad van bestuur van Bekaert Noord-Amerika.

In de periode 1991-2000 was Guy bestuurder en van 99 tot 2001 voorzitter van EIRMA (European Industrial Research Management Association) dat een honderdtal Europese industriële onderzoekscentra omvat van o.a. Mercedes, Total, Saint-Gobain, Solvay, Umicore, Vito, IBM en Bosch.

Guy was ook lid van EURAB (European Research Advisory Board) en adviseur van toenmalig Europees commissaris wetenschapsbeleid, Philippe Busquin.

In 2005 ging Guy bij Bekaert op rust, hoewel we dat niet letterlijk mogen nemen, want hij startte Inventures Group Europe (begeleiding Start Ups) en Haemers-Drapier en Partners dat scale-ups, maar ook grotere bedrijven zoals Solvay en DSM adviseert bij hun groei.

Op vraag van UGent was Guy Haemers van 2005 tot 2007 CEO van Greenbridge Incubator in Oostende.

In opdracht van IWT en Vlerick Management School was hij ook de trekker van een studie over het optimaliseren van de interactie universiteit – industrie.

Sinds meerdere jaren woont Guy in de buurt van Montpellier, waar hij onder andere schildert, en tentoonstelde in meerdere Belgische en Franse locaties.

In het verlengde daarvan is hij voorzitter van de "Association 7 Rue des Arts" die jaarlijks van juni tot oktober in Ganges de tentoonstelling "Les Estivales du Petit Temple" organiseert, waarbij elke maand 4 andere kunstenaars aan bod komen.

Dit jaar werd afgesloten met: "Il était une fois la Belgique" met Vlaamse en Belgische kunstenaars die in het Zuiden van Frankrijk leven en werken.

Tenslotte is het zeker vermeldenswaard dat Guy Haemers in 1992 lid werd van CAWET, de voorganger van KTW, waarvan hij rond 2005 ook voorzitter was. In 2009 werd hij erelid van KTW.

Tot zover een overzicht van de indrukwekkende carrière en een blik op de veelzijdigheid van confrater Guy Haemers. Ik hoop dat hij zijn talenten nog vele jaren mag blijven ter beschikking stellen van de gemeenschap.

Tekst door Etienne Aernoud, uitgesproken door Guido Beazar.

Huldiging voor de heer **André OOSTERLINCK**:

In het huldeboek uitgegeven naar aanleiding van het twintig jarig bestaan van de Associatie KU Leuven (Van Bologna tot Vlaanderen, André Oosterlinck en het Vlaams Hoger Onderwijs, Universitaire Pers Leuven, 2022) wordt terecht verwezen naar de tijdloze woorden van Horatius, exegi monumentum aere perennius. André Oosterlinck kan immers op veel vlakken als een monumentenbouwer worden gezien. Bij het bouwen van monumenten hoort bovendien ook af en toe een beeldenstorm. Vanuit zijn kritische kordaatheid en met vooruitziende kijk op de globale uitdagingen van het Europees hoger onderwijslandschap beseft hij maar al te goed dat beeldenstorm en monumentenbouw hand in hand gaan. In deze laudatio wil ik, vanuit die invalshoek, stilstaan bij drie dimensies van het werk van André Oosterlinck, als onderwijs- en innovatie-architect. Meer bepaald de dimensies van onderwijs, transdisciplinariteit, en ondernemerschap.

De eerste dimensie, die van onderwijs, begint in Bologna. In 1999 wordt daar de Magna Charta ondertekend die de directe voorloper is van de Bologna-akkoorden

die het Europees hoger onderwijs op een meer uniforme leest zullen schoeien zodat de kwaliteit ervan en de mobiliteit van talent doorheen Europa gestimuleerd worden. De Bologna-akkoorden zijn vandaag een feit. De stroomlijning van het Europees hoger onderwijslandschap werd een continu proces. Als mede-vormgever van het Bologna-gebeuren wist André Oosterlinck wat hem te doen stond. Wilde Vlaanderen hier effectief en efficiënt zijn, dan waren enkele ingrijpende evoluties nodig in het hoger onderwijs. Structuren en opleidingen dienden drastisch te worden hertekend. Kortom, nood aan de symbiose van een beeldenstormer en een monumentenbouwer. In de persoon van André Oosterlinck komen beide samen.

Een drastische hertekening van het hoger onderwijs in Vlaanderen (en Europa) drong zich op. Een waar universiteiten en hogescholen elk hun focus op kwaliteit en relevante doelgroepen dienden te ontwikkelen. Dit resulteerde in de complementaire binariteit van academische en professionele opleidingen. Waarbij dit echter geen gescheiden werelden mochten zijn, maar waartussen kwaliteitsvolle overgangen moesten mogelijk zijn. Zo kon het hoger onderwijs de evolutie van een watervalmodel naar een zalmmodel aanvangen. De komst van een portfolio aan schakelprogramma's maakt een dynamische hoger onderwijsruimte mogelijk. Die aanpak vereist echter niet alleen een instellingsvisie, maar ook een systeemvisie. De ingenieur in André Oosterlinck was ervan doordrongen en wilde ze met de nodige kordaatheid in de praktijk omzetten.

Tegelijk groeide snel het besef dat de universiteit van de toekomst diep geworteld en breed vertakt zou zijn in diverse, bredere maatschappelijke en economische ecosystemen. De tijd van de "ivoren toren" instellingen ligt definitief achter hem, ook al was in de jaren 1990 dat inzicht nog niet overal even scherp doorgedrongen. Een hoger onderwijssysteem, met zijn drie missies van onderwijs, onderzoek en dienstverlening, stoelt immers op drie pijlers: vrijheid, verantwoordelijkheid en verantwoording. Hoger onderwijs, onderzoek en innovatie gedijen enkel wanneer hun uitvoerders, individuen en organisaties, beschikken over een ongehinderde vrijheid van denken, handelen, organiseren en zelfs dwalen.

Die vrijheid is echter nooit absoluut. Ze houdt grote verantwoordelijkheden in. De verantwoordelijkheid om jong talent op een effectieve manier op te leiden, om de grenzen van wetenschappelijke kennis te verleggen en zo de basis te leggen voor vooruitgang op maatschappelijk en economisch vlak (de zogenaamde "problem of problem choice"), en om de middelen die vanuit verschillende publieke en private bronnen daartoe worden verworven, deugdelijk en transparant in te zetten. Om die vrijheid en verantwoordelijkheid te onderbouwen, moet het hoger onderwijs bereid zijn daarover de nodige verantwoording af te leggen. Deze verantwoording komt tot stand door de deugdelijkheid van het bestuur van de instellingen, door hun rapportering van strategieën en resultaten, en door in dialoog te gaan met verschillende belanghebbenden over hun rol, hun handelen en hun resultaten. De drie pijlers van vrijheid, verantwoordelijkheid en verantwoording zijn de axiomatische rode draad voor het monument dat André Oosterlinck mee in het leven roept. Tegelijk is hun explicitering fundamenteel vernieuwend en wordt ze tot op heden

bijwijken als bedreigend ervaren. Dat heeft hem enkel gesterkt in zijn overtuiging van hun noodzaak.

Die systeemvisie leidt automatisch tot de tweede dimensie die de loopbaan van André Oosterlinck kenmerkt. Het inzicht dat transdisciplinariteit een noodzaak is in het hoger onderwijsstelsel.

Zijn academische focus en wetenschappelijke interesse, op het snijvlak van technologie en geneeskunde, leiden op natuurlijke wijze tot interdisciplinair denken en werken. Daarbij komen al snel de banden en de samenwerkingen die worden uitgebouwd met het bedrijfsleven op de agenda. Zo wordt interdisciplinariteit al snel omgeturnd in transdisciplinariteit. Wat vandaag twee alomtegenwoordige slagwoorden zijn, was voor hem meer dan veertig jaar geleden al een dagelijkse realiteit, die hem van bij aanvang eveneens de nood toonde aan een internationale kijk op onderwijs en onderzoek. Die internationale dimensie illustreert ook duidelijk de rol van én competitie én samenwerking in de wereld van wetenschap en innovatie. Hun dynamische interactie vormt de basis voor de motivatie van de onderzoeker en voor de vooruitgang van het onderzoek zelf. In deze dynamiek speelt het hoger onderwijs een centrale rol. Het leidt het talent op dat, door het verleggen van de kennisgrenzen, onze welvaart en welzijn van morgen zal creëren. Maar meer nog dan kennisoverdracht, brengt het dit talent ook in contact met de processen van kenniscreatie door onderzoek en translatie tot innovatie waardoor jonge mensen hun interesses en hun sterktes kunnen ontdekken en ontplooien.

In dit proces kan het Vlaams hoger onderwijs zich nooit tevreden stellen met een te lokale focus. Het moet en zal grensoverschrijdend denken, binnen en buiten Vlaanderen. Dat denken moet diep geworteld zijn in wetenschappelijke inzichten en in een degelijke kennis van de omgeving waarin ze aangewend worden. "L'art pour l'art" is daarom minder aan hem besteed. Maar ook kunst heeft een doel, zoals zijn latere exploraties naar het reilen en zeilen van mondiaal gereputeerde Schools of Arts hem leren. Exploraties die opnieuw het belang van de drie fundamenteën illustreerden: een goed bestuur van de instellingen, diepe wortels naar de lokale talentbasis en breed vertakte internationale aanwezigheid en reputatie. Met een bij uitstek transdisciplinaire kijk op de wereld. Zijn betrokkenheid bij de oprichting en ontwikkeling van de LERU, de League of European Research Universities, is daarbij eveneens exemplarisch. Bovendien getuigt ze van een doorgedreven ondernemerschap. Wat ons automatisch bij de derde dimensie brengt die de loopbaan van onderwijs- en innovatie-architect André Oosterlinck kenmerkt, met name aandacht voor ondernemerschap.

Reeds in de jaren 1970 begon KU Leuven met de inbedding van haar onderzoek in economische ontwikkelingstrajecten. In 1972 werd daartoe LRD opgericht dat ondertussen uitgroeide tot een Europees kennis- en activiteitscentrum voor de vertaling van wetenschappelijke kennis naar bedrijfsleven en markt. En dit zowel via samenwerkingen met en kennisoverdracht naar bestaande bedrijven als via de genese en oprichting van nieuwe bedrijven, de zogenaamde spin-offs. In 1984

ontstond tevens imec uit het departement electrotechniek (ESAT) van de KU Leuven. LRD en imec zijn vandaag met veel ondernemingen en andere onderzoekscentra zoals VIB en Flanders Make centrale gangmakers in het Leuvens ecosysteem van innovatie en ondernemerschap. Het feit dat reeds in de jaren 1970 dergelijke activiteiten, en kort nadien de dragende instituties, ontstonden is een belangrijke verklaring voor het verstaan van de groei en ontwikkeling van het ecosysteem zoals dat vandaag in de regio aanwezig is. Immers, le temps n'accepte pas ce qui se passe sans lui. Leren, experimenteren, en bouwen zijn nu eenmaal "werkwoorden" die de nodige tijd vergen voor ze tot inzicht en resultaat leiden. Niet in het minst voor complexe economische organisatievormen zoals ecosystemen.

Op basis van dergelijke fundamenteen bouwden de Vlaamse universiteiten mede onder impuls van André Oosterlinck de laatste decennia verschillende omvattende ecosystemen uit. Ook de strategische onderzoekscentra vonden hierin hun plaats. Dankzij een uitmuntende technologische basis is een onderzoekscentrum als imec ondertussen actief in diverse toepassingsdomeinen van zowel halfgeleider-technologie als software/data-ontwikkelingen, onder andere op het vlak van energie, gezondheid en zorg, mobiliteit, ruimtevaart etc. Naast imec zijn de strategische onderzoekscentra VIB, Flanders Make, en VITO actieve aanwezigen in academische innovatiesystemen. Wetenschapsparken zijn hun habitat, samen met een plejade aan spin-off bedrijven, evenals met een portfolio van kennisintensieve startups opgericht door alumni en ondernemende studenten. Voor en door die ondernemende studenten ontstonden een gemeenschappen van gelijkgestemden die door vele spelers in het ecosysteem ondersteund en begeleid worden in hun ondernemende ambities. Al in 1996 stimuleerde André Oosterlinck deze beweging door het vak Initiatie tot Ondernemen aan de KU Leuven in het leven te roepen en met zijn steun voor de oprichting van Leuven.inc. Sindsdien hebben vele duizenden studenten die onderdompeling in de wereld van ondernemerschap gevolgd en groeide een heus netwerk van ondernemende studenten en onderzoekers.

Naast de aanwezigheid van spelers uit de kennis- en bedrijfswereld oefent het ecosysteem aantrekkingskracht uit op investeerders die dankzij de startup dynamiek van onderzoekers, studenten en ondernemers de weg naar de Leuvense regio vinden. Zaaifondsen (met het Gemma Frisius Fonds als pionier) en groeifondsen vinden er hun gading terwijl ondernemende academici niet alleen de financiële maar ook de positieve intellectuele spillovers ervaren die hun onderzoeksagenda's ten goede komen. Ondernemerschap in twee richtingen dus. Van onderzoek naar markt, maar eveneens van markt naar onderzoek. Die bewegingen heeft André Oosterlinck steeds gestimuleerd en met collega's gezorgd voor de nodige decretale inbedding ervan.

Tot slot, naast de drie dimensies nog een slotbeschouwing. Veelzijdigheid kenmerkt de loopbaan en de gedrevenheid van André Oosterlinck. Het is een veelzijdigheid die ons allen tot inspiratie dient en die ons stimuleert om te blijven ijveren voor een sterk, toekomstgericht en slagkrachtig Vlaams Hoger Onderwijs. Deze veelzijdigheid wordt bovendien steeds gekoppeld aan menselijke kordaatheid en kordate menselijkheid.

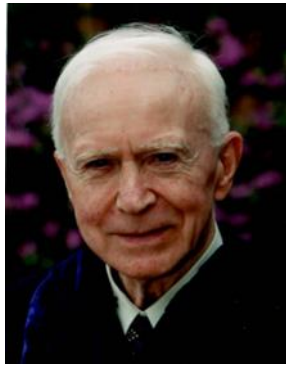
Niet enkel de onderwijs- en innovatie-architect André Oosterlinck verdient ons respect en erkenning, maar ook de mens André Oosterlinck die in zijn gedrevenheid en kordaatheid nooit de menselijke dimensie uit het oog verliest en zo steeds klaarstaat met luisterend oor en begripvol advies. Hommage aan de beeldenstormer, monumentenbouwer en bovenal de mens André Oosterlinck.

Koenraad Debackere

Louis Dupré

(16 april 1925 – 15 januari 2022)

Buitenlands lid van de Klasse Menswetenschappen

In 1989 werd Yale professor Louis Dupré omwille van zijn grote verdiensten in het domein van de filosofie, meer bepaald de filosofie van de cultuur en de religie, verkozen als buitenlands lid van de Koninklijke Belgische Academie van Letteren, Wetenschappen en Kunsten (zoals de Academie toen nog heette). Hij had op dat moment al ettelijke internationaal gewaardeerde werken gepubliceerd in het domein van de filosofie van de religie. Wat niemand dan kon weten, was dat zijn meesterwerk nog geboren moest worden. Het gaat om een

monumentale trilogie (uitgegeven door Yale University Press) over het ontstaan van de moderne cultuur en haar transformaties doorheen de verlichting en de romantiek, resulterend in de huidige laatmoderne, geseculariseerde cultuur. Het idee daarvoor vatte hij naar eigen zeggen op na een gesprek met Hans-Georg Gadamer in de marge van een symposium over rationaliteit in Ottawa in 1977. De trilogie is het resultaat van een reusachtige onderneming van meer dan vijftientig jaar studie en onderzoek. Het gaat om een combinatie van cultuurfilosofie, cultuurkritiek en intellectuele geschiedenis. Het eerste, meest bekende deel van de trilogie (verschenen in 1993) draagt de titel *Passage to Modernity. An Essay in the Hermeneutics of Nature and Culture*. Eén citaat slechts uit een bespreking van dit werk: "[it] certainly must be ranked among the very best accounts of (the origins and the nature of) modernity". Dupré toonde zich hier effectief van het niveau van onderzoekers en denkers als Hans Blumenberg en Charles Taylor. Niet te verwonderen dat hij in 1994 tot lid werd verkozen van de American Academy of Arts and Sciences. Hij was ook een tijd voorzitter van de American Catholic Philosophical Association en van de Hegel Society in de USA. Hij werd zevenmaal vereerd met een eredoctoraat (onder meer in Georgetown University en Marquette University).

Zo'n twintig jaar vóór de vermelde trilogie, al in 1972, had Dupré een eerste meesterwerk geschreven, zijn filosofie van de religie, met als titel *The Other Dimension. A Search for the Meaning of Religious Attitudes* (uitgegeven bij Doubleday, New York); het werd in meerdere talen vertaald. Ik citeer de begin- en eindzinnen uit een bespreking kort na het verschijnen van het boek door de Leuvense godsdienstfilosoof Antoon Vergote in de *Revue Philosophique de Louvain*: "Cet ouvrage est une véritable somme de philosophie de la religion ... Ce livre est une grande oeuvre ... Des lacunes partielles n'entament pas la valeur exceptionnelle de pareille synthèse dont nous ne connaissons pas d'équivalent et que nous jugeons nécessaire". De publicatie van dat werk speelde ongetwijfeld een rol in de benoeming van Louis

Dupré in 1973 tot T. Lawrason Riggs Professor of the Philosophy of Religion in Yale University; hij doceerde er tot zijn emeritaat in 1998. Hij ontpopte er zich tot een geliefd en gevierd docent. Onderzoek en onderwijs betroffen hier opnieuw vooral de filosofie van de religie en de filosofie van de moderne cultuur, in hun verwevenheid. In Yale werkte Dupré zoals gezegd jarenlang aan zijn magistrale trilogie over ontstaan en ontwikkeling van de moderniteit. Na *Passage to Modernity* (1994), verschenen nog *The Enlightenment and the Intellectual Foundations of Modern Culture* (2004) en *The Quest of the Absolute: Birth and Decline of European Romanticism* (2013), over respectievelijk de verlichting en de romantiek. Voor Dupré betekent de moderne tijd een radicale breuk met de premoderne tijd – breuk tot stand gebracht door de fundamentele transformatie van het traditionele christelijke wereldbeeld onder invloed van het ontstaan van de moderne wetenschap. Die transformatie is volgens Dupré helemaal niet het product van een soort interne logica in de geschiedenis (zoals sommigen beweren), maar van de toevallige coïncidentie van diverse geestesontwikkelingen die in het eerste deel van de trilogie diepgaand geanalyseerd worden. Het gaat om het laatmiddeleeuwse nominalisme, het humanisme en de renaissance; ze leidden cumulatief tot het uit elkaar gespeeld worden van de traditionele synthese tussen de drie fundamentele metafysische noties (God-mens-kosmos). Diverse pogingen (zoals bijvoorbeeld in de barokperiode) om een nieuwe synthese tot stand te brengen zijn niet gelukt; integendeel, doorheen de peripetieën van de verlichting in 18e en 19e eeuw zal het uiteengroeien van cultuur en (christelijke) religie altijd maar sterker worden.

Dupré erkent dat de verlichting met haar nadruk op rationaliteit en vrijheid voor de westerse mens incontournable geworden is. Religieuze tolerantie, de scheiding van kerk en staat, respect voor het individuele geweten, verwerping van politieke dwang en cultureel vooroordeel: het zijn allemaal verworvenheden waar niet op terug te komen valt. Maar het verlichtingsdenken leerde zich in de 19^e E. diepgaand met een reductionistisch naturalisme en is uiteindelijk atheïstisch, sciëntistisch en pragmatistisch geworden, met alle gevolgen voor de plaats van de religie in de cultuur.

Het derde deel van de trilogie, *The Quest of the Absolute*, bestudeert de transformatie van de verlichting in en door de romantiek (van circa 1790 tot 1850). De romantiek wordt hier begrepen als manifestatie van de interne tegenstellingen van de verlichting. Volgens Dupré zijn de uitdagingen die zich toen stelden nog altijd dezelfde als die voor ons gelden: wat is (bijvoorbeeld) de relatie tussen subject en object, tussen het eindige en het oneindige (of het transcendente). De romantiek gaat uit boven de verlichting door haar aandacht voor taal, symboliek, verbeelding, gevoel, geschiedenis, literatuur. Zij is gesteund op het verlangen om de eindigheid van de menselijke conditie te overstijgen in een intense zoektocht naar het Absolute. Ze is niet een terugkeer naar de religieuze traditie noch naar de metafysica, maar erkent wel het belang, de onontkoombaarheid zelfs van religieuze taal en symboliek; ze eindigt dikwijls in een negatieve theologie, geprangd tussen hoop en wanhoop.

In 2005-2006 (op zijn tachtigste!) wordt Dupré uitgenodigd naar Notre Dame om er de Erasmus Lectures van dat jaar te geven. Dat resulteerde in het boek *Religion and the Rise of Modern Culture* (uitgegeven door Notre Dame University Press in 2008). David Tracy omschrijft dit werk als “[a] stunning synthesis of Dupré's magisterial intellectual

history of modernity and his distinctive and important philosophy of religion". De titel refereert naar hét probleem dat Dupré zijn hele carrière intrigeerde: wat moet er van de religie geworden in een zo radicaal geseculariseerde cultuur als de onze? De laatmoderne cultuur is, zoals al gezegd, volgens hem gekenmerkt door een compleet vanzelfsprekend geworden atheïsme. Dat atheïsme biedt echter geen antwoord op de diepe malaise in de hedendaagse cultuur en maatschappij; integendeel die malaise wordt meestal verdrongen in een oorverdovende oppervlakkigheid, of in een hopeloze nostalgie. Een uitweg is volgens Dupré alleen te vinden via een confrontatie met de leegte in het eigen bestaan en de afwezigheid van God (zoals bij de romantische dichter Hölderlin) én (eventueel) door de ontdekking van sporen van transcendentie in de eigen innerlijkheid. Dupré verwijst in deze context naar ideeën van Heidegger en Jaspers, maar meer nog naar het belang te luisteren naar dichters (zoals Rainer Maria Rilke bijvoorbeeld), die volgens hem meer en dieper dan welke filosofie ook inzicht kunnen brengen. Op het einde van het boek drukt Dupré zijn bezorgdheid aldus uit: "What is needed is a conversion to an attitude in which existing is more than taking, acting more than making, meaning more than function – an attitude in which there is enough leisure for wonder and enough detachment for transcendence. What is needed most of all is an attitude in which transcendence can be *recognized again*." Kan de traditionele religie, gereduceerd tot een marginaal fenomeen in de cultuur, hier überhaupt nog bij helpen? Dat kan alleen op twee (problematische) voorwaarden: dat religieuze symbolen hun openbarende kracht bewaard hebben, en dat individuen effectief in hun leven op die openbaring ingaan.

Vanaf 2010 vestigde Louis Dupré zich, samen met zijn echtgenote Edith, definitief in Kortrijk. Hij bleef heel actief met publiceren ongeveer tot zijn negentigste. De laatste jaren leidde hij een veeleer teruggetrokken leven, wat niet betekende dat hij geïsoleerd was. Hij had duidelijk, ook in Vlaanderen, trouwe vrienden en bewonderaars, die hem regelmatig opzochten. Hij wimpelde nooit een gesprek of interview af (een paar daarvan zijn gelukkig bewaard gebleven op het internet, meer bepaald op het You Tube-kanaal). Zijn interviews zijn van een bewonderenswaardige eenvoud en diepgang.

Louis Dupré was de zoon van een onderwijzer, een 'meester' zoals men dat vroeger noemde. Hij was zelf niet alleen een geleerde en een intellectueel, maar ook een echte meester van denken, zoals er vandaag nauwelijks te vinden zijn. Zijn boeken, artikels en interviews blijven een goudmijn voor het verstaan van onze cultuur en van de mens van vandaag.

Herman De Dijn

Wim Henderickx

(17 maart 1962 – 18 december 2022)

Gewoon lid van de Klasse Kunsten

Confrater Wim Henderickx, geboren in 1962, verliet ons bruusk, onverwachts. Hij was te jong, en werkte nog aan tal van voorziene creaties en opdrachtwerken.

Wim Henderickx studeerde compositie bij Willem Kersters aan het Koninklijk Conservatorium Antwerpen. Daarnaast studeerde hij ook percussie aan dezelfde Hogeschool. Hij volgde masterclasses compositie in Darmstadt (1988), en legde zich toe op de studie van sonologie aan het Ircam in Parijs (2001-2002) en aan het Conservatorium in Den Haag (2002-2003).

Wim startte zijn carrière als paukenist bij het Nieuw Belgisch Kamerorkest, later de Beethoven Academie. Hij werd docent muziekanalyse en compositie aan het Koninklijk Conservatorium Antwerpen in 1995. In 2001 werd hij aangesteld als hoofddocent compositie aan het Conservatorium van Amsterdam. Sinds 2000 leidde hij de jaarlijkse zomer-compositiestage SoundMine voor jongeren bij Musica in Neerpelt.

Hij was Artist in Residence bij Muziektheater Transparant (vanaf 1996), en bij de toenmalige deFilharmonie, nu het Antwerp Symphony Orchestra (vanaf 2013). Daarnaast ontwikkelde hij vruchtbare en langdurige samenwerkingen met vele binnen- en buitenlandse orkesten, ensembles, kamermuziekgroepen, zangers en instrumentalisten. Hij werd bekroond met de Jeugd en Muziekprijs Vlaanderen (1989), de Internationale compositieprijs Vlaanderen-Quebec in Canada (1993), en de driejaarlijkse prijs Eugène Baie van de Provincie Antwerpen voor een talentvol Vlaams kunstenaar (1999). Hij werd ook laureaat van de KVAB in 2002. Hij werd genomineerd voor de Vlaamse Cultuurprijzen in 2006, en verkreeg van zijn geboortestad Lier een Lifetime Achievement Award.

In 2015 werd hij verkozen tot lid van de Klasse Kunsten van onze Academie.

Wim Henderickx laat een rijk en gevarieerd oeuvre na. Musicoloog Maartens Beirens schreef, naar aanleiding van het indrukwekkende herdenkingsconcert op 24 januari in de Singel, een indringende tekst over hem.

Hij ziet enkele grote tendenzen die (en ik citeer) "de heel eigen stijl, benadering en thematiek van Wim Henderickx' muziek kunnen vatten: een voorkeur voor muziektheater en ritueel, de grote rol van percussie, de verbondenheid tussen Oost en West, de openheid voor het spirituele, en zelfs het huwelijk van emotionele expressie en mystieke onthechting" (einde citaat). Voor Beirens wortelt de stijl van Wim Henderickx (citaat) "stevig in de westerse klassieke traditie" (einde citaat). Mahler, Stravinski en Bartok zijn grote voorbeelden. Voor een oud-student van Willem

Kersters, tevens gewezen lid van deze Academie, waren deze bronnen vanzelfsprekend. Samenvattend kan men stellen dat vele van zijn werken geïnspireerd zijn door een niet-aflatende zoektocht naar een spirituele kern in de mens. Daarbij zocht hij vooral aansluiting bij de Oosterse spiritualiteit, na reizen door India en Nepal. Zijn achtergrond als percussionist leidde tot een tweede belangrijke kenmerk van zijn schriftuur: een levendige, ritmisch bijzonder actieve gestiek, en een quasi-bedwelmende energie. Beide inspiratiebronnen komen samen in een vindingrijk en authentiek gebruik van nietwesterse slagwerkinstrumenten (een kleine opsomming: in zijn eerste Raga maakte Wim onder meer gebruik van Thaise gongs, Vingercymbalen, Peking gongs, Dobashi of Japanse temple bells, aangevuld met Latijns-Amerikaanse bongos en quinto, en Afrikaanse djembe en spleettrom).

Hij integreerde ook doeltreffend elektronische muziek via geluidstechnieken allerhande. De aanwezigheid ervan was vaak bescheiden en op de achtergrond, maar zonder meer efficiënt en krachtig in de totaalbeleving van zijn werken. Wim 's composities wilden iets teweegbrengen bij de luisteraar, die wordt uitgenodigd tot een ritueel van klank en suggestie. Uit zijn omvangrijke oeuvre spreekt een onnavolgbaar en uitgesproken geloof in de zeggingskracht en impact van muziek en muziektheater.

Tot zijn belangrijkste composities behoren *Mysterium* voor 10 houtblazers (1989), *Le Visione di Paura* voor orkest (1990), drie Ragas voor orkest (1995-1996), de zevendelige *Tantric Cycle* (2004-2010, met onder andere het meeslepende orkestwerk *Tejas*), en de *Symphony I* voor orkest, waarvan de creatie elektronisch en visueel door hem verrijkt werd tot een heuse belevenis.

Hij was gedurende zijn volledige loopbaan actief als componist voor Muziektheater. Tot de belangrijke titels behoren: *Triumph of Spirit over Matter* (1996-1999), *Achilleus*, opera voor jongeren (2001/2002), *Void (of Sunyata)* (2007), en de recent gecreëerde en succesvolle avondvullende opera *De Bekeerlinge* (dit werk kent in 2023 een Franse première). Vele werken werden op CD uitgebracht. Zijn partituren werden uitgegeven door het Noorse Norsk Musikverlag.

Ons land verliest één van zijn grote kunstenaars. Hij zal ook herinnerd worden als een bijzonder hartelijk en oprecht mens, en door zijn vele studenten als een bijzonder empathisch pedagoog. Iedereen was potentieel zijn favoriete medemens, en je voelde dat hij dat meende.

Luc Van Hove

Caroline Pauwels

(23 juni 1964 – 5 augustus 2022)

Gewoon lid van de Klasse Menswetenschappen

Vandaag zou Caroline naar Bergen op Zoom gekomen zijn, om aanwezig te zijn op de uitreiking van de Visser Neerlandia-prijs. Toen ze een paar maanden geleden het bericht ontving, is ze het onmiddellijk gaan verspreiden en stuurde ze me tal van vriendelijke reacties van oud-studenten door. En hoewel ze met haar ziekte rekening hield, beloofde ze me er te zijn op 15 oktober. Waarom wil ik haar in memoriam hiermee beginnen? In de eerste plaats omdat het de laatste heel ontroerende herinnering is die ik wel altijd aan Caroline zal bewaren, maar vooral omdat die houding voor mij symbool staat voor wie ze was: een heel warme, betrokken collega die uitblonk in empathie; een professor voor wie de studenten steeds op de eerste plaats kwamen en die de rol die je in hun leven kunt spelen, bijzonder belangrijk vond, maar vooral ook iemand die een bewonderenswaardige moed aan de dag heeft gelegd tijdens haar ziekte. Ze bleef immers steeds hoopvol en heel moedig vechten en dat kon niet anders dan veel respect afdwingen.

Ze was de vierde rector van de VUB die met die afschuwelijke ziekte kampte, want ook Roger van Geen, Paul De Knop en ik waren haar voorgegaan. De eerste tien maanden van mijn rectoraat moest ik ook beginnen met om de maand een zware chemokuur. Ik weet dus wat het betekent om jarenlang met dat zwaard van Damocles boven je hoofd te moeten leven en toch volhardend voort te doen. Hoe diep tragisch is het dan niet als al die inspanningen na verschillende jaren van zware strijd vergeefs blijken te zijn en je weet dat het einde nadert als je nauwelijks 58 jaar oud bent? Die tragiek van Caroline, kan niemand hier zomaar uit zijn hoofd zetten. Maar laat ons toch vooral naar haar leven kijken. Wie was ze als wetenschapster? Caroline koos niet van in de kandidaturen voor de VUB. Omzwervingen, noemde ze het zelf. Na humaniorastudies in de Sint Niklase Zusters van Onze Lieve Vrouw Presentatie, ging ze filosofie studeren aan de Antwerpse Sint Ignatiusfaculteiten, van 1982 tot 1985 om precies te zijn, maar aangezien Sint Ignatius toen enkel de kandidaturen kon inrichten, ging ze voor de licenties Filosofie naar Leuven. Dat duurde maar enkele maanden want ze kwam er in conflict omdat men het niet zag zitten dat ze over de informele kunst uit de jaren 1950 een verhandeling maakte. Ik vond er een korte Engelse definitie van: "A new style of abstract painting which did not have any intellectual baggage or methodology. Expressive, gestural and innovative, it was an art without predefined form or studies. Artist had to engage with their materials." Formless improvisation, werd het ook genoemd. Wellicht vond men dat onderwerp niet echt geschikt voor een beginnende filosofiestudente. Caroline nam het niet – want zo was ze ook: ze liet zich in haar plannen niet graag dwarsbomen – en ze besloot communicatiewetenschappen te gaan doen aan de VUB. Er bestonden toen speciale programma's voor wie de licenties Communicatiewetenschappen wilde volgen en de vakken communicatiewetenschappen uit de

kandidaturen nog moest afleggen. Caroline deed dit en haalde met brio haar licentiediploma.

Ze kon onmiddellijk onderzoekster worden aan de VUB en bij het FWO aspirante om zo een doctoraat voor te bereiden en in 1995 op het Europese mediabeleid te promoveren. Een stage bij Eurocommissaris Karel van Miert had haar voordien al even met de praktijk in contact gebracht. Haar verdediging verliep heel succesvol. In haar thesis bekeek ze het Europese audiovisuele beleid zowel vanuit economische als culturele doelstellingen. Ze formuleerde dus kritiek op dit beleid maar zag er ook veel positieve effecten van. Het ging bij haar dus om een constructieve politieke economie van de media in de plaats van de dominante kritische versie. Ze is daar in vakkringen een stevige verdedigster van gebleven. Zoals ze zelf schreef, wilde ze zich toeleggen op de voorwaarden, de regels en de afspraken die nodig zijn om kwaliteitsvolle meningsvorming en meningsuiting te kunnen garanderen. Ik herinner me dat alles nog goed, want ik was lid van haar jury, die onder meer samengesteld was uit haar promotor Jean-Claude Burgelman en ik, de promotor van haar promotor. Jean-Claude heeft gedaan wat ik nu ook al vele jaren probeer te doen: heel goede persoonlijke banden behouden met de mensen die onder jouw leiding hun doctoraat hebben gemaakt. Een doctoraat maken is immers nooit een gemakkelijke fase in je leven, zodat de steun van een promotor banden creëert die meestal duurzaam zijn. Van Jean-Claude heeft Caroline dan ook altijd heel veel hulp gekregen en hij heeft haar wetenschappelijke carrière heel zorgzaam begeleid.

Dat bleek al duidelijk toen hij haar aanstelde bij SMIT. Na een postdoc bij het FWO werd ze namelijk onderzoekster bij het Onderzoekscentrum Studies in Media, Innovations and Technology dat Jean-Claude opstartte en dat tot een heel belangrijk onderzoekscentrum is uitgegroeid en met IMEC fuseerde. Ze werd er vervolgens directeur van. Het is ook tijdens deze periode dat ze zich heel intensief bezig hield met wetenschappelijke publicaties. Die omvatten thema's uit haar doktoraat, artikels in gerenommeerde buitenlandse tijdschriften en in belangrijke uitgegeven verzamelbundels. Maar ook het aantal onderzoeksrapporten dat ze schreef was legio. Ze was ook Chairholder van de Europese Jean Monet Chair geworden en kreeg eveneens een binnenlandse Francqui-leerstoel aan de Gentse universiteit. Maar haar hart lag zeker ook bij de studenten en ze kon zich op dat vlak helemaal uitleven toen ze docente in de Communicatiewetenschappen werd. Ze is dan ook een heel geliefde docente geworden.

Maar Caroline wilde zich ook maatschappelijk engageren en vanuit haar expertise verschillende politiekmaatschappelijke functies waarnemen. Hopen dat zo'n engagement verandering en verbetering kan brengen in de samenleving, was bij haar immers sterk aanwezig. Zo zetelde ze in de Mediaraad, in de Raad van Bestuur van de VRT, werd er regeringscommissaris, ze was lid van het Vlaams Audiovisueel Fonds en van Cultuurnet, en ook actief in het Federaal Wetenschapsbeleid. Maar daarnaast waren er nog tal van andere media-instellingen waaraan ze actief deelnam, te veel om hier op te lijsten.

In 2013 werd haar carrière bekroond met het lidmaatschap van de Klasse der Menswetenschappen van de KVAB. Haar dossier telde toen 37 artikelen, 6 boeken en 57 bijdragen in boeken. Ze werkte toen mee aan de communicatiestrategie binnen het organisatieontwikkelingsplan van de KVAB en was van 2017 tot 2018 lid van de

Commissie Communicatiebeleid. Aanvankelijk was ze een actief lid van de Klasse der Menswetenschappen, maar het lag voor de hand dat haar zware rectorale opdracht en later haar ziekte haar activiteiten helaas zouden inperken. Waarmee we aan de functie komen waarmee ze haar naam definitief heeft gevestigd: het rectoraat van de VUB.

Ze had dus voordien al laten zien dat ze graag een impact had in de samenleving en ze vond dat het rectoraat haar de mogelijkheid kon bieden om de VUB beter te maken, én als onderdeel van de samenleving én als onderwijs- en onderzoek-universiteit. Elke rector vult het rectoraat in op zijn of haar manier, speelt in op de tijdsomstandigheden, en verdedigt de instelling die hem of haar gekozen heeft. Bovendien is het teamwork. Men doet het samen met tal van anderen: met de meest dichte medewerkers, met de collega's uit de faculteiten én met de mensen van de administratie. Elke rector is ook een onderdeel van een traditie en kan voortbouwen op wat de voorgangers tot stand hebben gebracht.

Ook Caroline ging dus in de lijn van deze traditie aan de slag. Op de interne structuren van de universiteit legde ze niet de hoofdklemtoon. Die liet ze goeddeels voor wat ze waren. Dat die ondertussen veel minder democratisch waren geworden dan voorheen en veel sterker onder de invloed van het "managerial denken" staan, bleef goeddeels onveranderd. Toen ik, lang geleden, van Gent naar de VUB kwam als docente, viel het mij toen op hoeveel democratischer de VUB wel was en hoeveel meer inspraak de studenten er hadden, verschillen die nu al lang afgevlakt zijn, ook al staan de studenten er nog steeds heel erg centraal.

Ook voor Caroline, want die focuste eveneens sterk op de studenten, en vooral – eveneens in de lijn van het verleden – op de diversiteit in hun groep. Procentueel telt de VUB meer buitenlandse en studenten met een migratieachtergrond. De insluiting van nieuwe landgenoten en van de groep studenten uit andere landen, is voor Caroline heel essentieel geweest. Vanuit die empathie ging ze aan de slag om het samenleven met mensen met een andere traditie nog beter dan voorheen te organiseren.

Een vrouwelijke rector zijn in deze periode is ook dankbaarder dan pakweg dertig jaar geleden. Caroline kon steunen op een meerderheid aan meisjesstudenten, een generatie die bovendien veel complexer de uitdaging van de gendergelijkheid op zich neemt. Gender is echter al veel langer een thema waar de VUB zich sterk voor inzet, maar onder haar rectoraat vertoonde het vrouwvriendelijke beleid nog meer systematiek. En toen corona toesloeg en een derde van de studenten het heel moeilijk had om rond te komen en hun studies te betalen, zeker toen de studentenjobs schaars werden, dacht ze meteen aan een hulpfonds. Menselijkheid is haar nimmer vreemd geweest. Strijd voeren voor wie het lot uitzichtloos lijkt, hoorde daar eveneens bij. Ik denk aan de mensen "zonder papieren" die al lang aan de VUB verblijven. Andere rectoren gingen haar daarin voor, maar Caroline kwam met haar empathie en steun wel heel sterk naar buiten. En bovendien had ze af te rekenen met een tot nu toe hopeloos lijkende en heel pijnlijke zaak van de Iraanse VUB-docent Djalali die in onmenselijke omstandigheden en in eenzame opsluiting wegwijnt. Haar inzet voor hem is heel groot geweest.

Maar wat ook één haar grote verdiensten is geweest: de band met Brussel versterken. Ook aan die band werd vroeger al gewerkt. Zo heb ik me eveneens sterk ingezet voor

de band met de Nederlandstaligen in Brussel aan te halen. Maar ik kende ook goed de zwakke plekken van die band en onder meer het feit dat de studenten onvoldoende de stad kenden en zich graag in Etterbeek, Elsene of Jette bleven opsluiten. Welnu, Caroline heeft dat wezenlijk veranderd door de VUB naar de stad te brengen en er overal locaties op te zoeken en er de studenten naar toe te brengen. Tot in mijn eigen straat, in de Europese wijk, heeft ze een VUB-dependance tot stand gebracht! En dit is een habitus die wellicht blijvend zal zijn en de rol van de VUB in Brussel hoe dan ook zal versterken.

De band met de ULB verbeteren heeft ze eveneens met meer succes kunnen doen. In het verleden is die band niet altijd even optimaal geweest. Veel hangt immers af van de politieke constellatie in Brussel, van de krachtverhoudingen in de universitaire besturen en van de persoonlijkheid van de rectoren. Ik heb daar in de tweede helft van de jaren negentig kunnen van meespreken. Caroline heeft op dit vlak geluk gehad. De sfeer is ondertussen heel wat verbeterd en de twee ULB-rectoren die ze gekend heeft, hebben haar inspanningen gehonoreerd. Ze heeft er prima mee samengewerkt. Dat er nu een grote gezamenlijke nieuwe site komt aan de Jacqueslaan, is er een bijzonder gunstig gevolg van. Het beeld van een heel blijde Caroline en van twee dansende rectoren bij viering van 50 jaar VUB zullen weinig aanwezigen snel vergeten.

Ze is er eveneens goed in geslaagd aan de samenleving een maatschappelijke boodschap mee te geven vanuit haar engagement en haar positie als rector. Ze geloofde heel erg in de rol van de filosofie en de communicatie om de wereld te veranderen en beter te maken. Maar ze geloofde ook sterk in de rol die mensen samen konden spelen en zorgde er dus voor dat ze hen kon verbinden voor een gemeenschappelijk doel. Een aantal van die boodschappen stonden dicht bij haar eigen onderzoeksterrein. Ik denk aan haar strijd voor het vrije denken en de vrije pers, die uitmondde in Difference Day: op die dag bracht ze journalisten, beleidsmakers, onderzoekers en het brede publiek samen, "want zonder pers en goede journalisten kunnen we niet eens een democratie hebben", zei ze terecht. Maar ook de oprichting van het Hannah Arendt instituut ligt in diezelfde lijn. Haar fascinatie voor de filosofe Hannah Arendt is gekend. In haar zag ze vooral de verdedigster van verbondenheid, gesprek en pluraliteit. Het werd dan ook de naam van het instituut dat in Mechelen in 2020 werd opgericht, met haar als voorzitter, en dat ijvert voor waarden als diversiteit, verantwoorde vormen van stedelijkheid en burgerschap. Begrijpelijke en kritische wetenschapsinformatie was voor haar eveneens een betekenisvol onderdeel van democratisering. Zo had ze het ook over het vertrouwen dat we, gebruikmakend van ons verstand, in staat zijn problemen te analyseren, er oplossingen voor te vinden en zo de samenleving en de wereld te veranderen en te verbeteren. De Zweedse arts en epidemoloog Hans Rosling gebruikte hiervoor de term "possibilisme": de overtuiging dat de dingen beter kunnen worden, niet dat ze dat vanzelfsprekend en automatisch ook zullen worden. Een overtuiging die nu al drie à vier decennia lang aanleiding geeft tot krachtige discussies

onder economen, sociologen en politologen. Maar aan de verspreiding van Roslings gedachtegoed, heeft Caroline sterk meegewerkt. "Ik pleitte ervoor de Verlichting te zien als een levenshouding waarin we ons laten leiden door de rede, wetenschap, humanisme en possibilisme, als een houding die inclusief, open en onder constructie

is", schreef ze dan ook. Het respect voor het open debat stelde ze daarbij centraal. Daar gaf ze trouwens ook meer dan één overtuigend voorbeeld van.

Over haar belangstelling voor cultuur hadden we het al. Caroline hield zonder meer van kunst, maar het ging bij haar niet enkel om kunstbeleving maar ook om het stimuleren van kunst, zoals ze gedaan heeft toen ze de rol van curator van Theater aan zee op zich nam. Bovendien wilde ze kunst en wetenschap samenbrengen. Kunst was voor haar immers ook een manier om de wereld te begrijpen en je erin te oriënteren. Net als wetenschap opent kunst vensters op de wereld, was haar boodschap.

Haar hoopvolle boodschappen in moeilijke tijden via talrijke persoptredens, haar essays en haar alom geprezen deelname aan het publieke debat hebben zonder meer gewogen op een aantal grote maatschappelijke discussies. Haar bijdrage aan de verspreiding van het progressieve humanistische denken in Vlaanderen is onmiskenbaar geweest. Vooral op deze wijze heeft ze velen geïnspireerd en niet zelden geraakt. Dat ze ervoor geëerd werd, is dan ook niet verwonderlijk. Zo schonk de Vlaamse regering haar het Ereteken voor haar engagement en strijdvaardigheid in het publieke en privéleven, en kreeg ze vorig jaar de Arkprijs van het Vrije Woord. Haar open geest – "een geest die altijd bereid is verwonderd te worden"- zo schreef zij vorig jaar in één van haar essays – zal blijven voortleven.

Caroline liet zich in haar helaas veel te korte maar uitermate geëngageerde leven ondersteunen door de liefde van een heel warme familie en door een groep heel oprechte vrienden. Ze vond dan ook dat ze veel compagnons de route had. Maar uiteindelijk stond ze alleen voor de opvoeding van haar twee kinderen, bij het dragen van de zware taak van rector, ook toen de ziekte haar zo trof dat ze van het rectoraat afstand moest doen, na eerst nog heel even te hebben kunnen genieten van de uitzonderlijke hoge score waarmee ze opnieuw verkozen werd. Niet lang daarna kwam de VUB in de me too-beweging in opspraak en zoals dat gaat: de rector is uiteindelijk de hoofdverantwoordelijke en moet ook in dergelijke heel delicate, moeilijke dossiers de houding van de instelling verdedigen. Ook dat heeft ze nog meegemaakt.

Als men aan dat alles denkt, dan kan men alleen maar heel diep respect hebben voor de wijze waarin Caroline in het leven heeft gestaan en vooral een steun is geweest voor vele anderen. Ze heeft ons met haar bevlogenheid geraakt en zeker ook met haar kracht en haar moed. Het gebeurt niet dikwijls dat een publieke figuur dat doet. Haar familie, haar kinderen en vrienden zullen zich haar kunnen blijven herinneren als een heel uitzonderlijk, liefdevol iemand op wie ze heel trots kunnen. En aan de VUB zal ze niet snel vergeten worden en is er nu een nieuwe rector die haar herinnering in ere zal houden en in haar traditie zijn eigen weg zal gaan.

Els Witte

Dirk van der Cruysse

(25 maart 1939 – 6 september 2021)

Erelid van de Klasse Menswetenschappen

Zeer geachte familie, in het bijzonder Magda en Kristof, geachte consorores en confraters

Met ontroering gedenken wij hier vandaag confrater Dirk Van der Cruysse, die ons op 6 september 2021 ontviel.

Dirk Van der Cruysse studeerde Romaanse filologie aan de toenmalige Rijksuniversiteit Gent en bestudeerde ook de Portugese taal en Braziliaanse literatuur in Rio de Janeiro. Hij begon zijn universitaire loopbaan in 1967 als assistent aan de Ufsia, onder de vleugels van hoogleraar hedendaagse Franse letterkunde Maurice Delcroix. Na zijn doctoraat in de Franse letterkunde in 1969 aan de Universiteit van Poitiers werd confrater Van der Cruysse aan de Ufsia, later aan de UIA en de UAntwerpen, belast met een belangrijke leeropdracht over de geschiedenis van de Franse literatuur en cultuur in de periode van 1500 tot 1800. Hij bleef dit onderwijs verzekeren tot zijn emeritaat in 2004. Ondertussen was hij regelmatig te gast aan de Sorbonne en aan het Collège de France. De internationale reputatie die hij snel opbouwde, bracht hem onder meer ook als visiting professor aan de McGill University en aan de Université de Montréal. Hij verzorgde doctorale seminars aan verschillende Franse, Duitse, Italiaanse, Amerikaanse en Canadese universiteiten en ook te Nanjing in China.

Zelf leerde ik Dirk Van der Cruysse van nabij kennen in 1977-78, toen ik, nochtans student Rechten, colleges van hem bijwoonde en met grote aandacht kennismakte met wetenschappelijke benaderingen van het verleden die mij richting geschiedenis stuwden. Ik had ook wel andere redenen om colleges van Dirk bij te wonen, de studierichting Romaanse had namelijk ook troeven in de private sfeer. Ik wil wel meegeven dat het in Vlaanderen nog de glorieperiode was voor de studierichting Romaanse, met een zeer groot overwicht voor het Frans. Reeds in de kandidatuur kregen studenten aan de toenmalige Ufsia geschiedenis van de Franse literatuur in de middeleeuwen, in de 16de eeuw, in de 17de eeuw, in de 18de eeuw enzovoort, telkens een verschillend vak. 'Où sont les neiges d'antan?'

Centraal in het werk van Dirk Van der Cruysse staat de Franse literatuur in de 17^e eeuw en vroege 18^e eeuw. Hij had daarbij bijzondere aandacht voor de Franse cultuur en politiek zoals die blijkt uit de geschriften van een aantal tijdgenoten van Lodewijk XIV. Reeds tijdens zijn studies Romaanse filologie aan de toenmalige Rijksuniversiteit Gent ervoer zijn promotor, Roger Dragonetti, later hoogleraar aan de Université de Genève, dat Dirk geen doordeweekse Romanist was. Het is inderdaad niet niks als je de ambitie hebt om je licentiaatsverhandeling te maken over Saint-Simon, een sleutelfiguur in de Franse cultuur in de overgang van de 17de naar de 18^{de}

eeuw. Het volledige oeuvre van Saint-Simon, uitgegeven in de reeks *La Pléiade* bij Gallimard, omvat 13.298 bladzijden over 8 volumes. De *Mémoires* van Saint-Simon worden beschouwd als een uniek en indringend cultuurhistorisch getuigenis van een belangrijke periode in de Franse geschiedenis. Het is vanuit dit ruime perspectief, aanvankelijk louter literair, dat Dirk Van der Cruysse zich ontpopte als cultuurhistoricus die weldra eminent en alom erkend zou worden.

Van der Cruysse was gewaardeerd auteur van talrijke monografieën. Om te beginnen zijn doctoraatsproefschrift in 1971 over de literaire techniek van het portret waarmee Saint-Simon de menselijke fauna aan het hof van Lodewijk XIV beschrijft en tracht te doorgronden. In 1981 volgt *La mort dans les Mémoires de Saint-Simon. Clio dans le jardin de Thanatos*.

In de loop van de jaren '80 richt hij zijn aandacht op een andere persoonlijkheid aan het hof van Lodewijk XIV, met name Madame Palatine alias Liselotte von der Pfalz, een Duitse prinses van wie hij 6000 brieven opspoorde die zij in het Frans, Duits en Engels schreef aan de familieleden en vrienden die zij had aan de meeste Europese hoven. Met deze publicatie breekt de cultuurhistoricus Van der Cruysse dan ook door de grenzen van Frankrijk. Het werk verschijnt bij Editions Fayard, waar hij van dan af een vaste stek heeft als auteur. Het boek *Madame Palatine* wordt onder meer bekroond door de *Académie Française* en is een succes bij het grote publiek. Op 2 december 1988 haalde hij het prestigieuze boekenprogramma van Bernard Pivot, *Apostrophes*, op de Franse zender Antenne2.

Vanaf de jaren 1900 richt Dirk Van der Cruysse zijn onderzoek op de 17de-eeuwse reisliteratuur met een indrukwekkende reeks werken over o.a. de Franse ontdekkingsreizigers naar en de kolonisatie van het Verre Oosten. De scope overschrijdt nu duidelijk de Europese grenzen met studies zoals:

- *Louis XIV et le Siam* (1991)
- *L'abbé de Choisy, androgyne et mandarin* (1995)
- *Chardin le Persan* (1998)
- *Le noble désir de courir le monde* (2002) over de reisomstandigheden naar Azië ten tijde van Lodewijk XIII en Lodewijk XIV.
- *Le Cap* (2010), een schitterende geschiedenis van Kaapstad tot in 2009
- *Sophie de Hanovre: Mémoires et Lettres de voyage* (2014) over het hofleven in Nederland, Italië, Duitsland, Denemarken en Frankrijk

Het moge duidelijk zijn dat Dirk Van der Cruysse na *La Palatine* en aanverwanten het roer letterlijk omgooide en een andere literaire koers is gaan varen. Wellicht uitgedaagd door de vele reisverhalen die hij becommentarieerde scheept hij in 2008 in Panama in voor de overtocht van de Stille Oceaan naar Tahiti.

Hij was ook een groot muzikkenner en -liefhebber en onder meer lid van de beheerraad van het festival van Vlaanderen Antwerpen en van de algemene vergadering van de Filharmonie. Van der Cruysse schreef overigens in 2017 een libretto, in het Frans om voldoende gereputeerde solisten te kunnen aantrekken, voor de opera *Roméo et Juliette* en eerder al voor *Les liaisons dangereuses* (1994).

Voor zijn werk kreeg Dirk Van der Cruysse niet alleen grote academische erkenning maar ook de belangrijke Franse eretekens van Chevalier dans l'Ordre des Arts et des Lettres en Officier dans l'Ordre National du Mérite. In 2003 werd hij lid van de Académie Européenne des Sciences, des Arts et des Lettres te Parijs. Zijn gemeente Brasschaat kende hem haar tot dan slechts tien maal uitgereikte erepenning toe.

Dirk Van der Cruysse was sinds 1998 lid van de KVAB. Hij stond bekend als een vriendelijk en beminnelijk lid van de Klasse van de Menswetenschappen, die kon genieten van verschillende van zijn mededelingen, onder meer over de Franse wereldreizigers uit de 17de eeuw. Het was voor mij in de echte zin van het woord een waar genoegen om hier in de Academie zijn confrater te mogen zijn.

Dirk Van der Cruysse was Grootofficier in de Kroonorde.

Meer in de persoonlijke sfeer mag gezegd worden dat Dirk Van der Cruysse ook een levensgenieter was, hij zat bijzonder graag aan een goede tafel en viel daar altijd meteen op door zijn voortreffelijke kennis van wijn. Hij excelleerde daarbij niet enkel in de kennis ter zake maar nog meer in de wijze waarop hij in een gezelschap gerechten en wijnen kon beschrijven.

In de Franse XVIIe eeuw, de gouden eeuw bij onze zuiderburen, dweepte men met de notie *honnête homme*, naar het Griekse *kalos kagathos*. Grosso modo kwam de definitie van dit ideaal sociaal en cultureel mensbeeld op het volgende neer:

"l'honnête homme a une culture générale étendue et les qualités sociales propres à le rendre agréable en faisant preuve d'une aisance sociale conforme à l'idéal du moment. Il est homme de cour et homme du monde, il se doit de se montrer humble, courtois et cultivé mais aussi de pouvoir s'adapter à son entourage. Au nom de la nature, il refuse tout excès et sait dominer ses émotions."

Deze definitie is op het lijf geschreven van de menswetenschapper Prof. Dr. Dirk Van der Cruysse, kunstkenner en kunstminnaar, taalvirtuoos en eminent cultuurhistoricus.

Namens de Koninklijke Vlaamse Academie mijn oprechte deelneming aan de familie van onze hooggewaardeerde confrater.

Herman Van Goethem

Academische Fondsen en Prijzen

Laureaten van de Academie 2022

De Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten kent jaarlijks vier prijzen toe in de respectievelijke disciplines van de vier Klassen, ter bekroning van de carrière van een jong onderzoeker of kunstenaar. De laureaten van de Academie zijn de belangrijkste wetenschappelijke en/of culturele prijzen die de Academie uitreikt ter bevordering van wetenschap en cultuur en zij worden gehonoreerd met een bedrag van € 10.000.

Vorige Laureaten:

	Natuurwet.	Menswet.	Kunsten	Techn. Wet.
2001	Annemie Bogaerts	Roland Breeur	-	-
2002	Ivo Vankelecom	Marc Brysbaert	Wim Henderickx	-
2003	Luc De Meester	Jan Papy	-	-
2004	Femke Olyslager	Jan De Houwer	Berlinde De Bruyckere	-
2005	Michaël Deleuze	Dirk Van Hulle	Peter Swinnen	-
2006	Bart Van der Bruggen	Joep Konings	Barbara Baert	-
2007	Frank De Proft	Marc Depauw	Petra Vermote	-
2008	Jo Dewulf	Filip Lievens	Katelijne Schiltz	-
2009	Ronny Keppens	Wim Vandenbussche	Nick Andrews	-
2010	Steven De Feyter	Wim Verbeke	Koenraad Brosens	Lieven Eeckhout
2011	Veronique Van Speybroeck	Peter Van Nuffelen	Annelies Van Parys	Michaël De Volder
2012	Johan Verbeeck	Hans Op de Beeck	Koenraad Jonckheere	Dries Van Thourhout
2013	Peter Bienstman	Steven Vanderputten	Karel Vanhaesebrouck	Nico Boon
2014	Tom Coenye	Koen Luyckx	Stefan Prins	Bart Merci
2015	Christophe Detavernier	Jean-Christophe Verstraete	Pieter Martens	Wim Van Paepegem
2016	Sara Bals	Ernst Koster	Steven Baelen	Korneel Rabaey
2017	Mo Lamkanfi	Koen De Temmerman	Vlad Ionescu	Marian Verhelst
2018	Martin Guiliams	Bert De Smedt	Sofie Muller	Günther Roelkens
2019	Wendy Lowen	Violet Soen	Marjan Sterckx	Steven Latré
2020	Pieter Van Vlierberghe	Kristof De Witte	Nick Ervinck	Tom Defoirdt
2021	Bert De Rybel	Lieve Van Hoof	Rajesh Heynickx	Bart Vermang

Werden uitgeroepen tot Laureaat van de Academie 2022:

- De heer Rob Ameloot in de Klasse van de Natuurwetenschappen
- Mevrouw Céline Gillebert in de Klasse van de Menswetenschappen
- De heer Joachim Dejonghe in de Klasse van de Kunsten
- Mevrouw Sarah Verhulst in de Klasse van de Technische Wetenschappen

Rob AMELOOT

Rob Ameloot (°1985) behaalde zijn doctoraat in 2011 aan de KU Leuven en voerde vervolgens als Fulbright fellow postdoctoraal onderzoek uit aan UC Berkeley (USA). In 2014 startte hij als docent aan KU Leuven. Momenteel is hij hoofddocent aan het Centre for Membrane Separations, Adsorption, Catalysis & Spectroscopy (cMACS) en mede-oprichter van het Leuven Institute for Micro- and Nanoscale Integration (LIMNI). In 2017 werd hij opgenomen in de lijst van Belgische tech-pioniers door De Tijd. Rob verwierf ERC Starting, Consolidator en Proof-of-Concept Grants en zijn werk werd in 2021 bekroond met de Friedrich Wilhelm Bessel Research Award van de Alexander von Humboldt Stichting.

De onderzoeksgroep van Rob Ameloot werkt aan uitdagingen op het grensvlak van chemie, materiaalkunde en technologie door over de muren tussen deze domeinen heen te kijken. Zo slaat zijn werk een brug tussen chemie op nanometerschaal en micro-elektronica: dankzij innovatieve materialen met poriën kleiner dan een nanometer worden snellere chips en gevoeliger chemische sensoren mogelijk. Andere onderzoekslijnen in de groep focussen op nieuwe 3D printtechnieken voor biomedische toepassingen en het gebruik van spectroscopie om plastic afval beter te sorteren en recycleren.

Céline GILLEBERT

Céline Gillebert (°1984) is hoofddocent neuropsychologie aan de KU Leuven. Ze is lid van de Jonge Academie, Scholar van het FENS-Kavli Network of Excellence (FKNE), en associate editor van het vaktijdschrift Journal of Neuropsychology.

Céline Gillebert behaalde een master in de psychologie (2007) en een doctoraat in de biomedische wetenschappen (2012) aan de KU Leuven. Ze voerde hersenbeeldvormingsonderzoeken uit bij mensen met én

zonder hersenbeschadiging om de neuroanatomie van visuele aandacht in de menselijke hersenen te karakteriseren. Het onderzoek leidde tot een functioneel neuroanatomisch aandachtsmodel, dat in verschillende overzichtsartikelen en boekhoofdstukken is besproken en waarmee ze internationale erkenning verwierf in het veld.

Na haar doctoraat verhuisde ze naar de Universiteit van Oxford (UK) met een Sir Henry Wellcome Fellowship van de Wellcome Trust en een Junior Research Fellowship van Wolfson College. Ze ontwikkelde er state-of-the-art tools voor de diagnose van cognitieve stoornissen bij patiënten met hersenaandoeningen en deed nieuwe kennis op over de bijdrage van hersenverbindingen aan cognitieve stoornissen. In 2016 keerde ze als tenure-track docent terug naar de KU Leuven, gesteund door het Odysseus Programma van het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (FWO). Samen met haar team onderzoekt ze de neuropsychologische gevolgen van niet-aangeboren hersenletsels. Hersenletsels leiden niet alleen tot verlammingverschijnselen of gezichtsverlies, maar ook tot veranderingen in cognitie, gedrag en persoonlijkheid. Om deze stoornissen beter te begrijpen en de impact ervan op het dagelijkse leven te minimaliseren, ontwikkelt ze geavanceerde neuropsychologische meetinstrumenten en revalidatieprotocollen.

Ze is actief betrokken bij het vertalen van deze onderzoeksresultaten naar de klinische praktijk. Zo geeft ze regelmatig lezingen en workshops voor klinisch psychologen, en maakt deel uit van de raad van bestuur van TRACE, een joint venture tussen het Ziekenhuis Oost-Limburg en de Faculteit Psychologie en Pedagogische Wetenschappen ter bevordering van translationeel onderzoek.

Joachim DEJONGHE

Joachim Dejonghe (*1990) studeerde Audiovisuele Kunsten/Film aan het RITCS in Brussel. Hij maakte verschillende fictie kortfilms, waarvan 'Everything Will Be Fine', met Joke Devynck (Filmfestival Oostende, 2021) zijn laatste is. Daarnaast realiseerde Dejonghe heel wat documentairewerk binnen zijn productiehuis 'Imaging'.

Al op de filmschool kreeg Dejonghe een prijs van Canvas voor zijn documentaire 'Waar Wanhoop Bloeit en Galgen Staan'. Later werden zijn kortfilms op verschillende internationale filmfestivals geselecteerd en viel hij meermaals in de prijzen. Zijn campagnevideo voor 'De week van de opvoeding' ging viral en kreeg later een award voor 'Best Corporate Video'.

Joachim Dejonghe heeft grote voeling met zowel actuele maatschappelijke thema's als 'la condition humaine'. Zijn werk typeert zich door een sterke beeldtaal, psychologische diepgang en gevoel voor symboliek. Dejonghe hecht veel belang

aan het inzetten van alle audiovisuele parameters en doet dat met een sterke visie op elk aspect van het maakproces; de montage is stevast van zijn eigen hand.

Momenteel werkt hij aan de ontwikkeling van zijn eerste langspeelfilm: een moderne adaptatie van Hubert Lampo's 'De Komst van Joachim Stiller'.

Sarah VERHULST

Sarah Verhulst (°1982) is hoogleraar aan de Faculteit Ingenieurswetenschappen en Architectuur van de UGent en is hoofd van de Hearing Technology @WAVES onderzoeksgroep. Ze spitst zich toe op het ontwikkelen van technieken voor precieze gehoordiagnostiek en augmented hearing. Samen met haar team van ingenieurs en audiologen werkt ze op het snijpunt van numerieke modellering, machinaal leren, neurowetenschappen en signaalverwerking en ontwikkelt zo innovatieve technologieën voor de hearables en hoorapparaten van de toekomst. Kenmerkend is haar multidisciplinaire aanpak die de neurowetenschappelijke basis van horen en gehoorschade vertaalt naar innovatieve signaalverwerking die horen in luidruchtige situaties of voor ouderen verbetert. Sarah is ingenieur in de elektronica (GroepT) en akoestiek (Technical University of Denmark) en geeft les in de opleiding biomedische ingenieurswetenschappen. Als mede-grondlegger van het Ghent Auditory Science Platform werkt ze nauw samen met ORL-artsen en audiologen. Internationaal heeft ze lopende samenwerkingen met verschillende neurowetenschappelijke labo's (Harvard, Montpellier, Rochester, Oregon Health & Sciences).

Het onderzoek van Prof. Verhulst werd ondersteund door een prestigieuze ERC Starting Grant en een daaropvolgende Proof-of-Concept beurs. Recent werd ze een EU Innovation Council (EIC) Transition beurs toegekend die haar onderzoeksgroep inzet om de ontwikkelde hoortechnologieën naar de patiënt en markt te brengen. Ook leidt ze twee FWO-basisonderzoeksprojecten met als doel enerzijds bio-geïnspireerde technieken voor machinaal horen te ontwikkelen, en anderzijds numerieke modellen van de auditieve hersensignalen te ontwerpen. Sarah was hoofdonderzoeker in verschillende internationale onderzoeksnetwerken, zoals een DFG-prioriteitsprogramma, en coördineert een ERA-NET Neuron netwerk dat zes Europese partners omvat.

Sarah is lid van de Jonge Academie, editor voor de Acoustical Society in America en werd recent verkozen als board member van YASAS (Young Academies Science Advice Structure). Ter bekroning van haar onderzoek won ze de 2016 Niedersachsen Wissenschaftspreis (Kat.II) en de 2018 Young Investigator Spotlight award van de Auditory Neuroscience Community (APAN).

Gouden Penning 2022

De Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten overhandigt jaarlijks een Gouden Penning aan een persoonlijkheid die voor het brede publiek een belangrijke bijdrage heeft geleverd tot de aanmoediging en de verspreiding van de wetenschap en van de kunst.

Vorige laureaten:

1998: dr. Jan Briers jr.	2010: burggraaf Frank De Winne
1999: dr. Paul Janssen	2011: Herman Van Rompuy
2000: Philippe Herreweghe	2013: Jacques Rogge
2001: Karel Van Miert	2014: Marleen Temmerman
2002: dr. Peter Piot	2015: Sigiswald Kuijken
2003: barones Angèle Manteau	2016: Alain Platel
2004: Roger Raveel	2017: Frits Van Oostrom
2005: dr. Ingrid Daubechies	2018: Jos Delbeke
2006: Jacques Wirtz	2019: Emile Boulpaep
2007: René Jacobs	2020: Erika Vlieghe
2008: Robert Cailiau	2021 : Thomas Leysen
2009: Dries Van Noten	

Laureaat Gouden Penning 2022: Guido GRYSEELS

De Gouden Penning wordt jaarlijks uitgereikt aan een persoonlijkheid die voor het brede publiek een belangrijke bijdrage heeft geleverd tot de aanmoediging en de verspreiding van de wetenschap of van de kunsten. Op voordracht van de vier Klassen werd de Gouden Penning 2022 toegekend aan Guido Gryseels.

Guido Gryseels, voormalig algemeen-directeur van het AfricaMuseum in Tervuren, bepaalde in de voorbije twintig jaar in sterke mate onze blik op Afrika. Hij bracht het moeilijke debat over het kolonialisme en de koloniale erfenis in een postkoloniale tijd met nuance op gang en opende de dialoog met de Afrikanen en de Diaspora.

Guido Gryseels studeerde Economische Wetenschappen aan de KU Leuven, Landbouweconomie aan de University of New England (Australië) en promoveerde als Doctor in de Landbouw-wetenschappen aan de Universiteit van Wageningen (Nederland). Van 1979 tot 1987 was hij als onderzoeker farming systems en assistent van de algemeen directeur werkzaam bij het International Livestock Centre in Addis Abeba, Ethiopië. Van 1987 tot 2001 werkte hij als diensthoofd internationaal landbouwonderzoek bij de Landbouw- en Voedselorganisatie van de Verenigde Naties (het FAO) in Rome, Italië.

Na zijn internationale carrière zette Guido Gryseels weer voet aan de grond in Vlaanderen. Van 2001 tot augustus 2022 stond hij als algemeen directeur aan het roer van het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika (KMMA). Onder zijn leiding voer het museum een nieuwe koers. Het werd grondig gerenoveerd en groeide als instelling uit tot een wereldcentrum voor onderzoek en verspreiding van kennis over Afrika.

Het KMMA is momenteel actief in onderzoek in zowel de menswetenschappen als de biologie en de aardwetenschappen, en werkt in haar 100 wetenschappelijke projecten nauw samen met een groot aantal universiteiten en musea. Het heeft institutionele samenwerkingsprogramma's in twaalf Afrikaanse landen en draagt jaarlijks bij tot de opleiding van 150 Afrikaanse wetenschappers.

Het museum heeft ook een uitgebreid programma rond publiekswerking met tentoonstellingen, educatieve activiteiten en workshops, partnerschappen met diasporaverenigingen en communicatie.

Guido Gryseels is momenteel lid van de Raad van Bestuur en Voorzitter van het Auditcomité van Enabel, het Belgische agentschap voor ontwikkelingssamenwerking. Hij is ook voorzitter van het Programmacomité Food and Business Research van het NWO/WOTRO in Nederland.

Eerder was hij tweemaal voorzitter van de EEMDG (European Ethnology Museums Directors Group). Op vraag van de Franse minister voor wetenschappelijk onderzoek was hij voorzitter van het Evaluatiecomité van het Musée nationale d'Histoire Naturelles in Parijs, het Centre Internationale pour la Recherche Agronomique (CIRAD) in Montpellier, en op vraag van het FAO van het Maize programma van de CGIAR. In Nederland was hij lid van de visitatiecommissies voor het Volkenkunde museum in Leiden, en het Afrikamuseum in Berg en Dal.

Guido Gryseels heeft daarnaast ook ongeveer 120 publicaties op zijn naam.

In 2012 ontving hij van zijne Majesteit de Koning de onderscheiding van 'Grootofficier in de Kroonorde'.

Onderscheiding Wetenschapscommunicatie

Omdat onderzoekers vaak een hoge druk ervaren om wetenschappelijke artikels te publiceren en ook voornamelijk op hun onderzoek worden geëvalueerd, vergt het een ernstige inspanning om daarnaast ook nog eens over dat onderzoek te communiceren bij het grote publiek. Daarom reiken de KVAB en de Jonge Academie elk jaar één loopbaanprijs en verschillende jaar prijzen uit aan wetenschappers met een uitzonderlijke verdienste in wetenschapscommunicatie. Op dit moment is met de onderscheidingen geen geldprijs verbonden.

De onderscheiding wordt beheerd door een stuurgroep die ook optreedt als jury. Ze bestaat uit specialisten in wetenschapscommunicatie, namelijk medewerkers van de expertisecellen wetenschapscommunicatie van de Vlaamse associaties van universiteiten en hogescholen, leden van de Academie en Jonge Academie en verder vertegenwoordigers van andere Vlaamse of Belgische onderzoeksinstituten, de industrie en het overheidsbeleid (EWI, VARIO), aangevuld met experts (VRT, Eos, professor wetenschapscommunicatie). De stuurgroep werd in 2022 voorgezeten door Lieven Verschaffel (lid KVAB) en Caroline Masquillier (lid Jonge Academie). In 2022 koos de stuurgroep als loopbaanprijslaureaat prof. Piet Hoebeke. Zij selecteerde ook 12 laureaten van een jaar prijs. Voor een vierde maal verkoos de jury ook een 'Jonge Belofte', een jaar prijswinnaar die (i) op individuele basis kandideerde en (ii) maximaal tien jaar geleden een doctoraat behaalde. De laureaten werden bekendgemaakt op 22 oktober 2022 en er werden van de winnaars opnieuw korte filmpjes opgenomen die op sociale media werden verspreid. Deze kregen weerom heel wat bijval.

De vruchtbare samenwerking met wetenschapsmagazine Eos werd ook in 2022 verder gezet. Men kon online stemmen tussen de jaar prijslaureaten voor de Eos publieksfavoriet. De plechtige uitreiking vond plaats op 16 november 2022. Die dag werden de Jonge Belofte en de EOS publieksfavoriet bekendgemaakt.

Eerder op het jaar (19 mei 2022) vond er een extra uitreiking plaats voor de laureaten van de jaargangen 2020 en 2021.

Laureaten Jaar prijs 2022:

Laureaat: Sofie CLAERHOUT

Sofie Claerhout wordt onderscheiden met een jaar prijs wetenschapscommunicatie voor het veelzijdige traject dat zij volgde naar aanleiding van haar overwinning bij de PhD-cup. Het enthousiasme waarmee zij inging op vele en diverse vragen om te communiceren naar een breed publiek is zonder meer indrukwekkend.

Laureaat: Wim DE CLERCQ, Maxime POULAIN en Jan TRACHET

Wim De Clercq, Maxime Poulain en Jan Trachet worden onderscheiden met een jaar prijs wetenschapscommunicatie voor hun innovatieve wetenschapscommunicatieproject 'Verdwenen Zwinhavens': een immersieve belevingsexpo met

virtual en augmented reality, een fietsroute met VR-tijdsijkers. En met een bijzonder uitgebreid flankerend activiteitenpakket: webapp, publieksboek, gidsenopleidingen, groepstours, educatieve pakketten, publiekslezingen...

Laureaat: Thomas HERTOOG

Thomas Hertog wordt onderscheiden met een jaarprijs wetenschapscommunicatie voor zijn grote inbreng in de tentoonstelling 'Voorbij de Oerknal' en allerlei wetenschapscommunicatieactiviteiten daarrond. Als wetenschappelijk curator bracht hij de kennis over de kosmologie en in het bijzonder over de oorsprong van ons heelal bij verschillende doelgroepen: aan de hand van lezingen, debatten, podcast, video's, een boek en media-optredens. Een onderzoeker die met deze expo de meerwaarde van het verbinden van kunst met wetenschap ook nog eens onderstreept.

Laureaat: Wim LAGAE

Wim Lagae wordt onderscheiden met een jaarprijs wetenschapscommunicatie voor zijn sporteconomische en sportmarketingduiding bij het wereldkampioenschap wegwielrennen van 2021 dat in Leuven gehouden werd. Aan de hand van alternatieve, wetenschappelijk onderbouwde perspectieven op een populair, sterk gemediatiseerd sportevent daagt hij de conventionele narratieven over wielrennen uit. Het brede publiek krijgt handvatten aangereikt om de impact van grote sportevents zoals het WK wielrennen in een bredere context te plaatsen.

Laureaat: Thijs LAMBRECHT en Katrijn VANNERUM

Thijs Lambrecht en Katrijn Vannerum worden onderscheiden met een jaarprijs wetenschapscommunicatie voor hun project 'Florient: twee eeuwen van Oost-Vlaamse flora' dat een mooie wisselwerking tot stand brengt tussen biologie en geschiedenis, met een duurzame impact. Een zeer sterke combinatie van verschillende kanalen voor verschillende doelgroepen, wat leidde tot een groot en divers bereik.

Laureaat: Maarten LARMUSEAU

Maarten Larmuseau wordt onderscheiden met een jaarprijs wetenschapscommunicatie voor zijn burgerwetenschapsproject MamaMito, dat tot doel had om zo veel mogelijk Vlamingen hun moederlijke stamlijn te laten opstellen en zo ook kennis te laten maken met de eigen 'voormoeders' en het mitochondriaal DNA. Er was bijzondere waardering omdat de aanpak deelnemers ook expliciet het onderzoeksproces liet ervaren.

Laureaat: Lode LAUWAERT

Lode Lauwaert wordt onderscheiden met een jaarprijs wetenschapscommunicatie: De jury waardeert in het bijzonder de duidelijke missie: via talloze kanalen – zijn boek "Wij, robots", podcasts, opiniestukken, optredens op radio en televisie – de ethische reflectie op technologie en artificiële intelligentie (AI) stimuleren bij het brede publiek. Door zijn glasheldere en gepassioneerde communicatie, zijn genuanceerd en kritisch denken is bij velen het besef gegroeid dat ons leven sterk is verweven met

technologie en dat het gebruik van AI ons voor pertinente ethische vraagstukken plaatst.

Laureaat: Filip MEYSMAN, Ivan NIJS, Camille ALLONSIUS, Jonas LEMBRECHTS en Stijn VAN DE VONDEL

Filip Meysman, Ivan Nijss, Camille Allonsius, Jonas Lembrechts en Stijn Van de Vondel worden onderscheiden met een jaarprijs wetenschapscommunicatie voor hun burgerwetenschapsproject CurieuzeNeuzen in de tuin, dat door een uitgekende communicatiecampagne en vernieuwende Internet-of-Things technologie een exceptioneel groot publiek bereikt, en zo breed sensibiliseert rond een belangrijk klimaat thema: hitte en droogte.

Laureaat: Gwendolyn PORTZKY

Gwendolyn Portzky wordt onderscheiden met een jaarprijs wetenschapscommunicatie voor Silver, haar serious game voor het versterken van de mentale veerkracht bij jongeren. De vertaling van wetenschappelijke inzichten omtrent suïcide in een tool die levensreddend kan zijn en de veelzijdige communicatie daarover is een zeer bijzonder en waardevol wetenschapscommunicatieproject.

Laureaat: Nick SCHRYVERS, Steve VANLANDUIT, Yannick ENGELMANN, Lennart FERNANDES, Domien VAN DER ELST en Maja VERSTRAETEN

Nick Schryvers, Steve Vanlanduit, Yannick Engelmann, Lennart Fernandes, Domien Van der Elst en Maja Verstraeten worden onderscheiden met een jaarprijs wetenschapscommunicatie voor hun 'Fusieshow: Plasma's. Fusie! Energie?' waarvan de centrale en thematische doelstelling is om leerlingen en leerkrachten te informeren over de mogelijkheden van kernfusie als toekomstige (relatief) schone energiebron en hen tevens de basisprincipes van kernfusie en plasma's bij te brengen.

Laureaat: Jan SERMEUS

Jan Sermeus wordt onderscheiden met een jaarprijs wetenschapscommunicatie voor de STEM-speeltuin die hij ontwierp samen met collega's van de Odisee hogeschool. De STEM speeltuin nodigt uit om te spelen, maar door kleine aanpassingen roept hij ook vragen op en worden al spelend STEM-zaadjes geplant. De STEM-speeltuin is een originele en zeer toegankelijke manier om kinderen te bereiken voor wie naschoolse activiteiten niet altijd evident zijn. Een zeer belangrijke stap voor wie inclusief wil werken aan wetenschappelijke geletterdheid.

Laureaat: Kevin VERSTREPEN

Kevin Verstrepen wordt onderscheiden met een jaarprijs wetenschapscommunicatie voor zijn *Massive Open Online Course* (MOOC) en verwante laagdrempelige lezingen en presentaties over bier brouwen en wetenschap. De jury waardeert de slimme aanpak om via het brouwen van bier de kennis voor wetenschap aan te wakkeren en te vergroten bij het brede publiek. De onderliggende boodschap die ook meegegeven wordt is dat wetenschap alomtegenwoordig is in het dagelijkse leven.

Laureaat Loopbaanprijs 2022: Piet HOEBEKE

Piet Hoebeke wordt bekroond voor een decennialange volgehouden inspanning om als uroloog voor een breed publiek helder en lucide te communiceren over gevoelige onderwerpen rond de seksuele ontwikkeling, genderdysforie, en de mannelijke genitalia, die nog vaak in de taboesfeer liggen. Door ook deel te nemen aan populaire programma's en formats helpt hij die taboes te doorbreken. En hierdoor helpt hij dan weer onwetendheid, vooroordelen en fake news te ondergraven. Om hem zelf aan te halen: "Op die manier tracht ik bij te dragen aan een samenleving die verdraagzaam, respectvol en rechtvaardig is." Deze quote illustreert perfect hoe prof Hoebeke als een geëngageerd wetenschapper in zijn wetenschapscommunicatie waardengedreven durft te zijn.

Henri Vanderlindenprijs

Deze prijs ter waarde van € 1250 wordt tweejaarlijks toegekend aan een belangrijk oorspronkelijk werk op het gebied van de sterrenkunde.

Vorige Laureaten:

1990: Frank Verheest

1992: Christoffel Waelkens

1996: Tim Van Hoolst

1998: Hans Lodewijk Van Winckel

2004: Leen Decin

2008: Sven De Rijcke

2010: Clio Gielen

2012: Pieter Degroote

2014: Robin Lombaert

2016: Ludmila Carone

2018: Ilse De Looze

2020: Andrew Tkachenko

Laureaat 2022: Dominic BOWMAN

Photometric detection of internal gravity waves in upper main-sequence stars. II. Combined TESS photometry and high-resolution spectroscopy.

Dominic Bowman (°1990) is gespecialiseerd in asteroseismologie van massieve sterren, de studie van het inwendige van sterren aan de hand van het modelleren van hun pulsaties. Sterren zijn lawaaijige plaatsen in het heelal en fonkelen aan hun oppervlak vanwege intern opgewekte pulsaties. Uit de analyse van deze pulsaties kan men de inwendige rotatie- en mengprocessen en fundamentele parameters zoals massa's en leeftijden van sterren met hoge precisie meten.

Dominic werd voor het eerst geïnspireerd en gemotiveerd om asteroseismologie na te streven tijdens zijn bachelorstudie aan de Universiteit van Birmingham in het VK. Na zijn afstuderen in 2013 verhuisde hij naar de University of Central Lancashire in Preston, UK voor zijn doctoraatsstudie onder supervisie van Prof. Donald Kurtz. Het onderwerp van Dominic's doctoraat was de analyse van niet-lineaire pulsatiemodi van delta Scuti-sterren met behulp van zeer nauwkeurige tijdreeksfotometrie van de NASA Kepler-missie. Dominic promoveerde in 2016 en zijn doctoraatsthesis werd in 2017 bekroond met de Springerprijs voor 'Outstanding Research'. Na zijn doctoraat verhuisde Dominic naar de KU Leuven, België als postdoctoraal onderzoeker bij het team van Prof. Conny Aerts. Gedurende deze tijd leidde hij het project om de signaturen van zwaartekrachtgolven in massieve sterren te ontdekken en te karakteriseren met behulp van NASA Kepler/K2 en TESS-ruimtefotometrie. In 2020 won Dominic de prestigieuze KU Leuven Research Council Award in Science, Technology and Engineering, en kreeg hij ook een competitief senior FWO postdoctoraal onderzoeksmandaat waarmee hij zijn onderzoek in massieve asteroseismologie naar nieuwe hoogten kon tillen. Tijdens zijn tijd aan de KU Leuven is Dominic actief betrokken geweest bij het onderwijzen en begeleiden van studenten op BSc-, MSc- en PhD-niveau, en organisator van vele outreach-

evenementen voor lokale scholen en organisaties. Hij heeft ook leidende rollen op zich genomen in verschillende internationale consortia die zich richten op massieve sterren en asteroïdologie, waaronder de gezamenlijke ESA/KU Leuven CubeSpec-ruimtemissie, die in 2024 zal worden gelanceerd en hoge cadans tijdreeksen van hoge resolutie optische spectroscopie van pulserende massieve sterren zal afleveren.

In zijn onlangs gepubliceerde werk analyseerden Dominic en zijn team de fotometrische en spectroscopische handtekeningen van graviteitsgolven in massieve sterren. Ze ontdekten hoe de morfologie van graviteitsgolven in de amplitudespectra van TESS-lichtkrommen voor tientallen massieve sterren de massa en leeftijd van een ster kan bepalen, en ook gecorreleerd is aan de hoeveelheid van het grootschalige tangentiële snelheidsveld dat verantwoordelijk is voor macroturbulentie in spectroscopische waarnemingen. Deze resultaten bieden sterke ondersteuning voor het in rekening nemen van interne menging en impulsmomenttransport veroorzaakt door graviteitsgolven in stermodellering, en verbetert ons begrip van de structuur en evolutie van enkele van de kortst levende sterren in het heelal.

Jan Gillisprijs

Deze prijs ter waarde van € 750 wordt tweejaarlijks uitgereikt aan een belangrijk oorspronkelijk werk i.v.m. de geschiedenis van het wetenschappelijk denken.

Vorige Laureaten:

1970: Johannes Willem van Spronsen	2008: Nicole van der Auwera en Ad Meskens
1974: Roger A. Blondeau en Freddy Verbruggen	2010: Jan Vandersmissen
1978: Leon Elaut (postuum)	2012: Vera Hoorens
1980: Roger Calcoen	2014: Steffen Ducheyne
1982: Leo Jules Vandewiele	2016: Wannes Dupont
1996: Hugo Lietaer	2018: Michiel Meeusen
2002: Steven Vanden Broecke	2020: Annelies Lannoy
2004: Noël Golvers	

Laureaat 2022: Jolien GIBELS

The perils of birth: obstetrics, religion and medical ethics in Belgium (ca. 1830-1914).

Jolien Gijbels (°1991) is momenteel verbonden als Fulbright en BAEF fellow aan het Department of the History of Medicine van de Johns Hopkins University. Ze werkt er aan een postdoctoraal onderzoeksproject over de geschiedenis van (geïnformeerde) toestemming en gynaecologische operaties in de Verenigde Staten. Vanaf september 2023 neemt ze een mandaat op als postdoctoraal onderzoeker van het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek Vlaanderen om een vergelijkende studie te maken van de toestemmingspraktijken bij gynaecologische operaties in het 20ste-

eeuwse Nederland en Frankrijk. Haar proefschrift verdedigde ze in 2021 aan KU Leuven, waar ze nadien werkzaam was als postdoctoraal onderzoeker van de interne fondsen.

In haar proefschrift *The Perils of Birth: Obstetrics, Religion and Medical Ethics in Belgium (ca. 1830-1914)* heeft ze de rol van religie bij moeilijke bevallingen in het 19de-eeuwse België onderzocht. De gruwelijke realiteit van geboortes waarbij de levens van de moeder en haar ongeboren kind gevaar liepen, zette katholieke en liberale artsen aan tot nadenken over hun missie als arts en over de religieuze en morele implicaties van hun handelen. Dit proefschrift toont aan dat levensbeschouwelijk geïnspireerde debatten in wetenschappelijke kringen een 'interne' logica hadden. Discussies over moeilijke bevallingen werden amper beïnvloed door politieke uitspraken of ontwikkelingen. Artsen brachten hun religieuze overtuigingen alleen ter sprake in de context van inhoudelijke discussies over controversiële verloskundige ingrepen als medische abortus. Omgekeerd hadden zulke discussies ook invloed op medische praktijken. Morele en religieuze overwegingen waren vaak de motor achter de ontwikkeling van nieuwe verloskundige ingrepen en instrumenten. Door debatten en praktijken in onderlinge samenhang te bestuderen, maakt deze studie duidelijk wat het betekende om een katholieke of liberale arts te zijn in het 19de-eeuwse België.

Octaaf Callebautprijs

Prijs voor een belangrijke studie van de kwaliteitsvoeding en meer algemeen van de voedingsomstandigheden ook in de derde wereld.

Vorige Laureaten:

1988: R. De Schrijver

1995: Marc Henderickx

1996: I. Defloor

2010: Christophe Courtin

2014: Wim Verbeke

2016: Tara Grauwet

Laureaat 2022: Ruth VANDERSCHUEREN

Managing cadmium in cacao products from farm to fork.

Ruth Vanderschuere behaalde in 2017 een masterdiploma bio-ingenieurswetenschappen (major milieutechnologie, minor katalytische technologie) aan de KU Leuven. Na haar studies startte zij aan haar doctoraatsonderzoek in de Afdeling Bodem- en Waterbeheer aan de KU Leuven, onder supervisie van prof. Erik Smolders en prof. Jan Delcour. Zij verdedigde haar doctoraatswerk in mei 2021 en werkte als postdoctoraal onderzoeker in dezelfde afdeling tot eind oktober 2022. Momenteel werkt zij als subsidieconsultant bij Leyton.

In 2019 ging een Europese regelgeving van kracht die de maximale toegelaten cadmiumconcentratie bepaalt in cacao-gebaseerde voedingsmiddelen zoals cacaopoeder en chocolade. Deze limieten hebben een grote impact op de cacaomarkt in Centraal- en Zuid-Amerika omdat cadmiumconcentraties in cacao uit die regio van nature hoger zijn dan in cacao uit andere gebieden. In deze doctoraatsstudie werd het effect onderzocht van conventionele naooogst behandelingen op de cadmiumconcentratie in cacaobonen, en werd gezocht naar naooogst mitigatie-strategieën die het cadmiumgehalte kunnen verlagen. De resultaten van dit werk toonden aan dat het cadmiumgehalte in cacaobonen kan dalen tijdens de fermentatiestap, maar enkel indien de fermentatie leidt tot voldoende hoge temperaturen en een lage pH (of dus zure omstandigheden). Manipulatie van de fermentatie-omstandigheden, met eventuele bijkomende behandelingen tijdens of na de fermentatie, bleek een zeer geschikte mitigatie-strategie die het cadmiumgehalte in cacaobonen bijna halveert.

Charles De Clercprijs

In de Klasse van de Menswetenschappen wordt jaarlijks de Mgr. De Clercprijs, waaraan een bedrag van € 1250 verbonden is, uitgereikt voor een belangrijke oorspronkelijke studie op het gebied van de religieuze geschiedenis van Vlaanderen.

Vorige Laureaten:

1987: Michel Cloet	2005: Wim Francois
1988: Marie Juliette Marinus	2006: Rajesh Heynickx
1990: Leo Kenis	2007: Gert Gielis
1991: Hans Storme	2008: Pieter Mannaerts
1992: Jaak Ockeley	2009: Karim Schelkens
1993: Maurits De Vroede	2010: Ward De Pril
1994: Mathijs Lamberighs	2012: Tjamke Snijders
1996: Dirk Leyder	2013: Ulrike Wuttke
1997: Guido Marnef	2014: Nicolas De Maeyer
1998: Hilde Eynikel	2015: Sara Moens
1999: Miriam Vandenberghe	2016: Annelies Somers
2000: Ruth Timmermans	2017: Dries Bosschaert
2001: Toon Quaghebeur	2018: Alexander Soetaert
2002: Jeroen Deploige	2019: Kristien Suenens
2003: Roel De Groof	2020: Tom Bervoets
2004: Violet Soen	2021: Janiv Stamberger

Laureaat 2022: Wendy WAUTERS

De beroering van de religieuze ruimte. De belevingswereld van kerkgangers in de Antwerpse Onze-Lieve-Vrouwekerk, ca. 1450-1566.

Wendy Wauters (°1983) behaalt in 2005 haar master Beeldende Kunsten aan St. Lukas Brussel. Na een loopbaan als art director gaat ze van start met de studie Kunstwetenschappen aan KU Leuven. In 2017 studeert ze met grootste onderscheiding af met de scriptie 'Een oven vol van menig hoofd en zotten bol, een cultuurhistorische analyse van de oven als instrument voor menselijke maakbaarheid binnen de schijnoperaties in de vroegmoderne beeldcultuur' (bekroond met de prijs van het Frans Olbrechtsgenootschap). In december 2021 promoveert Wauters aan haar alma mater onder supervisie van prof. dr. Barbara Baert. Het proefschrift, getiteld 'De beroering van de religieuze ruimte', werpt nieuw licht op de oorspronkelijke ruimtelijke, rituele en sensoriële omgang met liturgische voorwerpen. Sinds 2022 werkt Wauters als hoofd collectievorming non-fictie voor de Antwerpse bibliotheken. Ondertussen legt ze de laatste hand aan het publieksboek dat voortvloeit uit haar proefschrift: 'De geuren van de kathedraal' (begin 2023). Eind 2024 volgt de wetenschappelijke publicatie, in samenwerking met musicoloog Eugene Schreurs: 'Music and Lived Religion in the Collegiate Church of Our Lady in Antwerp, 1352-1566' (werktitel).

Het verloren gegaan pre-Tridentijnse interieur van de Antwerpse Onze-Lieve-Vrouwekerk (ca. 1450-1566) vormt het dynamische decor voor de zintuiglijke waarnemingen van geestelijken en parochianen. Door hun ervaringen te spiegelen aan de breed verspreide kennis van het sensorium wordt de gepercipieerde impact van de waarnemingen in een logische, relateerbare structuur geplaatst. Dit onderzoek beoogt geen exhaustieve en objectieve inventaris van sociale interacties en rituele handelingen in de laatmiddeleeuwse parochiekerk. Wel worden quasi anekdotische gegevens en subjectieve getuigenissen gebruikt om de fysieke en spirituele beleving van kerkgangers te achterhalen. Deze inzichten werpen nieuw licht op de gebruikerscontext, de typologie en de iconografie van liturgische objecten die in het Antwerpse gebouw circuleerden. Geleefde religie en ornamenta sacra dienen zo als onontgonnen spoor naar de documentaire waarde van het laatmiddeleeuwse beeld en het complex van religieuze overtuigingen onder de kerkgangers.

Mgr. Renaat Lenaertsprijs

Deze prijs ter waarde van € 2500 is bestemd om een verdienstelijk en onuitgegeven werk op het gebied van de muziekwetenschap te bekronen, gesteld in het Nederlands, of in een internationaal erkende congrestaal. Deze prijs wordt om de twee jaar toegekend door de Klasse van de Kunsten.

Vorige Laureaten:

1992: Eugène Schreurs

1998: Pieter Bergé

2000: Bruno Bouckaert

2004: Dirk Moelants

2006: Jan Christiaens

2008: Maarten Beirens en Kristof Boucquet

2014: Arne Herman

2016: Livine Van eecke

2018: Klaas Coulembier

Laureaat 2022: Marina SUDO

The Nature of Noise. An Aural Analytical Inquiry of Noise in Contemporary Musical Practice: Xenakis, Lachenmann, Ablinger and Merzbow.

Marina Sudo (°1989) werd geboren in Japan. Ze behaalde haar bachelor en master musicologie aan de Tokyo University of the Arts. In 2017 kwam ze naar België voor een doctoraatsonderzoek aan KU Leuven. In 2020 ontving ze de Musicologica Austriaca's Best Paper Award voor een artikel over Peter Ablinger. In hetzelfde jaar publiceerde ze een artikel over Pierre Boulez in Music Analysis. Ze droeg hoofdstukken bij aan verschillende musicologische boeken. Sinds het behalen van haar PhD in 2021 'De muzikale functie van noise. Een auditief analytisch onderzoek naar noise in hedendaagse muziekpraktijken: Xenakis, Lachenmann, Ablinger en Merzbow', is ze als postdoctoraal onderzoeker verbonden aan KU Leuven. In haar nieuwe project onderzoekt ze de mogelijkheid van een nieuwe vorm van muzikanalyse, waarbij partituuranalyse en klankgerichte auditieve analyse gecombineerd worden.

Deze studie onderzoekt de aard en de functie van noise als een constructief gegeven in hedendaagse muziek aan de hand van analyses van Xenakis, Lachenmann, Ablinger en Merzbow. De analyses bestaan waar mogelijk uit een combinatie van traditionele partituuranalyse met een auditieve analyse van opnames. Elke deelstudie focust op een ander aspect van noise als akoestisch en structureel bestanddeel van een muzikaal werk. De belangrijkste conclusies uit het analytisch onderzoek zijn dat 1. Noise een draagkrachtige structurele component kan zijn van een compositie op voorwaarde dat onze oren getraind worden om netwerken en relaties tussen noisy klanken te onderscheiden, en 2. Noise niettegenstaande vaak een gevoel van immobiliteit creëert dat onze aandacht eerder richt op het verticale aspect van klank dan op muzikale processen en transformaties in de tijd.

Frans Van Cauwelaertprijs

Naar aanleiding van de tachtigste verjaardag van Frans Van Cauwelaert (1880-1961), minister van staat en in 1938 één van de architecten van de Vlaamse Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België, werden door inschrijving gelden ingezameld die dienden aangewend voor de oprichting van een fonds naar hem genoemd.

Het Frans van Cauwelaertfonds is een stichting die jaarlijks de Frans Van Cauwelaertprijs uitreikt ter bekroning van een veelbelovende wetenschappelijke carrière (tot de leeftijd van 40 jaar). Sinds 2000 is de prijs ondergebracht in de Academie. De prijs, ter waarde van 7500 euro, wordt afwisselend uitgereikt in de exacte en de humane wetenschappen.

Vorige Laureaten:

2001: Leo Storme	2013: Leen Decin
2002: Jan Clement	2014: Koenraad Abts en Orhan Agirdag
2003: Thomas Voets	2015 : Piet Ost
2004: Bart Wauters	2016: Steffen Ducheyne
2005: Gerda Neyens	2017: Philippe Tassin
2006: Annemie Dillen	2018: Bram Spruyt
2007: Joy Irobi-Devolder	2019: An Hendrix
2008: Jelle Haemers	2020: Lorenz Demey
2009: Ben Craps	2021: Nikolay Bobev
2010: Stefaan Pleysier	
2011: Joris Vriens	
2012: Pieter De Leemans en Mike Kestemont	

Laureaat 2022: Cedric JENART

Cedric Jenart is *tenure track* docent in het domein van het grondwettelijk recht aan de Universiteit Antwerpen. Hij behaalde een doctoraat in de rechten (Universiteit Antwerpen), een LL.M. diploma (Harvard Law School als Fulbright Boas en B.A.E.F. scholar), een master in de rechten (Universiteit Antwerpen en op Erasmus-uitwisseling de Vrije Universiteit Berlijn, summa cum laude) en een bachelor in de rechten (Universiteit Antwerpen, summa cum laude).

Hij werkte voorheen als magistraat (auditeur) bij de Raad van State, afdeling Wetgeving, nadat hij het vergelijkende examen als eerste afsloot. Cedric Jenart bleef steeds actief als gastprofessor in het publiek recht. Hij liep eerder stage bij het Grondwettelijk Hof en, na te zijn toegelaten tot de balie van New York, verschillende nationale en internationale advocatenkantoren.

Zijn doctoraatsonderzoek werd gefinancierd door het FWO Vlaanderen en werd gedeeltelijk uitgevoerd als gastonderzoeker aan het Max Planck Instituut voor vergelijkend publiek en internationaal recht in Heidelberg (Duitsland), de Universiteit van Rijsel (Frankrijk) en de Universiteit van Oxford (Verenigd Koninkrijk).

Beeld je de volgende strafwet in: "De definitie van 'moord' staat in het verslag van expertenpanel 'X'." Dit strookt niet met het ideaalbeeld dat wij hebben van een strafwet. Waar wordt dit verslag gepubliceerd zodat we de definitie kunnen inkijken? Vertegenwoordigt dit panel het Belgische volk wel? Voor welke rechter kunnen we dit verslag of deze wet aanvechten? Toch gebruikt de wetgever deze verwijzings-techniek geregeld in België, maar ook in landen zoals Frankrijk, Duitsland, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten.

Dit is slechts één voorbeeld van verschillende manieren waarop de wetgever zijn bevoegdheden kan uitbesteden. Het boek tast eerst de grenzen af van deze technieken waarmee zowel het Parlement als de regering hun regelgevende taak doorspelen aan autonome agentschappen of private deskundigen. Daarnaast moeten de regels die worden aangenomen door deze nieuwe regelgevers in beginsel even kwaliteitsvol zijn als we gewend zijn van de regels van dat Parlement of de regering zelf.

Prijs van de Vlaamse Minister voor Wetenschapsbeleid

De Academie kent om de drie jaar de prijs van de Vlaamse Minister voor Wetenschapsbeleid toe, de eerste maal in het jaar 2000. Voornoemde prijs wordt toegekend aan een persoon, een groep of een organisatie die op welke wijze ook een belangrijke bijdrage heeft geleverd tot de vulgarisatie van de wetenschap. Aan de prijs is een bedrag verbonden van 7500 Euro.

Vorige laureaten: EOS-Magazine, Canvas Programma Overleven , Technopolis NV, UVT Davidsfonds, RVO-Society, Kazerne Dossin en Universiteit van Vlaanderen

Laureaat 2022: Bruno DE WEVER

Bruno De Wever (°1960) is gewoon hoogleraar Geschiedenis van de Universiteit Gent, waar hij hedendaagse Belgische en internationale geschiedenis, publieks-geschiedenis en mondelinge geschiedenis doceert. Hij is tevens vakdidacticus Geschiedenis.

Tijdens zijn loopbaan publiceerde De Wever een groot aantal boeken en artikelen over onder meer de ontwikkeling van het Vlaams-nationalisme, België tijdens de Tweede Wereldoorlog en de herinnering eraan, de oostfronters en mondelinge geschiedenis.

Tot zijn bekendste werken horen volgende publicaties:

- Vlamingen in het Vlaams Legioen en de Waffen SS (1984)
- Staf De Clercq (1989)
- Greep naar de macht. Vlaams-nationalisme en Nieuwe Orde: het VNV 1933-1945 (1994)
- Gestemd verleden. Mondelinge geschiedenis als praktijk (2003)
- België tijdens de Tweede Wereldoorlog (2004 & 2014)
- Gekleurd Verleden: familie in oorlog (2010)
- De verbeelding van de leeuw. Een geschiedenis van media en natievorming in Vlaanderen (2020)
- Een geschiedenis van België (2021)

De Wever was vice-voorzitter van de redactie van de Nieuwe Encyclopedie van de Vlaamse Beweging (1998) en maakt op dit moment deel uit van de kernredactie van de Digitale Encyclopedie van de Vlaamse Beweging. Hij is hoofdredacteur van WT. Tijdschrift over de geschiedenis van de Vlaamse beweging. Hij is tevens voorzitter van de wetenschappelijk raad van het War Heritage Institute en van het Museum aan de IJzer en ondervoorzitter van het wetenschappelijk comité van het Studiecentrum Oorlog en Hedendaagse Maatschappij (Brussel). Hij maakt deel uit van de wetenschappelijke raad van het ADVN, Archief voor Nationale Bewegingen.

Bruno de Wever is als historicus een specialist in de geschiedenis van het Vlaams-nationalisme en de collaboratie tijdens de Tweede Wereldoorlog, en meer in het algemeen de geschiedenis van de Vlaamse beweging. Decennialang voerde hij grensverleggend onderzoek over dit onderwerp en vertaalde het met succes voor een breder publiek. Dat is een niet geringe prestatie. De geschiedenis van het Vlaams-nationalisme en de collaboratie tijdens de Tweede Wereldoorlog is een zeer delicate materie, confronterend en polariserend.

Werkgroepvergaderingen - JA-dagen

In 2022 werkten vele werkgroepen van de Jonge Academie aan impactgerichte acties. Daarvoor komen de leden maandelijks samen om te vergaderen. Zo creëert de Jonge Academie in het bijzonder ruimte voor dialoog en reflectie. De werktiming die de Jonge Academie sinds september 2019 volgt, met de maandelijks 'JA-dagen', werd verdergezet in werkjaar 2022. Rond de 13e van de maand vergaderen de werkgroepen die daar nood aan hebben – maandelijks een zestal. De JA-dagen konden allemaal fysiek plaatsvinden in 2022. Online aansluiten bij werkgroepvergaderingen blijft weliswaar mogelijk.

Interuniversitaire en interdisciplinaire netwerkdag

Eén keer per jaar bezoekt de Jonge Academie met haar leden een universiteitsstad, in een sfeer van informeel samenzijn. Op deze netwerkdag bereiden de leden van de stad in kwestie een aantal activiteiten voor die de leden de kans geven om elkaar in een informele setting te leren kennen. Er wordt bijzondere aandacht besteed aan culturele activiteiten.

Dit jaar vond de netwerkdag plaats in Antwerpen op 26 oktober 2022. Op de Stadscampus UAntwerpen kregen de leden een informele toelichting over Hofstad. Daarna werden ze door twee gidsen van Kunst op de Campus langs een aantal topwerken én het befaamde Museum to Scale rondgeleid. In de namiddag werd de creativiteit van de leden aangeboord in een sessie modeltekenen onder professionele begeleiding van twee tekendocenten van de Koninklijke Academie. De daaropvolgende stadswandeling volgde de Passion Tour met gidsen van het Religious Bodies team van UAntwerpen. Op het prachtige dakterras van PAKT was er een vieruurtje, met dank aan de appels van bioboerderij oogstappel. De leden sloten de dag af met een rondleiding in PAKT en pizza bij Standard.

Voorjaars Tweedaagse

De Jonge Academie houdt jaarlijks twee tweedaagse bijeenkomsten voor haar leden.

Op de voorjaars Tweedaagse van 30 en 31 maart 2022 verzamelden de leden van de Jonge Academie rond een programma dat begon met een Algemene Vergadering en de interne kennismaking met de nieuwe leden. Meer dan twee uur lang koppelden de leden terug over de werkzaamheden van hun werkgroepen, dit aan alle leden inclusief de nieuw verkozenen. In de namiddag volgde het publieksevent Homo Ludens (zie 6. Publieksevenementen).

Na een diner en overnachting begon dag twee met een ludieke speeddate in de Troonzaal, waarop alle leden elkaar beter konden leren kennen. Voor de pastalunch vergaderden vier (nieuwe) werkgroepen op basis van ideeën van nieuwe leden. In de namiddag was er een plenaire discussie over hoe onderzoekers zich (moeten) verhouden tot activisme.

Najaarstweedaagse

De najaarstweedaagse op 29 en 30 november 2022 stond in het teken van interne reflectie – in het kader van haar 10-jarig bestaan – over het reilen en zeilen binnen en de toekomst van de Jonge Academie. Daarom werd er uitzonderlijk geen publieksevenement georganiseerd, enkel de 70 alumni werden uitgenodigd om mee te reflecteren.

De najaarstweedaagse begon op 29 november met een overzicht van de werkgroepen. Alle werkgroepen werden uitgezet op een vlak, in functie van hun activiteit en ondersteuningsnood, om beter te kunnen prioriteren. Nadien volgde de Algemene Vergadering waar de organisatorische en financiële aspecten van de Jonge Academie plenair werden besproken.

Op basis van de voorbereiding van het reflectietraject (met o.a. een brede online bevraging van de leden) werden de plenaire reflectiesessies over zeven belangrijke aspecten van de Jonge Academie verdeeld: Rollen van de JA, Thema's, Interne werking, Visibiliteit, Selectie en Financiering. Voor elk van deze aspecten werd een groepje leden gevormd die de plenaire sessies naar vorm en inhoud voorbereidde. In het laatste deel van de reflectie werden de (voorlopige) resultaten van de plenaire sessies voorgelegd aan de alumni, die op de namiddag van 30 november werden uitgenodigd.

Tot slot werden Sandra Van Puyvelde en Bart Vermang verkozen als nieuwe voorzitters van de Jonge Academie, met een mandaat dat start op 1 april 2023.

Werking

De Jonge Academie verkoos in 2022 precies 11 nieuwe leden, met name tien wetenschappers en één kunstenaar. María Boto Ordóñez, Kristiaan De Greve, Zoë Ghyselinck, Danny Haelewaters, Justine Sauvage, Annelies Van Assche, Tom Van der Stocken, Jeroen Van Schependom, Dries Vandamme, Nele Vandersickel en Xavier Verhelst zijn lid tot 2027. Ze werden geïnaugureerd tijdens een publieksevenement op 30 maart 2022.

De Jonge Academie werd in 2022 voorgezeten door co-voorzitters Jozefien De Leersnyder en Christophe Vandeviver, voorzittersduo van 1 april 2021 t.e.m. 31 maart 2023.

Van april 2022 tot en met maart 2023 was het bestuur van de Jonge Academie samengesteld als volgt:

- Jozefien De Leersnyder en Christophe Vandeviver, voorzitters
- Joris Vandendriessche en Caroline Masquillier, bestuursleden Wetenschapscommunicatie
- Damya Laoui en Sandra Van Puyvelde, bestuursleden Beleid
- Nicolas Baeyens en Chris Burtin, bestuurslid Interdisciplinariteit en kunsten
- Sarah Verhulst en Kim De Veirman, bestuursleden Internationalisering

Elk bestuurslid is aangesteld voor twee jaar, in principe in geschrante volgorde met de collega die hetzelfde domein opvolgt. De beleidsmedewerkers voor de Jonge Academie nemen zonder stemrecht deel aan de bestuursvergaderingen.

Voor een volledig overzicht van alle activiteiten verwijzen we naar het Jaarverslag van de Jonge Academie dat beschikbaar is op de website jongeacademie.be

Denkersprogramma – Cyclus Reproduceerbaarheid en repliceerbaarheid

Situering

De Denkerscyclus 'Reproduceerbaarheid en repliceerbaarheid van onderzoek' kwam er op initiatief van de Reflectiegroep RRI en Wetenschapsintegriteit en in navolging van het KVAB-Standpunt *Repliceerbaarheid in de empirische menswetenschappen* (Patrick Onghena, 2020).

Het voorgestelde thema 'Reproduceerbaarheid en reproduceerbaarheid in onderzoek' is vrij breed, maar is zeker bedoeld voor de hele verzameling van de wetenschappelijke disciplines, elk met hun eigen specificiteit. Uiteindelijk is het vertrouwen van de maatschappij en het bredere publiek in de wetenschap onder meer gesteund op de reproduceerbaarheid en repliceerbaarheid van de wetenschappelijke resultaten. Het probleem stelt zich in diverse vormen in de diverse wetenschappelijke domeinen. Transparantie en openheid van de data, de methoden van verwerking, betere statistische verwerking en openheid van de software kunnen zeker hiertoe bijdragen. Bovendien kan de aanpak uit hard getroffen domeinen zoals de psychologie andere domeinen inspireren.

Twee internationaal gerenommeerde experts werden aangesteld als 'Denkers'.

Sabina Leonelli is professor Filosofie en Wetenschaps-geschiedenis aan de Universiteit van Exeter en directeur van het Centrum voor de Studie van de Levensweten-schappen.

Stephan Lewandowsky is professor Cognitieve weten-schappen aan de Universiteit van Bristol.

Joos Vandewalle (KTW, RRI, KU Leuven) en Patrick Onghena (KMW, KU Leuven) namen de coördinatie op zich, gesteund door een brede stuurgroep samengesteld uit leden van KVAB, KAGB, JA en tal van Vlaamse experts. Er is bewust gekozen voor een zo breed mogelijke stuurgroep zodat de thematiek vanuit diverse disciplines en invalshoeken kon behandeld worden. De Stuurgroep zorgde voor een goede onderbouwing van de activiteiten van de Denkers en het leveren van de nodige input.

Activiteiten

Het is de bedoeling dat de Denkers samen met de stuurgroep en talrijke partners en stakeholders werken rond de gekozen thematiek en een significante bijdrage leveren tot de verdere strategische ontwikkeling van Vlaanderen door een langetermijnvisie te ontwikkelen en op die manier bij te dragen tot de beleidsvorming.

De activiteiten binnen deze Denkerscyclus situeerden zich in de eerste helft van 2022. Er vonden fact findings plaats tijdens de maanden februari en mei 2022. Tal van actoren werden uitgenodigd deel te nemen aan deze sessies zodanig dat de Vlaamse situatie optimaal in beeld kon gebracht worden voor de Denkers. Om de gesprekken te kaderen hadden de Denkers een set van vragen opgesteld die vooraf aan de deelnemers werden bezorgd. Wie niet aanwezig kon zijn, werd gevraagd alle nuttige input via elektronische weg in te dienen.

- Van 15 tot 18 februari werden online stakeholdermeetings gehouden met experten uit alle Vlaamse universiteiten (KU Leuven, UGent, VUB, UAntwerpen en UHasselt), onderzoekscentra en kennisinstellingen (imec, VITO, FlandersMake, VLIZ en ILVO), koepelorganisaties en farmaceutische industrie (Agoria, GSK, Janssen Pharmaceutica).
- Op 19 en 20 mei vonden de gesprekken fysiek plaats in de Academie met vertegenwoordigers van de Vlaamse wetenschappelijke instellingen (FWO, VLAIO), ReproducibiliTea Journal Clubs in Flanders, Open Knowledge Belgium, wetenschapscommunicatoren en leden van de Jonge Academie.

Tijdens deze twee weken van intensief overleg werd een heel breed werkveld van expertise en kennis geconsulteerd. Meer dan 70 gesprekspartners waren hierin betrokken. Centrale thema's die o.m. aan bod kwamen zijn de aanpak naar meer transparantie, verbetering van kwaliteit van onderzoek, goede praktijken, ethische vragen en het publieke vertrouwen in onderzoek.

De resultaten van deze consultatierondes en discussies werden op 1 juni 2022 voorgesteld in de Academie tijdens een publiek slotsymposium. De Denkers konden er aan de hand van break-out sessies en paneldiscussies in gesprek gaan met het publiek en hun bevindingen aftoetsen en finetunen. Sabina Leonelli gaf een bijdrage 'The many faces of reproducibility' gevolgd door een break-out sessie en paneldebat waaraan Christophe Vandeviver (UGent, RDM & OS champion, JA), Roosmarijn Vandenbroucke (UGent, VIB, JA), Mieke Van Houtte (UGent, KVAB), Stephanie Meirmans (Amsterdam UMC) deelnamen. Stephan Lewandowsky sprak over 'Transparent but not naked: avoiding the weaponization of reproducibility' gevolgd door een tweede break-out sessie en paneldebat met Olivier Boehme (FWO), Nele Vandersickel (UGent, Smartheart, JA), Giovanni Samaey (KU Leuven, NUMA) en Geert Molenberghs (UHasselt, CWI).

Resultaten en impact

Op basis van alle input die de Denkers tijdens de fact findings en tijdens het slotsymposium hadden verkregen, konden zij hun bevindingen en aanbevelingen neerschrijven. Begin november voltooiden zij hun Denkersrapport. In overleg met de coördinatoren werden de teksten verder verwerkt tot het format van een Standpunt. De tekst werd eind 2022 voorgelegd aan de Klassen Menswetenschappen en Technische Wetenschappen en goedgekeurd voor publicatie in de reeks van de Standpunten van de Academie. Een Nederlandstalige versie zal verschijnen in print; een Engelstalige versie zal online beschikbaar zijn op de KVAB-website.

Het volledige eindrapport van deze Denkerscyclus is beschikbaar op de website van de KVAB.

Denkersprogramma – Cyclus Energie in de gebouwde omgeving

Situering

Vanuit de Reflectiegroep Energie nam Ivo Van Vaerenbergh (KTW) het voortouw om een Denkerscyclus uit te werken rond de thematiek 'Energie in de gebouwde omgeving'. De woongebouwen klimaatneutraal, leefbaar en toekomstbestendig krijgen in 2050 is voor Vlaanderen één van de grootste projecten van de toekomst.

In Vlaanderen moeten we echter niet alleen streven naar bijna energie en koolstof-neutraliteit van de komende nieuwbouw en een versnelde renovatie van de bestaande gebouwen maar daarnaast ook rekening houden met de transitie in ruimtelijke ordening en mobiliteit. Verder kan de geplande bouwstop een rol spelen. Deze Denkerscyclus wenste in te zetten op de interdisciplinaire samenhang tussen deze velden, door op de eerste plaats te focussen op de energetische aspecten, het opschalen van de renovatiegraad om het energieverbruik bij verwarming en koeling te verminderen, maar stelde daarnaast ook bredere vragen over duurzaamheid en circulariteit, de ruimtelijke ordening, de mobiliteit en de rol van de gebouwde omgeving. Gezien beide interdisciplinaire velden leek het dan ook aangewezen twee Denkers aan te trekken: één voor het aspect energetische renovatie van gebouwen en één voor de link naar de verwachte transitie in ruimtelijke ordening, mobiliteit en de gebouwde omgeving.

De coördinatie was in handen van Gustaaf Roels, professor bouwfysica en duurzaam bouwen aan de KU Leuven, en Tom Coppens, ingenieur-architect en hoogleraar stedenbouw en ruimtelijke planning aan de UAntwerpen.

De twee Denkers waren:

Marleen Spiekman, Programmamanager/Scientist bij TNO Nederland.

Willem Salet, professor emeritus Stedenbouw en Ruimtelijke Ordening aan de Universiteit van Amsterdam.

Om de Denkers optimaal in hun opdracht te begeleiden werd dit kernteam uitgebreid met een stuurgroep bestaande uit leden van de Academie, Reflectiegroep Energie, Jonge Academie en een aantal externe experts.

Activiteiten

Het kernteam hield op geregelde tijdstippen overleg en zorgde voor een roadmap die de Denkers in staat moest stellen de problematiek in Vlaanderen optimaal te schetsen door hen in contact te brengen met relevante Vlaamse actoren. In februari, juni en augustus 2022 kwamen de Denkers telkens twee dagen naar Vlaanderen en werden verschillende fact finding sessies georganiseerd in de Academie. Er werd geopteerd voor online interviewsessies in de vorm van een-op-een gesprekken met diverse experts uit de verschillende sectoren. In totaal namen meer dan vijftig stakeholders deel.

- Op 22 en 23 februari werden sessies georganiseerd met 'Bestuurlijke actoren', 'Beroepsorganisaties', 'Bouwsector', 'Toelevering en engineering', 'Mobiliteitsactoren', 'Energieactoren' en 'Onderzoeksinstellingen'.
- Op 7 en 8 juni werden sessies georganiseerd rond 'Energie-infrastructuur en beleid', 'Bouwsector: hoe komen tot opschaling?', 'Steden als voortrekkers', 'Regelgeving', 'Sociale aspecten, sociale huisvesting', 'Mobiliteit en ruimtelijke ordening' en 'Financiële aspecten'.
- Op 30 en 31 augustus konden de Denkers hun eerste teksten voorleggen aan het kernteam en werd de timeline uitgezet voor publicatie. De opzet was immers om het rapport te finaliseren én gedrukt te hebben tegen het slotsymposium op 22 november 2022.

Dit alles resulteerde in concrete beleidssuggesties voor een geïntegreerde aanpak. De Denkers hebben, in samenspraak met de coördinatoren en de Stuurgroep, hun bevindingen neergeschreven in het Standpunt "Naar klimaatneutrale woongebouwen in 2050" en hun conclusies toegelicht tijdens het slotsymposium op 22 november 2022 in de Academie. Hierop volgde een interactief panelgesprek en slottoespraak 'Accelerating the green transition in the buildings sector – EU policy responses' van Anne Katherina Weidenbach van het kabinet van de EU commissaris voor Energie Kadri Simson.

Resultaten en impact

Binnen de klimaatplannen van Europa kon deze Denkerscyclus leiden tot het voorstellen van de nodige beleidsmaatregelen voor een geïntegreerd beleid van energievoorziening en gebouwen tegen 2050. Het werd een zeer ambitieus en interdisciplinair rapport met aandacht voor levenscyclusanalyse en voorstellen van systeemoplossingen. Centraal stonden de aanvaardbaarheid en haalbaarheid van de conclusies en de aanbevelingen. Het Denkersrapport werd gepubliceerd in de reeks Standpunten van de Academie en was beschikbaar op het moment van de voorstelling. Het is ook online beschikbaar op de KVAB-website.

Standpunten

Inleiding

De reeks Standpunten wordt in het convenant als volgt omschreven: 'de publicatiereeks van de Academie waarin zij gefundeerde informatie verschaft over ontwikkelingen die op langere termijn de samenleving beïnvloeden, waarbij zij tijdig kan wijzen op tegenstrijdigheden en te verwachten knelpunten, probleemstellingen kan formuleren en beleidsalternatieven kan aangeven'.

Op basis van deze definitie neemt de KVAB de volgende teksten in aanmerking voor publicatie als Standpunt: geschriften die (a) een synthese geven van wetenschappelijke en/of artistieke inzichten en ontwikkelingen en van de beleidsmatige implicaties ervan of (b) een beschrijving, analyse en evaluatie van maatschappelijke ontwikkelingen en/of de hierop betrekking hebbende beleidsmaatregelen. Een verzameling lezingen of samenvattingen ervan of wetenschappelijke studies zonder duidelijke beleidsmatige dimensie worden niet in overweging genomen.

De Standpunten worden opgesteld in het Nederlands, waar mogelijk met een Engelstalige samenvatting erbij. Een Standpunt wordt opgesteld door een enkele of een beperkt aantal auteurs, of door een permanente of occasionele werkgroep. De naam van de auteur of de auteurs wordt op het Standpunt vermeld.

De omvang van een Standpunt is beperkt. De tekst ervan (illustraties en verwijzingen inbegrepen) bedraagt normalerwijze niet meer dan 32 blz., maar wanneer het onderwerp dit vraagt, kan hiervan worden afgeweken.

Het bestuur van elke Klasse fungeert als redactiecomité. Dit comité kan aan de auteurs redactionele en andere suggesties doen en geeft aan de Klasse advies over de aanvaardbaarheid van de tekst in het licht van wat voorafgaat. Het bestuur kan zich hierbij laten bijstaan door een of meer andere leden van de Klasse.

Een tekst wordt pas opgenomen in de reeks van de KVAB-Standpunten indien deze door minstens één Klasse van de KVAB wordt gedragen. Dit betekent dat de Klasse van oordeel is dat het document beantwoordt aan de hiervoor beschreven vereisten en van een hoge kwaliteit is, redactioneel zowel als inhoudelijk. Het betekent niet dat elk lid van de Klasse het eens is met elk onderdeel van de tekst.

Overzicht

Nummer	Auteur(s) of editor(s)	Titel	Klasse(n)
76	Bea Cantillon	Het armoedevraagstuk en de tragiek van de welvaartsstaat, Zeven termen voor een nieuw sociaal contract	Menswetenschappen
76b	Bea Cantillon	Poverty and the tragedy of the welfare state, Seven terms for a new social contract	Menswetenschappen
77	Joos Vandewalle, Marc Acheroy, e.a.	A call for an accelerated digital transformation for Belgium	Technische wetenschappen en CTS van de Académie Royale de Belgique
77b	Joos Vandewalle, Marc Acheroy, e.a.	Een oproep tot een versnelde digitale transformatie voor België	Technische wetenschappen en CTS van de Académie Royale de Belgique
78	Jo Tollebeek, Marc Boone, Karel van Nieuwenhuyze	Een canon van Vlaanderen, motieven en bezwaren	Menswetenschappen
79	Luc Taerwe e.a.	Duurzaam beheer van infrastructuur, Niet alleen een kwestie van budgetten	Technische wetenschappen
80	Willem Salet, Marleen Spiekman, Staf Roels, Tom Coppens en Ivo Van Vaerenbergh	Naar Klimaatneutrale woongebouwen in 2050, KVAB Denkersprogramma 2022	Technische wetenschappen, i.s.m. Kunsten en JA
81	Sabina Leonelli, Stephan Lewandowsky, Joos Vandewalle e.a.	De reproduceerbaarheid van het onderzoek in Vlaanderen: Feitenonderzoek en aanbevelingen, KVAB Denkersrapport 2022	Technische wetenschappen, Menswetenschappen
81b	Sabina Leonelli, Stephan Lewandowsky, Joos Vandewalle e.a.	The reproducibility of research in Flanders: Fact finding and recommendations, KVAB Thinkers' report 2022	Technische wetenschappen, Menswetenschappen

De Standpunten met nummers 77, 78, en 81 zijn klassenoverschrijdende Standpunten en/of in samenwerking met de Jonge Academie en de Académie Royale de Belgique des Sciences, des Lettres et des Beaux Arts. Standpunten 76b, 77 en 81b zijn Engelse uitgaven. De inhoud van de Standpunten ook in het Engels uitbrengen draagt bij tot een verbetering van de internationale uitstraling van de Academie.

B. Cantillon, Het armoedevraagstuk en de fragiek van de welvaartsstaat, Zeven termen voor een nieuw sociaal contract, KVAB/ Klasse Menswetenschappen, 2022.

Al vele decennia faalt de verzorgingsstaat in het terugdringen van de armoede onder de actieve bevolking, in België en andere Westerse welvaartsstaten. Dit houdt niet alleen verband met foute beleidskeuzes, er is meer aan de hand. De gelijktijdige stijging van inkomensarmoede, werkgelegenheid en sociale overheidsuitgaven wijst op een systemisch probleem. Dit probleem zal in de toekomst verder op scherp worden gesteld onder invloed van de vergrijzing, de klimaattransitie, de digitalisering en COVID-19. Het armoedevraagstuk vergt grotere ambities en nieuwe beleidsinstrumenten.

Dit Standpunt formuleert aanbevelingen voor de herijking van het sociaal contract. Voortbouwend op de verworvenheden van de naoorlogse sociale verzorgingsstaat, moet het nieuwe sociale contract meer sociale zekerheden bieden: door een bodem te leggen onder de inkomens, door het repertoire van de arbeid te verruimen en door vermogens- en klimaatbelastingen te betrekken in het herverdelingsproces. Nationale welvaartsstaten moeten daartoe meer samenwerken in Europees en mondiaal verband.

J. Vandewalle, M. Acheroy, e.a., 1.1.2.2 A call for an accelerated digital transformation for Belgium, KVAB/ARB/ Technische wetenschappen, Technologie en maatschappij, 2022.

This first joint position paper of Belgium's' two general academies KVAB and ARB makes a call for an accelerated digital transformation in Belgium. Indeed there are in Belgium several good initiatives by the regional and federal government and the societal actors, but there is room for a shift to a higher speed in 5 directions.

- The digital transition will only succeed in our country if the efforts for increased digital literacy with better digital skills and more insight in the digital world are accelerated for young and old. Collective actions and an awareness programme should be organised with media campaigns in order to stimulate the safe, responsible, ethical and sustainable use of all digital and ICT devices and services.
- Digital tools should constitute an integral part of education in all subjects and should facilitate more flexible learning processes that are close to the needs of the individual pupils or students.
- Influential mass and social media have an important role to play in avoiding unjustified projections of digital transitions.

- In view of the growing needs in the labor market attracting more high school students to ICT studies as well as stimulating many professionals for lifelong learning (LLL) in ICT is crucial, bearing in mind that Belgium is lagging behind in LLL.
- In view of the growing need of electric energy for ICT, there should be a greater focus on a comprehensive strategy concerning energy consumption and the environmental impact of the digital transition.

J. Tollebeek, M. Boone, K. van Nieuwenhuyze, 1.1.2.3 Een canon van Vlaanderen, motieven en bezwaren, KVAB/Klasse Menswetenschappen, 2022.

De Vlaamse regering kondigde in haar regeerakkoord van september 2019 aan een 'Canon van Vlaanderen' te willen opstellen: 'een lijst van ankerpunten uit onze Vlaamse cultuur, geschiedenis en wetenschappen'. Deze Vlaamse canon moet datgene bevatten wat uit de geschiedenis van Vlaanderen in elk geval het onthouden waard lijkt, en wat uit zijn historische culturele rijkdom door iedereen zou moeten worden gekend. De lijst, die tegen het voorjaar van 2023 wordt verwacht, moet 'richtinggevend' worden in zowel het onderwijs als in de inburgeringstrajecten. Daardoor, zo luidt het, zal een gedeelde kennis ontstaan die niet alleen een grotere gehechtheid aan Vlaanderen, maar ook meer sociale cohesie garandeert.

In dit Standpunt wordt de politieke genese van de Vlaamse canon gereconstrueerd en worden de motieven van de initiatiefnemers en de pleitbezorgers geanalyseerd. Daarnaast wordt de historiek geschetst van de Canon van Nederland, die door de Vlaamse regering tot model is verheven, worden de eerste reacties op het regeringsplan voorgesteld en worden de flankerende initiatieven gepresenteerd waarmee de overheid de Canon in de markt wil zetten.

Centraal staat echter een uitgebreide argumentatie van de bezwaren die tegen deze canonieke omgang met de geschiedenis van Vlaanderen kunnen worden ingebracht. Een aantal zaken wordt daarbij van nabij onderzocht: de discussie over de selectie en de samenstelling van de lijst die de Canon moet vormen, de identitaire inzet van de operatie en het gevaar van politieke manipulatie, de nationalisering van de geschiedenis die zich daarbij voltrekt, het anachronistische en teleologische karakter van een dergelijke historische canon en de wijze waarop hij het geschiedenisonderwijs dreigt te verenigen. De Canon van Vlaanderen, zo luidt de conclusie, houdt een verschraving in van zowel de historische als de maatschappelijke diversiteit.

L. Taerwe e.a. Duurzaam beheer van infrastructuur, Niet alleen een kwestie van budgetten, KVAB/Klasse Technische wetenschappen, 2022.

Dit Standpunt kwam tot stand naar aanleiding van onder meer de spectaculaire instorting van de Morandibrug in Genua in 2018, problemen met tunnels in Brussel in de periode 2015-2016 en verschillende kritieke 'brokkelbruggen' die voorkomen op de lijst met 'prioritaire' kunstwerken (LPK). De bruggen en viaducten in deze lijst worden onderworpen aan een strikter inspectieregime, maar staan niet op instorten zoals men in de pers soms laat uitschijnen.

Het grootste deel van de wegbruggen in Vlaanderen heeft een leeftijd van ongeveer 50 jaar bereikt. Het patrimonium van spoor- en wegbruggen dat beheerd wordt door Infrabel varieert van vrij jong tot meer dan 80 jaar oud. Men wordt dus geconfronteerd met een (deels) verouderde infrastructuur die in toenemende mate allerlei schadeverschijnselen vertoont onder invloed van externe factoren. Bovendien wordt de laatste decennia op de hoofdverkeersassen een duidelijke toename van de verkeersintensiteit vastgesteld, in het bijzonder door het vrachtverkeer, waardoor de toestand van de infrastructuur nog sneller achteruitgaat. Om verdere en versnelde schade te vermijden is het belangrijk om tijdig kleine gebreken te herstellen, maar voor regulier onderhoud waren in het verleden onvoldoende budgetten beschikbaar.

De voornaamste aanbeveling die meegegeven wordt is te voorzien in een significante budgetverhoging voor het regulier preventief onderhoud van infrastructuur, in het bijzonder van bruggen. Dit is noodzakelijk teneinde verdere aantasting te vermijden en zo het risico op onverwachte instortingen te reduceren. Ten tweede wordt aanbevolen om bij het ontwerp gebruik te maken van nieuwe inzichten waaronder de toepassing van Levenscyclus Analyse (LCA) methodieken, waarbij zowel de initiële kosten als de milieu-impact van de verschillende stadia van de levenscyclus in rekening worden gebracht.

W. Salet, M. Spiekman, S. Roels, T. Coppens en I. Van Vaerenbergh, Naar Klimaatneutrale woongebouwen in 2050, KVAB Denkersprogramma 2022, KVAB/Klasse Technische wetenschappen, 2022.

Door de eigenheid van het Vlaamse gebouwenbestand, dat vooral bestaat uit grote, oude woningen die over heel Vlaanderen verspreid staan, wordt het terugdringen van de broeikasgassen tegen 2050 in de woongebouwensector een enorme uitdaging. Het gaat vermoedelijk om een van de grootste projecten waar Vlaanderen ooit voor stond.

In 2021-2022 organiseerde de Academie daarom een Denkersprogramma over de uitdagingen én opportuniteiten om tegen 2050 te komen tot klimaatneutrale woongebouwen. Twee buitenlandse experts, professor emeritus Willem Salet (Universiteit Amsterdam), socioloog en expert ruimtelijke planning, en doctorandus en ingenieur Marleen Spiekman (TNO), bouwfysicus en gedragswetenschapper,

interviewden samen met de professoren Staf Roels (KU Leuven) en Tom Coppens (U Antwerpen) en met Ivo Van Vaerenbergh (KVAB) actoren in Vlaanderen.

Op basis van die interacties en van de bestaande literatuur brengen de experts de problemen en uitdagingen voor een verduurzaming van het Vlaamse woningbestand in kaart. Zij formuleren concrete aanbevelingen om van dit collectieve project een succes te maken.

Sabina Leonelli, Stephan Lewandowsky, Joos Vandewalle e.a., 1.1.2.6 De reproduceerbaarheid van het onderzoek in Vlaanderen: Feitenonderzoek en aanbevelingen, KVAB Denkersrapport 2022, Klasse Technische wetenschappen en Menswetenschappen, 2022.

Om te begrijpen wat reproduceerbaarheid precies inhoudt, moet breder worden gekeken dan louter aandacht te hebben voor de empirische herhaalbaarheid van resultaten uit wetenschappelijk onderzoek. Een bredere opvatting van reproduceerbaarheid omvat componenten die verwijzen naar transparantie, onderzoekspraktijken en de rol van theorie in de wetenschap. Bovendien kan de relatie tussen deze componenten en reproduceerbaarheid complex en contra-intuïtief zijn. Reproduceerbaarheid is belangrijk, maar het neemt verschillende vormen aan die aangepast zijn aan de verschillende onderzoekssituaties, afhankelijk van de specifieke doelen, methoden, materialen en omstandigheden van onderzoek. Gezien deze noodzakelijke variatie moet reproduceerbaarheid worden geconceptualiseerd en geïmplementeerd op een manier die niet te eng is, waardoor het onderzoek onbedoeld te sterk zou worden beperkt, noch te breed, waardoor het als criterium niet meer werkbaar zou zijn.

De Denkers formuleren in dit Standpunt positieve acties en aandachtspunten voor onderzoeksinstellingen en onderzoeksfondsen om te komen tot robuuste, reproduceerbare en geloofwaardige kennis, waarbij een belangrijke rol is weggelegd voor een herziening van de manier waarop de kwaliteit van wetenschappelijk onderzoek wordt beoordeeld. Ze hebben daarbij aandacht voor de spanningen en belangenconflicten die leven bij de diverse betrokkenen. Ze presenteren bovendien concrete inzichten in verband met reproduceerbaarheid die nuttig zijn voor wetenschapscommunicatoren. Ten slotte formuleren zij ook concrete opmerkingen die betrekking hebben op de kwaliteit en de waarde van het onderzoek in het publieke en private domein.

Reflectiegroepen

Reflectiegroep Energie

Deze permanente denktank van de Academie werd opgericht in 2012. Ze bestaat voor de helft uit leden van de Klasse Technische Wetenschappen, aangevuld met leden uit de Klassen Natuurwetenschappen en Menswetenschappen en met experts uit de energiesector. Ze bundelt binnen de KVAB alle initiatieven rond het thema Energie en werkt aan Standpunten. Daarnaast wil ze samen met derden (bv. ie-net, industriële partners...) meewerken aan een energiepodium, dat debatten, voordrachten, studiedagen en/of conferenties organiseert, en waar internationaal gerenommeerde experts uitgenodigd worden.

De publieke voorstelling van het Standpunt 'Multifunctionele eilanden in de Noordzee' werd uitgesteld naar 2023.

De Reflectiegroep trok in 2022 de Denkerscyclus Energie in de Gebouwde Omgeving die op 22 november afrondde met een slotsymposium. Op datzelfde ogenblik werd ook al het bijbehorende Standpunt gepresenteerd.

Reflectiegroep RRI en Wetenschapsethiek

De reflectiegroep rond het thema Responsible Research and Innovation (RRI), die in 2018 werd opgestart, heeft als taak om als een permanente reflectiegroep belangrijke evoluties in de wetenschap en samenleving maar vooral het raakvlak tussen beide, op te volgen. Ze kan thema's identificeren waarrond zou moeten gewerkt worden. Ze kan het startschot geven voor concrete initiatieven zoals publieksevents, publicaties (bv. Standpunten) of Denkertrajecten, maar de uitwerking ervan is in handen van een daarvoor toegewijde taakgroep. De reflectiegroep telt leden afkomstig zowel uit KVAB, JA en KAGB, alsook uit Departement EWI en experts uit universiteiten.

In 2022 ging de aandacht van de trekker van de RRI-reflectiegroep (Joos Vandewalle) in grote mate naar de coördinatie van de omvangrijke Denkerscyclus over Reproduceerbaarheid en replicerbaarheid. Dit was de eerste Denkerscyclus die geïnitieerd werd vanuit de RRI-reflectiegroep. Het resulteerde in een publiek slotsymposium op 1 juni en een Standpunt in de reeks van de Academie.

De namiddagsessie 'Uitdagingen voor de wetenschap in tijden van crisis' die gepland was op 8 april 2022, werd verder uitgesteld naar 2023 omdat geen geschikte datum gevonden werd. Het programma zou verschillende interventies en een panelgesprek bevatten over geconnecteerde thema's als vertrouwen in / draagvlak voor

wetenschap, interactie tussen wetenschap en politiek, open science, openheid versus snelheid, en publiekscommunicatie.

Door geboorteverlof van de ondersteunende beleidsmedewerker hield de reflectiegroep in 2022 uitzonderlijk geen jaarlijkse vergadering, maar wel in januari 2023.

Reflectiegroep Kunst, Wetenschap en technologie

Onder impuls van Elisabeth Monard werd in 2018 een werkgroep samengesteld voor het verkennen van mogelijke pistes voor meer wederzijds bevruchtende interacties tussen wetenschappers, technologen en kunstenaars, gedreven door nieuwsgierigheid en creativiteit. Deze werkgroep telt leden uit de vier klassen van de KVAB en uit de Jonge Academie, en is de facto uitgegroeid tot een permanente reflectiegroep.

Het door de lockdowns enkele malen uitgestelde derde Symposium met als titel 'Klinkende Kennis' vond uiteindelijk plaats op 22 april 2022. Het was een erg gesmaakt en ruim bijgewoond dagprogramma met lezingen, performances en een panelgesprek.

Inmiddels werden voorzichtige eerste besprekingen gevoerd voor een volgend symposium.

De Commissie Historische Wetenschappen (CoHiWet) groepeerde de historici en de kunsthistorici van de Klasse Menswetenschappen en de Klasse Kunsten. Ze staat onder de leiding van Marc Boone. Deze commissie volgt de historische activiteiten van de KVAB op, maar waarvoor er bijzondere commissies bestaan zoals de historische reeksen (Nationaal Biografisch Woordenboek, *Collectanea Hellenistica*, *Iusti Lipsi Epistolae*, *Iuris Scripta Historica* en *Verhandelingen*) treedt zij niet actief op.

In 2022 waren de activiteiten van CoHiWet nog mede door de coronacrisis beperkt. De lopende projecten werden opgevolgd. Leden van CoHiWet hebben hun taak vervuld bij het voorbereiden van publicaties en als evaluatoren in de jury's van verschillende prijzen van de KVAB (en de ARB). Dit was onder meer het geval in de commissies die oordelen over de laureaat van de Academie in de Klasse Menswetenschappen, de Charles De Clercqprijs, de Mgr. Coppensprijs, de Erik Duvergerprijs en de prijs Pro Civitate (deze laatste wordt samen met de ARB in RASAB gecoördineerd). 2022 was het jaar waarin deel 25 van het Nationaal Biografisch Woordenboek (NBW) werd afgewerkt. Het deel verscheen aan het einde van het jaar. Diverse leden van CoHiWet nemen actief deel aan de redactionele aspecten van deze uitgave als leden van de Wetenschappelijke Commissie van het NBW.

CoHiWet stond ook in het bijzonder in voor de voorbereiding en uitwerking van het historisch luik in de viering van 250 jaar Academiën in België in 2022. Het was in 1772 dat de Academiën in de Oostenrijkse Nederlanden door keizerin Maria Theresia werden opgericht. In de loop van 2021 werden verschillende voorstellen voor thema's voor een historische studiedag geformuleerd. Doel was onder meer hiaten in het historisch onderzoek rond de geschiedenis der Academiën op te vullen. Het symposium waarvan de praktische uitwerking door CoHiWet lid confrater Pierre Delsaerdts werd verzorgd, vond onder brede belangstelling plaats op 30 september 2022. Naast diverse experts uit de academische wereld namen ook confraters Boone, Delsaerdts, Duerloo en Tollebeek het woord. Een publicatie van de handelingen is in voorbereiding en zal door Jo Tollebeek en Pierre Delsaerdts worden verzorgd.

In haar vergadering van 16 november 2019 hield de Klasse Menswetenschappen een kort debat, ingeleid door Marc Boone, geweid aan het in het Vlaamse regeerakkoord vermelde plan om een historische canon van Vlaanderen te laten opstellen. Als uitvloeisel van dit debat werd het uitwerken van een Standpunt in de reeks van de KVAB in het vooruitzicht gesteld. Dit is in de loop van 2022 na een uitgebreide bespreking in de Klasse Menswetenschappen als nr. 78 in de reeks Standpunten verschenen met als auteurs Marc Boone, Jo Tollebeek en Karel Van Nieuwenhuysse. Het Standpunt werd niet als dusdanig apart voorgesteld maar kon op ruime persbelangstelling rekenen. Op 1 maart 2023 is een studiedag gepland bedoeld voor

leraren geschiedenis en vakdidactici geschiedenis rond de thematiek van de canon als direct uitvloeisel van het Standpunt. Deze studiedag werd uiteraard ook in de loop van 2022 voorbereid.

Het Academisch Cultureel Forum (ACF) organiseert symposia, lezingen en concerten en richt zich tot een breed geïnteresseerd publiek. Men streeft ernaar om zoveel mogelijk te werken met terugkerende en dus vaste cycli waarin de vier Klassen van de Academie in al hun disciplines evenwichtig worden vertegenwoordigd. Daarbij wordt getracht om activiteiten aan te bieden die klassenoverschrijdend zijn, met de focus op inter- en multidisciplinariteit. Dit is ook de reden waarom aan de stuurgroep de klassenbestuurders, de voorzitter en de ondervoorzitter werden toegevoegd. Daarnaast zetelen ook de vast secretaris, de voorzitter en de directeur van de zusteracademie KANTL van oudsher in de stuurgroep waardoor al diverse samenwerkingsprojecten tussen beide instellingen werden uitgewerkt. Naast haar samenwerking met de KANTL, streeft het ACF ernaar om ad hoc activiteiten in te richten met andere instellingen zowel binnen de geledingen van KVAB als daarbuiten.

Activiteiten bestaande cycli:

Da Vincilezingen

Deze lezingen focussen op de invloed van Vlaanderen en Vlamingen op de rest van de wereld en dit in alle disciplines. Het gaat niet enkel om wetenschappers of wetenschappen, maar ook om figuren met grote uitstraling in andere domeinen zoals Peter Benoit, Mercator, Vesalius, met inbegrip van de mogelijke invloed van wetenschap en cultuur van hedendaagse wetenschap(pers) en hedendaagse cultuur(beoefenaars) in de toekomst. Om de participatie van de academielieden te vergroten, wordt er steeds naar gestreefd om de lezingen te laten aansluiten op de klassenvergaderingen.

Er werden dit jaar drie Da Vincilezingen georganiseerd, hetzij fysiek in het Paleis der Academiën, hetzij hybride met een beperkt publiek dat fysiek aanwezig was en een aantal deelnemers die via een livestream van thuis uit konden volgen.

- 16 maart 2022, 17.30 uur: 'Henry Van De Velde en de Gentse Boekentoren' door Steven Jacobs en Paul Robbrecht (beide lid KK, KVAB)
- 27 april 2022, 17.30 uur: 'Willem A. Grootaers: Dialectologie in Japan' door Willy Vande Walle (KANTL)
- 12 oktober 2022, 17.30 uur: 'Een biografie van de spermabank' door Tinne Claes (KU Leuven)

Lentecyclus

Sinds 1998 wordt in het voorjaar een cyclus ingericht rond een belangrijk actueel thema, uitgediept in subthema's en behandeld in meerdere namiddagsessies. De Lentecyclus 2022 stond in het teken van 'klimaatverandering & energie' en dit in drie sessies. Tijdens de eerste sessie kwam een wetenschappelijk-technische analyse van de klimaatverandering aan bod. De tweede sessie van de Lentecyclus zoomde in op de energietransitie. De laatste sessie stond in het teken van het beleid en het betrekken van de burger.

- Sessie 1: woensdag 4 mei: 'Klimaatverandering: een analyse'
Sprekers: Wim Thiery (VUB), Nicole van Lipzig (KVAB, KU Leuven), Patrick Willems (KU Leuven), Kurt Deketelaere (KU Leuven)
- Sessie 2: woensdag 18 mei: 'De energietransitie'
Sprekers: Staf Roels (KU Leuven), Peter Claes (Febeliec), Gerrit Jan Schaeffer (Energyville), Pieter Lodewijks (VITO, Energyville)
- Sessie 3: woensdag 25 mei: 'Het beleid, de burger en de "Green Deal"'
Sprekers: Dirk Draulans (Knack), Egbert Lox (KVAB), Peter Wittoeck (FOD Volksgezondheid)
Panelleden: Nic Balthazar, Kristin Davidse (KVAB, KU Leuven), Luc Sterckx (Febeliec), Bart Vermang (UHasselt)

Moderator: Jan Hautekiet

Concertenreeks

De Academie wil in deze reeks, naast buitenlandse componisten, in het bijzonder Vlaamse muziek en Vlaamse componisten aan bod laten komen. Men streeft er naar binnen de reeks concerten ook aandacht te besteden aan jonge talenten. Daarom beoogde de stuurgroep vanaf 2020 een Voorjaarsrecital te organiseren naast het traditionele Eindejaarsrecital. Echter, door de coronacrisis konden de zogenaamde lenteconcerten nog niet eerder plaatsvinden. In 2022 werd voor de eerste maal een Voorjaarsrecital in de Academie uitgevoerd en dit naar aanleiding van de voorstelling van de CD met werken van componisten van de Klasse Kunsten.

Voorjaarsrecital met Herwig Coryn (cello) en Daniel Blumenthal (piano) op 12 mei 2022, 19u30.

Programma:

- Piet Swerts, La Follia voor solocello
- Annelies Van Parys, Schizzo (2010) voor piano solo
- André Laporte, C-isme voor solocello
- August De Boeck, Cantilene (cello en piano)
- Cesar Franck, Sonate in la grote terts voor cello en piano (versie Jules Delsart)
- Sylvia Broeckaert (Klara): presentatie

Het Eindejaarsrecital kon door omstandigheden niet doorgaan. In het kader van de viering '250 jaar Academiën in Brussel' werden de academieleden op 9 december 2022 wel getrakteerd op een concert in BOZAR met het Nationaal Orkest van België, inclusief werk van academieleden waaronder Luc Brewaeys.

Publicaties

De KVAB heeft een lange traditie op het gebied van wetenschappelijke publicaties. KVAB Press verzorgt een aantal uitgaven in eigen beheer: de reeks Standpunten, het Nationaal biografisch woordenboek en een aantal gelegenheidspublicaties. Sinds 2014 werkt de Academie ook samen met de internationale wetenschappelijke Uitgeverij PEETERS voor de publicatie van vier wetenschappelijke reeksen: *Iusti Lipsi Epistolae*, *Iuris Scripta Historica KVAB*, *Collectanea Hellenistica KVAB* en *Verhandelingen van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten Nieuwe Reeks*. Voor elk van deze reeksen is een afzonderlijke wetenschappelijke redactieraad verantwoordelijk. Deze redactieraden stimuleren nieuwe publicaties en bewaken de kwaliteit van de gepubliceerde werken aan de hand van een geformaliseerde peer-review procedure.

KVAB behoudt de vrijheid om daarnaast in eigen beheer te publiceren.

Overzicht van de publicaties per reeks in 2022:

Verhandelingen van de KVAB, Nieuwe Reeks

Baeck, Erik: Désiré Defauw, chef d'orchestre, Sa carrière et son répertoire pendant l'entre-deux-guerres. Verhandelingen van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten. Nieuwe reeks, Volume 37, Peeters, Leuven, 2022.

(ISBN 9789042949362, € 76)

Fondateur des Concerts Defauw, directeur musical de l'Association des concerts du Conservatoire royal de Bruxelles, directeur musical des Concerts d'hiver à Gand, conseiller musical et 1er chef d'orchestre de l'INR/NIR, Désiré Defauw (1885-1960) a été omniprésent dans la vie orchestrale belge pendant l'entre-deux-guerres. Pourtant, il n'existe toujours pas de biographie de Defauw, originaire de Gand mais naturalisé américain en 1946.

À partir du dépouillement d'archives et de l'examen de la presse, Erik Baeck, tout en soulignant les conditions politiques et sociales de l'époque, a reconstitué la carrière de Defauw pendant une période mouvementée de la vie des concerts en Belgique.

Grâce à ses tournées en Italie, l'URSS et l'Allemagne, Defauw jouissait d'une renommée internationale et Arturo Toscanini l'a invité à diriger l'orchestre de la NBC à New York.

Le livre est complété par de nombreuses annexes qui présentent tous les programmes dirigés par Defauw pendant l'entre-deux-guerres.

De KVAB geeft sinds 1964 om de twee jaar in samenwerking met de KANTL en de KAGB een nieuw volume uit van het Nationaal Biografisch Woordenboek (NBW). Dit is in de Nederlandse taal het belangrijkste (lopende) biografisch repertorium en een belangrijk naslagwerk voor de historische wetenschappen, in het bijzonder de geschiedenis, de kunstgeschiedenis, de taalwetenschappen, de politieke-, morele- en juridische wetenschappen enzovoort. Het is de tegenhanger van de *Nouvelle Biographie Nationale*, die in het Frans wordt uitgegeven door de Académie royale de Belgique. De figuren die in het NBW worden opgenomen moeten een meer dan lokale betekenis voor Vlaanderen en België hebben gehad (ongeacht of ze in onze gewesten geboren zijn of daarbuiten), ze kunnen alle maatschappelijke geledingen of culturele, politieke, economische, religieuze of sociale stromingen vertegenwoordigen en de bijdragen moeten zijn gebaseerd op nieuw en oorspronkelijk wetenschappelijk onderzoek. De auteurs die daartoe worden aangezocht moeten de nodige wetenschappelijke kwalificatie kunnen aantonen. Ze vormen een actieve equipe bestaande uit meer dan 50 onderzoekers.

Eind 2022 verscheen deel 25 van het NBW. De voorbereidingen hiervoor werden grotendeels getroffen in 2021, het jaar waarin geen nieuw boekdeel verscheen. Dit gebeurt steeds in nauw overleg met de Commissie van het NBW, samengesteld uit leden van de drie betrokken academiën en die onder de leiding staat van prof. dr. Werner Waterschoot (KANTL). De dagelijkse opvolging van de voortgang van het werk is in handen van de redactiesecretaris, Hans Rombaut, historicus, die de contacten onderhoudt met de auteurs, overlegt met de voorzitter en de betrokken commissieleden. In de loop van 2021 werden reeds 75 lemmata verzameld (dit is zo'n 70% van alle teksten). In de loop van 2022 werden de resterende bijdragen toegevoegd. Er is een merkkelijk groter tekstgedeelte dan alle vorige delen, met name 1392 kolommen biografieën. Het nieuwe volume omvat 102 biografieën van o.m. politici (Wilfried Martens, Georges Theunis, Robert Houben, Edouard Pecher, Paul Lippens), beeldende kunstenaars (Axell, Henri Evenepoel, George Grard, Kätha Kollwitz, Panamarenko, Michel Seuphor, Jacob Smits), literatoren (Albe, Maria Doolaeghe, Willem Pee, Lia Timmermans), musici en acteurs (Joris Diels, Marvin Gaye, Henri Possoz), historische figuren (Emmanuel Rollier, Yolande van Bourgondië). Er werden opnieuw ongeveer 20% biografieën van vrouwen opgenomen, onder wie het boegbeeld van de eerste feministische golf, Marie Popelin, en de initiator van de tweede feministische golf en eerste Belgische Dolle Mina, Roos Proesmans.

Deel 25 van het NBW is verschenen in het feestjaar van 250 jaar academiën in België (1772-2022), maar vormt ook op zichzelf een feesteditie als het 25ste deel in de reeks en de 60-jarige werking van het project (1961/62-2021/22). De plechtige voorstelling wordt voorzien in het voorjaar van 2023.

Academieberichten

De Academieberichten bereikten in 2021 hun 31ste jaargang. In februari 2021 verscheen het laatste gedrukte magazine. Vervolgens werd de overgang gemaakt naar een volledig digitale versie. Een volgende stap in die evolutie is dat de inhoud van 'typische' artikels uit de Academieberichten zal opgenomen worden in de externe nieuwsbrief, waardoor deze naast een aankondigende functie, ook een element van terugblik krijgt, en een aantal *longreads* opgenomen zullen kunnen worden.

Vlaamse Academische Stem - VLAST

Teneinde een draagvlak voor de Academie te creëren bij de buitenwereld en tevens geïnteresseerde buitenstaanders in contact te brengen met leden van KVAB en KANTL werd in 2003 'De Vlaamse Academische Stem' (VLAST) opgericht als vriendenkring van de Vlaamse academies KANTL en KVAB, ook wel eens 'Vrienden van de Academie' genoemd. VLAST organiseert voor haar leden culturele uitstappen, vnl. museumbezoeken, en nodigt hen uit op de publieke activiteiten van de KVAB, in het bijzonder die van het Academisch Cultureel Forum. VLAST slaagde erin om in de loop van de voorbije 19 jaar een groep getrouwen rond zich op te bouwen die de werking van de Koninklijke Academies erg genegen zijn. De bezoeken zijn exclusief voor leden van VLAST, KVAB, KANTL en de leden van de Jonge Academie.

VLAST behartigt binnen de werking van KVAB de publieksactiviteiten buiten het Paleis der Academiën en ondersteunt mee de activiteiten georganiseerd door ACF. Leden van VLAST worden via een elektronische nieuwsbrief op de hoogte gehouden van alle openbare activiteiten van de KVAB.

Stuurgroep

VLAST is momenteel een commissie van de Academie maar werd in 2003 gestart als vzw. De activiteiten worden vastgelegd door een stuurgroep, voorgezeten door Mark Eyskens, waarin zowel leden zetelen van KVAB, KANTL als externen.

Activiteiten

In de nasleep van de Coronacrisis en de vele activiteiten in het kader van het jubileumjaar werden er in 2022 geen activiteiten extra muros georganiseerd.

Contactfora

Voor de organisatie van goedgekeurde contactfora worden, voor maximaal twee dagen, zalen in het Paleis der Academiën ter beschikking gesteld en wordt de hiermee samenhangende logistieke ondersteuning verstrekt door het personeel van de Academie. De Raad van Bestuur van de Academie bepaalt elk jaar, in het licht van het beschikbare budget, het maximale bedrag van de toelagen. Voor aanvragen ingediend in 2022 kon een financiële toelage toegekend worden van maximaal € 2500 per dossier.

De aanvragen worden tweemaal per jaar afgesloten, op 1 april en op 1 oktober. Verdeeld over deze twee sluitingstermijnen werden in totaal 5 aanvragen tot het inrichten van een contactforum ontvangen. Vier van deze aanvragen werden goedgekeurd en kregen de nodige zalen gratis ter beschikking. Eenmaal werd bovendien besloten een toelage toe te kennen. De met een toelage gehonoreerde aanvraag is:

- Standardisation and Localism in the Legal and Economic world of the Romans – Koenraad Verboven (UGent)

De andere geselecteerde contactfora zijn:

- Variation in Language Acquisition 5 – Eline Zenner (KU Leuven)
- Experimental Writing in English (1945-2000): The Anti-Canon – Hannah Van Hove (VUB)
- Wittgenstein and the Philosophy of Mathematical Practice – Bart Van Kerkhove (VUB)

Activiteiten 2022

- 02/04/2022: Gravitational Waves and Exoplanets – Roger Weynants (Koninklijke Militaire School)
- 15-16/09/2022: Experimental Writing in English (1945-2000): The Anti-Canon – Hannah Van Hove (VUB)

Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit

De Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit is een inhoudelijk onafhankelijk orgaan dat advies uitbrengt over wetenschappelijke integriteit in Vlaanderen. Haar reglement dicht de VCWI een tweeledige adviestaak toe: enerzijds advies verlenen over klachtendossiers wetenschappelijke integriteit, nadat ze al zijn behandeld door de Commissie Wetenschappelijke Integriteit binnen de eigen instelling, en anderzijds het uitbrengen van algemeen advies over wetenschappelijke integriteit, op verzoek van aangesloten instellingen of op eigen initiatief.

De VCWI functioneert onafhankelijk maar is gehuisvest binnen de KVAB. Dat betekent dat de Academie een secretaris ter beschikking stelt en dat de vergaderingen en hoorzittingen plaatsvinden in het Paleis der Academiën. In 2022 vonden acht vergaderingen van de VCWI plaats in de Leeszaal van de Koninklijke Stallingen.

De VCWI is samengesteld uit 9 hoogleraren, drie uit elk van de domeinen exacte/technische – humane/sociale - biomedische wetenschappen. Sinds oktober 2021 wordt de VCWI voorgezeten door prof. Gert Storms (KU Leuven) en ondersteund door een secretaris, Bert Seghers (KVAB) en een juridisch adviseur, David D'Hooghe (Stibbe, KU Leuven).

Het comité van toezicht op de VCWI bestaat uit vertegenwoordigers van de stichtende instellingen: de vijf universiteiten, het FWO en de academiën KVAB en KAGB. Het neemt jaarlijks akte van het jaarverslag, stelt de leden van de VCWI aan en kan het reglement en het huishoudelijk reglement van de VCWI wijzigen. Het comité van toezicht wordt voorgezeten door Elisabeth Monard (KVAB) en ondersteund door de VCWI-secretaris.

Het comité van toezicht nam op 22 juni 2022 akte van het jaarverslag 2021 en ging over diverse kwesties in dialoog met de voorzitter en de secretaris van de VCWI, o.a. over de weinige dossiers, auteurschap, transparante jaarrapportering door CWI's en de mogelijkheid van een toekomstig voorzitterschap voor ENRIO.

Naast de universiteiten, FWO en academiën erkennen ook andere onderzoeksinstellingen de VCWI als adviserend orgaan. Het zijn VIB, VITO, imec, Flanders Make, ILVO, INBO, Agentschap Onroerend Erfgoed, Agentschap Plantentuin Meise, ITG, VLIZ, Hogeschool Gent en Vlerick Business School.

Adviezen

De VCWI kan, op verzoek van instellingen of op eigen initiatief, adviseren over onderwerpen die betrekking hebben op wetenschappelijke integriteit. Na de laatste

drie adviezen in 2020 over de CWI-werking tijdens de pandemie, author contribution statements en de ALLEA-code, bracht de VCWI geen formele nieuwe algemene adviezen uit in 2022. Er zijn wel 1 à 2 algemene adviezen in voorbereiding voor publicatie 2023.

In 2022 kwamen zes tweedeadviesaanvragen binnen op het adres van de VCWI (dossiers 2022-A t.e.m. 2022-F). De VCWI werkte in 2022 slechts één rapport uit met een tweede advies – twee andere dossiers uit 2022 zullen in 2023 leiden tot een tweede advies. Drie adviesaanvragen werden niet behandeld – één door onontvankelijkheid (laattijdigheid), de andere twee nadat de VCWI op basis van een proportionaliteitstoets oordeelde dat een onafhankelijk onderzoek niet nuttig zou zijn. Voor die laatste twee bezorgde de VCWI een uitgebreid gestaafde niet-behandelingsmotivatie aan de tweedeadviesaanvrager en CWI. Van de dossiers en de redenen om ze niet te behandelen wordt een geanonimiseerde samenvatting gepubliceerd in het jaarverslag van de VCWI op www.vcwi.be.

Binnen- en buitenlandse contacten

Op 27 januari 2022 hadden alle leden van de VCWI een overleg met de Vlaamse Overheid vertegenwoordigers van Departement Economie, Wetenschap en Innovatie. Daarin deelden ze hun analyse van het landschap wetenschappelijke integriteit in Vlaanderen en beantwoordden ze vragen.

Op 14 juni 2022 namen voorzitter en secretaris op uitnodiging deel aan het rondetafelgesprek over wetenschappelijke integriteit aan de KU Leuven, ter ere van het afscheid van CWI-voorzitter prof. Herman Cousy. Op deze intense gedachte-wisselingssessie deelden de aanwezigen – o.a. ook Nederlandse CWI-voorzitters – hun ervaringen en bedenkingen over de behandeling van klachtendossiers.

Op 17 augustus 2022 gaven voorzitter en secretaris een interview over wetenschappelijke integriteit in Vlaanderen aan dwars, het studentenblad van de UAntwerpen.

Op 9 september 2022 was er een verkennend overleg met de Werkgroep Onderzoek van de Vlaamse Hogescholenraad.

Op 11 oktober 2022 was er een overleg over wetenschappelijke integriteit in de Universitaire Ziekenhuizen met Marc Noppen (CEO UZ Brussel) en Elke Smits (Chief Science and Innovation Officer UZA).

Op 15 november 2022 antwoordde de secretaris met een uitgebreide historiografie van de VCWI op een vraag van een onderzoeker met interesse in maturatie van wetenschappelijke integriteitsstructuren.

Op 6 mei 2022 gaven voorzitter Gert Storms en secretaris Bert Seghers een voordracht over Research Integrity in Belgium op een online zitting voor de Marie Curie Alumni

Association, Romanian Chapter. Die is de drijvende kracht achter het opzetten van een nieuw nationaal wetenschappelijk integriteitsorgaan in Roemenië.

Op 30-31 mei en 1 juni 2022 namen voorzitter Gert Storms en secretaris Bert Seghers deel aan de tweejaarlijkse World Conference on Research Integrity. Deze werd georganiseerd in Kaapstad, Zuid-Afrika, maar beide namen vanuit België deel via het videoplatform.

Voorzitter en secretaris namen op 5 juli 2022 deel aan het eindsymposium van de Nederlandse "National Survey on Research Integrity" (hybride event in Amsterdam, online deelname).

Op 23 september 2022 was de VCWI te gast op de NRIN-conferentie (online deelname door secretaris) en aansluitende afscheidsrede van erector prof. Lex Bouter, voorzitter van de Stichting World Conferences on Research Integrity.

Comité Supérieur pour l'Intégrité Scientifique (CSIS)

De VCWI onderhoudt vriendelijke, adviserende contacten met de Commission Supérieure pour l'Intégrité Scientifique (CSIS), de zusterorganisatie van de VCWI voor Franstalig België die mede onder impuls van de VCWI werd opgericht.

Op 22 oktober 2022, dag op dag een jaar na het event "Research Integrity in Belgium" waarop de VCWI plechtig hersamengesteld werd, gaf VCWI-erevoorzitter André Van Steirteghem een lezing op de "Séance consacrée au CSIS" van de Académie Royale de Médecine de Belgique. Daarin keek hij terug op de acht eerste jaren van de VCWI sinds de opstart in 2013, met aandacht voor wat succesvol en voor wat moeizaam ging. Hoe bouw je vertrouwen als een externe schoonmoeder die over de schouder van de universiteiten meekijkt, met als kerntaak om die te beoordelen en eventueel hun werk opnieuw te doen? Andere sprekers waren de in Frankrijk invloedrijke Pierre Corvol (Collège de France) en Andrew JT George (Imperial College of London).

European Network of Research Integrity Offices (ENRIO)

De VCWI is als organisatie lid van ENRIO (European Network of Research Integrity Offices). Sinds ENRIO eind 2020 een vzw naar Belgisch recht werd, met wettelijke zetel in het Paleis der Academiën te Brussel, betaalt de VCWI ook een beperkte lidmaatschapsbijdrage.

Voorzitter Gert Storms en secretaris Bert Seghers zijn actief lid en namen deel aan de tweedaagse ENRIO Meetings op 28-29 april 2022 (online deelname, meeting in Helsinki) en op 20-21 oktober 2022 (in Barcelona). Daarnaast droeg Bert Seghers tijdens de zomermaanden bij aan de totstandkoming van het ENRIO-rapport "Whistleblower Protection in Research Integrity" en zat hij de ALLEA-CoC-task force voor. Nadat ENRIO feedback verzamelde bij haar tientallen lid-organisaties op het

voorlopig concept van de herziene Europese Gedragscode voor Wetenschappelijke Integriteit (ALLEA-code), integreerde deze task force de twaalf uitgebreide feedbackrapporten tot één gecoördineerd antwoord namens ENRIO.

Sinds april 2022 is de VCWI ook één van de zes organisaties in het bestuur (ENRIO Board), waardoor de VCWI de strategie van ENRIO mee uitzet, in 2022 middels vijf Board Meetings (4 online, 1 in Barcelona). Van 23 juni 2022 t.e.m. 8 november 2022 was Bert Seghers secretaris ad interim voor ENRIO. Daarnaast werkte hij aan een statutenwijziging en bereidde hij ENRIO's bankrekening voor.

Internationale Samenwerking en Netwerking

Internationale Samenwerking

Het was in 2022 opnieuw mogelijk om evenementen te organiseren die de aanwezigheid van buitenlandse gasten vereiste. Zo werden, ter ere van het jubileumjaar, ALLEA en Euro-CASE uitgenodigd om in het Paleis der Academiën hun jaarlijkse vergaderingen (annex symposium) te komen houden. Beide groots opgevatte activiteiten werden door een gezamenlijk team van KVAB en ARB ondersteund. Het publiek en de organisatoren waren zeer tevreden over de uitwerking van de vergaderingen en de symposia. Beide symposia konden rekenen op de aanwezigheid en/of medewerking van Mariya Gabrielle, European Commissioner for Research, Science and Innovation.

ALLEA – Transforming Science | Pathways Towards Sustainability and Trustworthiness, 11-12 mei 2022

Euro-CASE – From Open Science to Innovation. An engineering challenge for Europe, 19 september 2022

Bilaterale Uitwisselingen

1. Roemenië

12-25/09/2022: Bezoek van Maria Rafaila (Head of the Collections Development and International Exchange Department at the Romanian Academy Library) aan Hilde Van Kiel (KU Leuven)

Onderzoeksdomein: bibliotheekcollecties

Doel: onderzoeken of er zich in de Leuvense bibliotheek werken bevinden van Roemeense auteurs of van andere auteurs over Roemenië die niet in de Roemeense Academiebibliotheek te vinden zijn.

Resultaten: Er werden meerdere interessante werken gevonden van auteurs, sommige geschreven in ballingschap.

2. Roemenië

10-23/10/2022: Bezoek van Mihaela Dragu (Head of the National Bibliography Department of the Romanian Academy Library) aan Hilde Van Kiel (KU Leuven).

Onderzoeksdomein: bibliotheekcollecties

Doel: onderzoeken of er zich in Belgische bibliotheken werken bevinden van Roemeense auteurs of van andere auteurs over Roemenië die niet in de Roemeense Academiebibliotheek te vinden zijn.

Resultaten: Er werd opzoekingswerk gedaan aan de bibliotheken van de KU Leuven maar ook in de Koninklijke Bibliotheek en meerder interessante werken werden gevonden.

Coördinatie binnen RASAB

RASAB, the Royal Academies for Science and the Arts of Belgium, werd in 2001 opgericht door de KVAB en de Académie royale des Sciences, des Lettres et des Beaux-Arts de Belgique (ARB). Zij is verantwoordelijk voor de coördinatie van de activiteiten op nationaal en internationaal niveau van de twee academies, zoals de nationale wetenschappelijke comités en de vertegenwoordiging van België in de federaties van academies. RASAB wordt bestuurd door de voorzitters en vast secretarissen van beide academies, aangevuld met één vertegenwoordiger van elke Klasse.

Nationale Comités

De missie van de nationale wetenschappelijke comités is de promotie en coördinatie van verschillende wetenschappelijke disciplines in België, hoofdzakelijk in een internationale context. De voorwaarde voor de oprichting van een Nationaal Comité is het bestaan van een internationale wetenschappelijke unie in dezelfde discipline, die op haar beurt verbonden is aan ISC (International Science Council). Een overzicht van de Belgische wetenschappelijke comités en hun leden is te raadplegen op www.rasab.be.

Het verslag van de activiteiten van de Nationale Comités wordt jaarlijks gepubliceerd op de website van RASAB (www.rasab.be).

Elke benoeming van nieuwe leden en elke nominatie van een afgevaardigde voor een algemene vergadering van een internationale wetenschappelijke unie moet goedgekeurd worden door de Klassen voor Wetenschappen van de KVAB en de ARB. Deze benoemingen en nominaties worden doorgaans gegroepeerd en 2 tot 3 maal per jaar aan de Klassen voorgelegd.

De KVAB geeft aan de Nationale Comités de kans om kosteloos over haar zalen te beschikken voor evenementen. Zij maken hiervan gebruik voor het organiseren van internationale congressen, maar ook voor nationale activiteiten om de uitstraling van hun discipline te bevorderen.

Lijst van Nationale Wetenschappelijke Comités:

- Antarctisch Onderzoek
- Biochemie en Moleculaire Biologie
- Biofysica
- Biomedical Engineering
- Bodemkunde
- Chemie
- Fysiologie & Farmacologie
- Geodesie & Geofysica
- Geografie

- Geologische Wetenschappen
- Kristallografie
- Logica, Geschiedenis en Filosofie der Wetenschappen
- Mechanica
- Microbiologie
- Natuurkunde
- Psychologische Wetenschappen
- Quartair onderzoek (BELQUA)
- Radio-Electriciteit
- Sterrenkunde
- Wiskunde

Lijst van de Internationale Wetenschappelijke Unies:

- International Astronomical Union (IAU)
- International Geographical Union (IGU)
- International Federation for Medical and Biological Engineering (IFMBE)
- International Mathematical Union (IMU)
- International Union for Physical and Engineering Sciences in Medicine (IUPESM)
- International Union for Quaternary Research (INQUA)
- International Union of Biochemistry and Molecular Biology (IUBMB)
- International Union of Biological Sciences (IUBS)
- International Union of Crystallography (IUCr)
- International Union of Geodesy and Geophysics (IUGG)
- International Union of Geological Sciences (IUGS)
- International Union of History and Philosophy of Science (IUHPS)
- International Union of Microbiological Societies (IUMS)
- International Union of Pharmacology (IUPHAR)
- International Union of Physiological Sciences (IUPS)
- International Union of Pure and Applied Biophysics (IUPAB)
- International Union of Pure and Applied Chemistry (IUPAC)
- International Union of Pure and Applied Physics (IUPAP)
- International Union of Psychological Science (IUPsys)
- International Union of Radio Science (URSI)
- International Union of Soil Sciences (IUSS)
- International Union of Theoretical and Applied Mechanics (IUTAM)
- Scientific Committee on Antarctic Research (SCAR)

Deelname aan internationale samenwerking en/of netwerking: KVAB

De KVAB is soms rechtstreeks, soms via RASAB, lid van verschillende federaties en samenwerkingsverbanden van academies, zowel op Europees niveau als op wereldniveau. Een overzicht van de lidmaatschappen en de Belgische vertegenwoordigers is te vinden op www.rasab.be.

EASAC

Het Europese EASAC (European Academies Science Advisory Council) is een unie van academies die advies formuleert voor de Europese beleidsmakers.

De vertegenwoordiging van RASAB bij EASAC wordt alternerend waargenomen door afgevaardigden van KVAB en ARB. Sinds 1 januari 2021 zetelt Michel Crucifix (UCL, ARB) in de EASAC Council. Freddy Dumortier, die lid was van de EASAC council in de periode 2017-2020, heeft ook aan de online council vergadering van 17 en 18 juni 2021 deelgenomen als waarnemer. Hij blijft contact onderhouden met het EASAC bureau. Nathalie Boelens blijft lid van de EASAC Press and Communications Group.

Derrick-Philippe Gosselin werd in 2021 lid van het Energy Steering Panel. In 2022 was de activiteit hiervoor als volgt:

- deelname aan de plenaire vergaderingen van 3 februari, 4 mei en 6 oktober door Derrick-Philippe Gosselin.

Verschillende academieleden zijn ingegaan op een call for experts of op een call for reviewers. Er werd ook meegewerkt aan de verspreiding van de EASAC reports in Vlaanderen.

ISC (voormalig ICSU)

In 2018 werden de Social Science Council (ISSC) en de International Council for Science (ICSU) verenigd in de hiertoe nieuw opgerichte International Science Council (ISC).

In 2022 heeft geen ledenvergadering van ISC plaatsgevonden, maar wel een intens elektronisch verkeer rond de verschillende werven waarmee de organisatie bezig is. Dit werd voor de KVAB opgevolgd door Christoffel Waelkens.

CAETS

CAETS is de International Council of Academies of Engineering and Technological Sciences. Paul Verstraeten volgde confrater Achiel Van Cauwenberghe op als vertegenwoordiger van de KVAB in de Algemene Vergadering. Elisabeth Monard is

aangesteld als lid van de Raad van bestuur (namens BACAS) voor een mandaat van 2 jaar (2021-2022).

Van 26 tot 29 september 2022 vonden de vergaderingen van de Board & Council, aansluitend bij de jaarlijkse CAETS-conferentie, plaats in Parijs (Versailles) met als thema "Engineering a better world: breakthrough technologies for healthcare." Christiane Malcorps nam deel aan de CAETS-conferentie (Parijs) en als vervanger aan de Council-vergadering.

Op 20 december heeft er nog een virtuele Board-meeting van CAETS plaatsgevonden, waaraan Elisabeth Monard heeft deelgenomen.

ALLEA

In 2021 werd KMW-lid Luc Duerloo de vertegenwoordiger van de KVAB in ALLEA.

Luc Duerloo nam deel aan de General Assembly op 11 en 12 mei 2022 in Brussel.

Els Van Damme nam deel aan de meeting van de Drafting group ALLEA Code (deel uitmakend van de ALLEA Permanent Working Group Science and Ethics) op 14-16 september in Berlijn.

SAPEA/ESAF

Op 13 december 2016 is het samenwerkingsverband SAPEA (Science Advice for Policy by European Academies) gestart. SAPEA voert een project uit voor de EC als een samenwerkingsverband van 5 Europese academienetwerken: Academia Europaea, ALLEA (ALL European Academies), EASAC (European Academies Science Advisory Council), Euro-CASE (European Council of Academies of Applied Sciences, Technologies and Engineering), en FEAM (Federation of European Academies of Medicine). Het algemeen objectief van het project is om wetenschappelijke expertise bijeen te brengen, die tijdskritisch, onafhankelijk en evidentie-gebaseerd is, uit meer dan 100 Europese academies en uit meer dan 40 landen én die gericht is naar het hoogste beleidsniveau in Europa en het brede publiek.

Het European Science Advisors Forum (ESAF) werd geïnitieerd door Anne Glover, terwijl zij Chief Scientific Advisor was van voorzitter Barroso van de Europese Commissie. De eerste vergadering vond plaats op 23 juni 2014 in Kopenhagen, tijdens het EuroScience Open Forum (ESOF). Toen het Scientific Advice Mechanism (SAM) operationeel werd, werd in 2016 voorgesteld om de samenwerking tussen bestaande structuren voor wetenschappelijk advies van de Europese lidstaten en tussen deze structuren en SAM te versterken. Sindsdien wordt elk jaar een bijeenkomst georganiseerd in een ander land. In de Angelsaksische landen is er meestal een wetenschappelijk adviseur van de overheid. Terwijl in veel landen in continentaal Europa formeel of informeel advies aan de regering(en) wordt gegeven door de

Academies of andere organisaties. België is sinds 2018 lid van ESAF met zijn academies.

ESAF is een onafhankelijk, informeel netwerk van Europese op wetenschap gebaseerde strategische adviseurs, aangestuurd door haar leden. ESAF is een niet-juridische entiteit zonder budget. Leden moeten in staat zijn om wetenschappelijk onderbouwd strategisch advies te geven aan hun democratische regeringen. Hun advies moet gebaseerd zijn op openbaar onderzoek van de hoogste kwaliteit. ESAF-leden hebben veel te winnen bij het uitwisselen van informatie, expertise, werkwijzen en resultaten. Aangezien een dergelijke uitwisseling niet vanzelfsprekend is, biedt ESAF een platform en een netwerk voor organisaties die in verschillende systemen kunnen functioneren, maar een gemeenschappelijke basis hebben met betrekking tot hun ambitie om het beste wetenschappelijk onderbouwde strategische advies te geven. ESAF heeft geen formele adviestaak (en is in die zin complementair aan SAPEA), maar leden van ESAF kunnen hun krachten bundelen en gezamenlijk advies geven.

Euro-CASE

Euro-CASE is de European Council of Academies of Applied Sciences, Technologies and Engineering. Sinds medio 2018 zijn KVAB en ARB opnieuw lid van Euro-CASE. KTW en CTS krijgen samen 1 stem in de board van Euro-CASE, maar ze kunnen elk een vertegenwoordiger voor deelname aan de vergaderingen sturen. KTW wordt vertegenwoordigd door Joos Vandewalle; CTS wordt vertegenwoordigd door Luc Chefneux.

Activiteit in 2022:

- Euro-CASE Board meeting op 8 juni. Online deelname door Joos Vandewalle.
- Euro-CASE Board meeting op 18 september in Brussel. Mede-organisatie door KVAB. Fysieke deelname door Joos Vandewalle.
- Euro-CASE Early Career Professionals workshop op 20 september in Brussel. Mede-organisatie door KVAB (Joos Vandewalle).

UAI

Honderd jaar geleden werd in Parijs de "Union académique internationale" opgericht, met de bedoeling internationaal samen te werken aan belangrijke onderzoeksprojecten die niet door één academie kunnen ondersteund worden. De UAI is uitsluitend gericht op onderzoek in de humane wetenschappen (filologie, geschiedenis, archeologie, filosofie, en kunstwetenschap) en de vertegenwoordigers van de academies komen uit die disciplines. De laatste jaren is er een grote inspanning om ook niet-Europese projecten over taal, geschiedenis en archeologie internationaal te ondersteunen.

Gebruik van het Paleis der Academiën door federaties

De Europese academienetwerken maken gebruik van het Paleis der Academiën als ontmoetingsplaats en als ideale locatie voor de voorstelling van allerlei rapporten. Deze rapporten worden dan door de KVAB verder verspreid binnen Vlaanderen.

BACAS

BACAS (Belgian Academy Council for Applied Sciences) is de koepel waaronder de KTW (Klasse Technische Wetenschappen van de KVAB) en de CTS (Classe Technologie et Société van de Académie Royale de Belgique) verenigd zijn.

Deze koepel vertegenwoordigt de Belgische Nederlands- en Franstalige academisch ingenieurs in internationale organisaties van ingenieursacademies zoals CAETS (International Council of Academies of Engineering and Technological Sciences) en Euro-CASE (European Council of Applied Sciences Technologies and Engineering).

Het voorzitterschap van BACAS wordt beurtelings door een lid van de KTW en een lid van de CTS waargenomen, telkens voor een periode van twee jaar. Voor de periode 2022-23 oefent Joos Vandewalle (KTW) dit voorzittersmandaat uit. De "board" (het bestuur) van BACAS vergadert (in principe) tweemaal per jaar en telt 12 leden (6 van KTW en 6 van CTS).

Op deze bestuursvergaderingen wisselen KTW en CTS gegevens uit over elkaars werking en maken afspraken voor deelname aan de werking van de internationale ingenieursacademies.

De werking van KTW verschilt nogal van deze van CTS: dit komt uiteraard deels door het feit dat de CTS ook niet-ingenieurs (vooral leden gespecialiseerd in menswetenschappen zoals sociologie of economie) onder haar leden telt (vandaar de naam Classe Technologie et Société). Maar ook de methodiek is anders: terwijl KTW getypeerd wordt door werkgroepen die Standpunten over actuele thema's voorbereiden en Denkerscycli waarin buitenlandse experts hun licht laten schijnen over maatschappelijke uitdagingen in Vlaanderen, publiceren bij CTS leden in eigen naam in de reeksen "L'académie en Poche", "Transversales" en "Rétro Poche" en organiseren zij colloquia.

Leden van CTS krijgen steeds de mogelijkheid te participeren in KTW-werkgroepen, en omgekeerd worden KTW-leden op de hoogte gehouden van de initiatieven van de CTS.

Naast de reeds vermelde internationale organisatie CAETS is BACAS ook vertegenwoordigd in SAPEA (Science Advice for Policy by European Academies), een door de Europese Commissie gefinancierd wetenschappelijk adviescomité.

Activiteit in 2022:

- BACAS Board of Director vergaderingen op 25 april en 21 november, voorzitter Joos Vandewalle, secretaris Paul Verstraeten, leden: Elisabeth Monard, Hilde Heynen, Guido Beazar, Christiane Malcorps
- Standpunt geïnitieerd in de schoot van BACAS: 'A call for an accelerated digital transformation for Belgium' (Joos Vandewalle, Marc Acheroy, e.a.). Dit Standpunt kwam tot stand in het kader van een samenwerking tussen KTW van de KVAB en CTS van de ARB naar aanleiding van de covid-crisis. Het Standpunt zal ook een Nederlandse vertaling krijgen.

Klasse van de Natuurwetenschappen

Gewone leden:

1. Thys van den Audenaerde Dirk (1978)	33. De Mazière Martine (2011)
2. Van Montagu, baron Marc (1987)	34. Gheysen Godelieve (2011)
3. Thas Joseph (1988)	35. Martens Johan (2011)
4. Schamp, baron Niceas (1990)	36. Peeters François (2011)
5. Vandekerckhove Joël (1990)	37. Van de Peer Yves (2011)
6. Hirsch Charles (1994)	38. Moens Luc (2012)
7. Heyde Kris (1996)	39. Sevrin Alexander (2012)
8. Jacobs Pierre (1996)	40. Vandenabeele Peter (2012)
9. Gijbels Renaat (1997)	41. Cuyt Annie (2013)
10. Dumortier Freddy (1998)	42. Neyens Gerda (2013)
11. Van Broeckhoven Christine (1999)	43. Van Lipzig Nicole (2013)
12. Van Houtte Paul (1999)	44. Van Speybroeck Veronique (2013)
13. De Kimpe Norbert (2003)	45. Darras Veerle (2014)
14. Waelkens Christoffel (2003)	46. De Feyter Steven (2014)
15. Inzé Dirk (2005)	47. Van der Linden Annemie (2014)
16. Van Dyck Dirk (2006)	48. Binnemans Koen (2015)
17. Vincx Magda (2006)	49. Gijbels Irène (2015)
18. Ceulemans Reinhart (2009)	50. Van Der Straeten Dominique (2016)
19. Maex Karen (2009)	51. Verschuren Dirk (2016)
20. Poesen Jean (2009)	52. Vaes Stefaan (2017)
21. Steels Luc (2009)	53. Van Huffel Sabine (2017)
22. Van Damme Els (2009)	54. Bals Sara (2019)
23. Van Maldeghem Hendrik (2009)	55. Van Bael Marlies (2019)
24. Backeljau Thierry (2010)	56. Verstraete Frank. (2019)
25. Hofkens Johan (2010)	57. Libert Claude (2020)
26. Schoofs Liliane (2010)	58. Ongena Jef (2020)
27. Swennen Rudy (2010)	59. Smagghe Guy (2020)
28. Tavernier Jan (2010)	60. Baes Maarten (2021)
29. Van Tendeloo Gustaaf (2010)	61. De Saeger Sarah (2021)
30. Aerts Conny (2011)	62. Sels Bert (2021)
31. Baets Roel (2011)	63. Van Keilegom Ingrid (2021)
32. Bogaerts Annemie (2011)	64. Decin Leen (2022)

Ereleden:

1. Smeyers Paul (1983)	3. Coomans August (1978)
2. Bruynseraede Yvan (1988)	4. Vermeersch Pierre (1990)

5.	Vanhecke Lieven (1990)	8.	Veretennicoff Irina (1998)
6.	De Schryver Frans (1989)	9.	Gomes Walter (1989)
7.	Vanquickenborne Luc (1986)	10.	Kerstens Karel (1998)

Buitenlandse leden:

1.	Allen John (1991)	17.	Nolte Roeland (2000)
2.	Brandl Heinz (1992)	18.	Rahmat-Samii Yahya (2001)
3.	Claeson Tord (2003)	19.	Samori Paolo (2018)
4.	Daubechies Ingrid (2011)	20.	Sato Hisayoshi (1991)
5.	De Vincentiis Mario (1988)	21.	Schuller Ivan (1998)
6.	Dijkgraaf Robbert (2018)	22.	Smets Erik (2012)
7.	Ebbesen Thomas (2011)	23.	Spaepen Frans (2000)
8.	Fresco Louise (2015)	24.	Srivastava Hari (1991)
9.	Halzen Francis (2015)	25.	't Hooft Gerard (1981)
10.	Hewish Antony (1989)	26.	Van Doninck Walter (2014)
11.	Hirsch Peter (1995)	27.	Vanmarcke Erik (1999)
12.	Korpel Adrian (1987)	28.	Van Swygenhoven Helena (2014)
13.	Lehn Jean-Marie (1990)	29.	Weck Manfred (1994)
14.	Liu Shilian (1990)	30.	Weckhuysen Bert (2015)
15.	Martin Jan (2011)	31.	West Richard (1981)
16.	Masuhara Hiroshi (1998)		

Klasse van de Menswetenschappen

Gewone leden:

1. Dewachter Wilfried (1986)	38. Bourgeois Jean (2011)
2. Witte, barones Els (1988)	39. Buysse Ann (2011)
3. Steel Carlos (1989)	40. Konings Joep (2011)
4. Willems Dominique (1989)	41. Lamberigts Mathijs (2011)
5. van Outryve d'Ydewalle, ridder Géry (1992)	42. Geens Koen (2012)
6. Van Rompuy, baron Paul (1994)	43. Praet Danny (2012)
7. Lesthaeghe Ron (1996)	44. Schokkaert Erik (2012)
8. De Dijn Herman (1997)	45. Vandenborgh Katelijne (2012)
9. Verhofstadt-Denève Leni (1997)	46. Velaers Jan (2012)
10. Clarysse Willy (1998)	47. Davidse Kristin (2013)
11. Tasmowski Liliane (1998)	48. Deneckere Gita (2013)
12. Van Uytendaele Marc (1998)	49. Maes Bea (2013)
13. Alen, baron André (1999)	50. Verhelsel Ann (2013)
14. Weyembergh Maurice (1999)	51. Heirbaut Dirk (2014)
15. Billiet Jaak (2001)	52. Onghena Patrick (2014)
16. De Nauw Alain (2001)	53. Van Hulle Cynthia (2014)
17. Foblets, barones Marie-Claire (2001)	54. Verhulst Sabine (2014)
18. Versluys Kristiaan (2001)	55. Gomes de Mesquita Batja (2015)
19. Batens Diderik (2002)	56. Keunen Bart (2015)
20. Cousy Herman (2002)	57. Matthijs Koen (2015)
21. Cantillon, barones Bea (2003)	58. Van Houtte Mieke (2015)
22. Standaert Nicolas (2003)	59. Govaere Inge (2016)
23. De Grauwe Paul (2004)	60. Van Riel Gerd (2016)
24. Maresceau Marc (2004)	61. Demoen Kristoffel (2017)
25. Laureys Godelieve (2007)	62. Van Eeckhoutte Willy (2017)
26. Boone Marc (2008)	63. Bouckaert Geert (2018)
27. Wouters Jan (2008)	64. Duerloo Luc (2018)
28. Van Damme Marix (2009)	65. Cherchye Laurens (2020)
29. Van Goethem Herman (2009)	66. Delsaert Pierre (2020)
30. Vandenbergen Anne-Marie (2009)	67. Paoli Letizia (2020)
31. Verschaffel Lieven (2009)	68. De Houwer Jan (2021)
32. Veugelers Reinhilde (2009)	69. Eeckhout Bart (2021)
33. De Clercq Marc (2010)	70. Van Deun Peter (2021)
34. Tollebeek Jo (2010)	71. Van Hoyweghen Ine (2021)
35. Van den Berghe Lutgart (2010)	72. Hermans Dirk (2022)
36. Velle Karel (2010)	73. Sinardet Dave (2022)
37. Wagemans Johan (2010)	

Ereleden:

1. Huyse Luc (1994)	2. Van der Wee, baron Herman (1977)

3. Van der Haegen Herman (1988)	8. Simons Ludo (1997)
4. Dobbelaere Karel (1992)	9. Prevenier Walter (1985)
5. Eyskens Mark (1988)	10. Peeters Theo (1985)
6. De Mey Marc (1994)	11. Bocken Hubert (1994)
7. Derolez Albert (1992)	12. Symoens Hilde (2003)

Buitenlandse leden:

1. Ahrweiler-Glykatzi Hélène (1981)	23. Irvine Derry (2005)
2. Andrews Neil (2014)	24. Jacobs Francis (2005)
3. Arnade Peter (2017)	25. Janssen Frans (2004)
4. Babcock Robert (2005)	26. Kaufmann Franz-Xaver (1991)
5. Blockmans Wim (2004)	27. Kocka Jürgen (2016)
6. Cadiet Loïc (2010)	28. Lesger Clé (2008)
7. Carpi Federico (1997)	29. Levelt Willem (1999)
8. Clarck Peter (2015)	30. Ma John (2010)
9. Crouzet-Pavan Elisabeth (2020)	31. Markesinis, Sir Basil (1990)
10. Cuvigny Hélène (2016)	32. McConica James (1988)
11. De Boeck Paul (2012)	33. McGing Brian (2008)
12. de Vries Jan (2003)	34. Moureau François (2005)
13. Dewulf Jeroen. (2017)	35. Nijkamp Peter (2000)
14. Dupré Louis (1985)	36. Nowotny Helga (2014)
15. Fenik Bernard (1988)	37. Pollmann Judith (2020)
16. Frijhoff Willem (2005)	38. Requejo Isidro Marta (2017)
17. Gottwald Peter (2005)	39. Schuyt Kees (2001)
18. Haegeman Liliane (1994)	40. Shetreet Simon (2014)
19. Hermans Hubert (2017)	41. Skafte-Jensen Minna (1997)
20. Hess Burkhard (2010)	42. Sorabji Richard (2008)
21. Hooghe Liesbet (2011)	43. Tax Peter (1999)
22. Howell Martha (2015)	44. Victor Benjamin (2013)

Klasse van de Kunsten

Gewone leden:

1. Van Gysegem Paul (1981)	33. Vandenbroeck Paul (2010)
2. Van Reeth Bob (1990)	34. Verschaffel Bart (2010)
3. Boenders Frans (1991)	35. Coomans de Brachène Thomas (2011)
4. Dr. Heyrman Hugo (1993)	36. De Keyzer Carl (2011)
5. D'Haene Rafaël (1993)	37. Rathé Filip (2011)
6. De Keersmaecker Anne Teresa (1998)	38. Bergé Pieter (2012)
7. Fabre Jan (1998)	39. Swerts Piet (2012)
8. Strauven Fracis (2000)	40. Van Landeghem Jan (2004)
9. De Jonge Krista (2001)	41. Vandenabeele Lukas (2012)
10. Van Hove Luc (2001)	42. Baert Barbara (2013)
11. De Bondt Werner (2003)	43. Troch Fien (2013)
12. Elias Willem (2003)	44. Van Parys Annelies (2013)
13. Stroo Cyriel (2003)	45. Vermeersch Vera (2013)
14. Van der Stighelen Katlijne (2003)	46. Borremans Michaël (2014)
15. Coninx, baron Stijn (2004)	47. de Zegher Marie-Catherine (2014)
16. Delaere Mark (2005)	48. Brossé Dirk (2016)
17. Robbrecht Paul (2005)	49. Hanssen Karin (2016)
18. Van der Stock Jan (2005)	50. Tas Rudi (2017)
19. Buylen Michel (2006)	51. Van Gelder Hilde (2017)
20. De Kramer Enk (2006)	52. Dercon Chris (2018)
21. Bergmans Anna (2007)	53. Maclot Petra (2018)
22. Van Hee Marie-José (2007)	54. Swinnen Peter (2018)
23. Van Kerckhoven Anne-Mie (2008)	55. Braeckman Dirk (2019)
24. De Buck Siegfried (2009)	56. Brosens Koen (2019)
25. Maes Francis (2009)	57. Fonteyne An (2019)
26. Posman Lucien (2009)	58. Dewilde Jan (2020)
27. Smets Marcel (2009)	59. Jacobs Steven (2020)
28. Van der Wee Barbara (2009)	60. Michiels Jan (2020)
29. Vermote Petra (2009)	61. Pawlowski Mauro (2020)
30. Delrue Ronny (2010)	62. Dubois Hélène (2021)
31. Martens Max (2010)	63. Vermeulen Paul (2021)
32. Ruyters Marc (2010)	64. Jonckheere Koen (2022)

Ereleden:

1. Bossuyt Ignace (1993)	5. Vandereycken Robert (1996)
2. Devlieghe Luc (1986)	6. Delmarcel Guy (1999)
3. Servais Raoul (1973)	7. Huys Bernard (1980)
4. Laporte André (1990)	8. Tinel Koenraad (1986)

9. Sabbe Herman (1999)
10. Vlieghe Hans (1990)

11. Coryn Roland (1993)

Buitenlandse leden:

1. Baarsen Reinier (2019)	17. Lebic Lojze (2004)
2. Blumenthal Daniel (2018)	18. Marrow James (1997)
3. Châtelet Albert (1990)	19. McGrath Elizabeth (2003)
4. Colomina Beatriz (2009)	20. Neutelings Willem Jan (2011)
5. DaCosta Kaufmann Thomas (1997)	21. Ottenheym Konrad A. (2012)
6. De Bodt Saskia (2003)	22. Pollock Griselda (2015)
7. De Jongh Eddy (1988)	23. Ryslavy Kurt (2021)
8. Eötvös Péter (2014)	24. Schuijjer Michiel (2008)
9. Foucart Jacques (1991)	25. Sluijter Eric Jan (2004)
10. Frampton Kenneth (2010)	26. Spronk Ron (2009)
11. Gerszi Teréz (1992)	27. Strazza Guido (2000)
12. Goezu André (1990)	28. Van de Wetering Ernst (1994)
13. Hennel-Bernasikowa Maria (1995)	29. Van Grevenstein-Kruse Anne (2010)
14. Hirsch Karl-Georg (1995)	30. Von Moos Stanislaus (2009)
15. Lachenmann Helmut (1997)	31. Winner Matthias (1990)
16. Lasala José (1997)	32. Zhong Han (1992)

Klasse van de Technische Wetenschappen

Gewone leden:

1. Vandewalle Joos (1996)	30. Thienpont Hugo (2011)
2. Verstraete Willy (1997)	31. Velge Henri-Jean (2011)
3. Leuridan Jan (1998)	32. Verbauwhede Ingrid (2011)
4. Van Vaerenbergh Ivo (1998)	33. De Bruycker Paul (2012)
5. De Moor Bart (2000)	34. De Schutter Joris (2012)
6. Van Overschée Willy (2000)	35. Monard Elisabeth (2012)
7. Verhoeven Ronny (2002)	36. Buelens Christine (2013)
8. Verstraeten Paul (2002)	37. Hubin Annick (2013)
9. Bossyns Luc (2004)	38. Berbers Yolande (2014)
10. Gosselin, baron Derrick-Philippe (2004)	39. Delcour Jan (2014)
11. Van Landeghem Hendrik (2004)	40. Marin Guy (2014)
12. Verdonck Pascal (2004)	41. Baelmans Tine (2015)
13. Van Roost Joost (2005)	42. Keppens Greet (2015)
14. Beazar Guido (2006)	43. Lagae Liesbet (2016)
15. Belmans Ronnie (2006)	44. Van De Walle Rik (2016)
16. D'haeseleer William (2006)	45. Arnaut Filip (2018)
17. Lox Egbert (2006)	46. Vansteenkiste Nancy (2018)
18. Moldenaers Paula (2006)	47. Maselis Patrick (2019)
19. Heynen Hilde (2009)	48. Steyaert Michiel (2019)
20. Höfte Monica (2009)	49. Caluwaerts Ann (2020)
21. Malcorps Christiane (2009)	50. Smolders Erik (2020)
22. Schoukens Johan (2009)	51. Van Mierlo Joeri (2020)
23. Wauters Dirk (2009)	52. Vander Sloten Jos (2020)
24. Bernard Alain (2010)	53. Debackere, baron Koen (2021)
25. Fransaer Dirk (2010)	54. Helsen Lieve (2021)
26. Taerwe Luc (2010)	55. Verheyen Kris (2021)
27. Van Walle Eric (2010)	56. De Belie Nele (2022)
28. Wevers Martine (2010)	57. Peeters Chris (2022)
29. Bonte Luc (2011)	58. Van Vlierberghe Manfred (2022)

Ereleden:

1. Froment Gilbert (1984)	10. Leners Rob (2002)
2. Aernoudt Etienne (1997)	11. Meers Urbain (1992)
3. Beeckman Jean (2001)	12. Naze Michel (1995)
4. Beernaert Stan (2001)	13. Ulens Stan (1998)
5. Deman Jef (1988)	14. Van Belle Norbert (1992)
6. Depaemelaere Jean-Pierre (1996)	15. Van den Balck Valentin (1989)
7. Deroo Herman (1998)	16. Van Remortel Jacques (1992)
8. Gobin Robert (1994)	17. Wissaert Roland (1992)
9. Haemers Guy (1992)	18. De Man Hugo (1990)

19. Frimout, burggraaf Dirk (1994)	26.. Tambuyzer Erik (2006)
20. Van Brussel Rik (1990)	27. Van Campenhout Jan (2011)
21. Verbaeten Pierre (2000)	28. Vandamme Erick (2000)
22. Berlamont Jean (2001)	29. Verpoest Ignaas (2004)
23. Gelders Ludo (1989)	30. Oosterlinck, baron André (2009)
24. Lagasse Paul (1996)	31. Willmes, baron Jacques (2001)
25. Michiels Leo (2004)	32. Van Cauwenberghe Achiel (1989)

Buitenlandse leden:

1. Abbeel Pieter (2021)	14. Monostori László (2011)
2. Adriaens Peter (2012)	15. Noterdaeme Jean-Marie (2012)
3. Bird Robert Byron (1994)	16. Rabaey Jan (2011)
4. Ceder Gebrand (2015)	17. Sweldens Wim (2011)
5. D'Hooghe Alexander (2016)	18. Vandebroek Sophie (2010)
6. de Hoop Adrianus (1997)	19. Van Houten Fred (2011)
7. Desmedt Yvo (2015)	20. Van Mieghem Jan (2015)
8. De Winne Frank (2020)	21. Van Wassenhove Luk (2010)
9. Ferrero Alessandro (2010)	22. Verriest Erik (2012)
10. Frangopol Dan (2016)	23. Waterman Ronald (2010)
11. Kacprzyk Janusz (2019)	24. Zijm Henk (2016)
12. Li Guo-Qiang (2018)	25. Zwaenepoel Willy (2010)
13. Mareels Iven (2010)	

Jonge Academie

1.	Agirdag Orhan (2018)	29.	Vandenbosch Laura (2020)
2.	De Leersnyder Jozefien (2018)	30.	Vandenbroucke Roosmarijn (2020)
3.	Dewitte Heleen (2018)	31.	Vandendriessche Joris (2020)
4.	Gelens Lendert (2018)	32.	Verbruggen Sammy (2020)
5.	Lahousse Lies (2018)	33.	Vercnocke Bert (2020)
6.	Laoui Damya (2018)	34.	Verhulst Sarah (2020)
7.	Mandolessi Silvana (2018)	35.	Bertels Kurt (2021)
8.	Ryad Amr (2018)	36.	Burtin Chris (2021)
9.	van Nuijs Alexander (2018)	37.	De Veirman Kim (2021)
10.	Van Puymbroeck Birgit (2018)	38.	Gillebert Céline (2021)
11.	Wynants Nele (2018)	39.	Meeussen Loes (2021)
12.	Bruffaerts Rose (2019)	40.	Pivodic Lara (2021)
13.	Caluwaerts Didier (2019)	41.	Stuhlberger Christina (2021)
14.	De Laet Lars (2019)	42.	Van Deinsen Lieke (2021)
15.	De ruysscher Dave (2019)	43.	Van Puyvelde Sandra (2021)
16.	Doom Marjan (2019)	44.	Wouters Barbara (2021)
17.	Grine Lynda (2019)	45.	Ghyselinck Zoë (2022)
18.	Myny Kris (2019)	46.	Boto Ordóñez María (2022)
19.	Plusquin Michelle (2019)	47.	De Greve Kristiaan (2022)
20.	Vanacker Beatrijs (2019)	48.	Haelewaters Danny (2022)
21.	Vandeviver Christophe (2019)	49.	Sauvage Justine (2022)
22.	Vermang Bart (2019)	50.	Van Assche Annelies (2022)
23.	Baeyens Nicolas (2020)	51.	Van der Stocken Tom (2022)
24.	de Buyt Sophie (2020)	52.	Van Schependom Jeroen (2022)
25.	Destrooper Tine (2020)	53.	Vandamme Dries (2022)
26.	Masquillier Caroline (2020)	54.	Vandersickel Nele (2022)
27.	Smeets Arne (2020)	55.	Verhelst Xavier (2022)
28.	Trappeniers Kevin (2020)		

Commissies van de Academie

Kandidaturencommissie

Klasse van de Natuurwetenschappen:

Steels Luc, bestuurder	De Feyter Steven (2020-2025)
De Mazière Martine, onderbestuurder	De Kimpe Norbert (2018-2023)
Van Broeckhoven Christine, uittredend bestuurder	Gheysen Godelieve (2021-2023)
Velle Karel, vast secretaris	Sevrin Alexander (2020-2025)
	Vaes Stefaan (2021-2023)

Klasse van de Menswetenschappen:

Verschaffel Lieven, bestuurder	Boone Marc (2023-2025)
Verhulst Sabine, onderbestuurder	De nauw Alain (2023-2025)
Tollebeek Jo, uittredend bestuurder	Mesquita Batja (2019-2024)
Velle Karel, vast secretaris	Van Houtte Mieke (2023-2025)
	Van Riel Gerd (2023-2025)

Klasse van de Kunsten:

Ruyters Marc, bestuurder	Coomans de Brachène Thomas (2023-2025)
Martens Max, onderbestuurder	Strauven Francis (2018-2023)
Verschaffel Bart, uittredend bestuurder	Tas Rudi (2022-2024)
Velle Karel, vast secretaris	Van Hove Luc (2018-2023)
	Vandenabeele Lukas (2021-2023)

Klasse van de Technische Wetenschappen:

Heynen Hilde, bestuurder	Keppens Greet (2020-2025)
Malcorps Christiane, onderbestuurder	Marin Guy (2021-2023)
Beazar Guido, uittredend bestuurder	Moldenaers Paula (2021-2023)
Delcour Jan, vertegenwoordiger	Vandewalle Joos (2019-2024)
Velle Karel, vast secretaris	Wevers Martine (2021-2023)

Laureatencommissie

Klasse van de Natuurwetenschappen:

Steels Luc, bestuurder

Waelkens Christoffel, voorzitter

Velle Karel, vast secretaris

Bogaerts Annemie (2021-2023)

Tavernier Jan (2021-2023)

Van Huffel Sabine (2021-2023)

Van Tendeloo Gustaaf (2021-2023)

Klasse van de Menswetenschappen:

Verschaffel Lieven, bestuurder

Waelkens Christoffel, voorzitter

Velle Karel, vast secretaris

Delsaerdt Pierre (2022-2024)

Govaere Inge (2023-2025)

Lamberigts Mathijs (2021-2023)

Matthys Koen (2023-2025)

Klasse van de Kunsten:

Ruyters Marc, bestuurder

Waelkens Christoffel, voorzitter

Velle Karel, vast secretaris

Bergé Pieter (2022-2024)

Dewilde Jan (2022-2024)

Strauven Francis (2021-2023)

Van Landeghem Jan (2018-2023)

Klasse van de Technische Wetenschappen:

Heynen Hilde, bestuurder

Waelkens Christoffel, voorzitter

Velle Karel, vast secretaris

Lagae Liesbet (2021-2023)

Malcorps Christiane (2021-2023)

Taerwe Luc (2018-2023)

Vandewalle Joos (2021-2023)

Langlopende Projecten

Commissie Publicatiebeleid

Vandenbergen Anne-Marie, voorzitter	Lamberigts Mathijs
Velle Karel, vast secretaris	Thas Joseph
Bocken Hubert	Van Kerckhoven Anne-Mie
Clarysse Willy	Verstraeten Paul
Heirbaut Dirk	Zeeuwts Sofie, secretaris

Adviesraad Contactfora

Waelkens Christoffel, voorzitter	Lox Egbert
Velle Karel, vast secretaris	Thas Joseph
De Clercq Marc, voorzitter Adviesraad	Van Huffel Sabine
leven Greet (KAGB)	Van Hove Luc
Elias Willem	Van Overschée Willy
Heirbaut Dirk	Verschaffel Bart
Lamberigts Mathijs	Lambrecht Nico, secretaris

Academisch Cultureel Forum

Eyskens Mark, voorzitter	Dumortier Freddy
Velle Karel, vast secretaris	Gosselin, baron Derrick-Philippe
Van Keymeulen Jacques, vast secretaris	Hirsch Charles
KANTL	Posman Lucien
Waelkens Christoffel, voorzitter KVAB	Strauven Francis
Monard Elisabeth, ondervoorzitter KVAB	Thys van den Audenaerde Dirk
Van Dijck Leen, voorzitter KANTL	Tollebeek Jo
Van Doorselaer Judith, directeur KANTL	Van der Stighelen Katlijne
Steels Luc, bestuurder KNW	Van Hove Luc
Verschaffel Lieven, bestuurder KMW	Vandewalle Joos
Ruyters Marc, bestuurder KK	Veretennicoff Irina
Heynen Hilde, bestuurder KTW	Wissaert Roland
Boenders Frans	Rombaut Hans, secretaris
Buylen Michel	Serrien Ellen, secretaris
Coryn Roland	

Wetenschappelijke commissie van het Nationaal Biografisch Woordenboek

Waterschoot Werner, voorzitter	Symoens Hilde, ondervoorzitter
Velle Karel, vast secretaris	Boenders Frans
Geboes Karel	Gelders Ludo

Musschoot Anne-Marie
Porteman Karel
Prevenier Walter
Simons Ludo
Strauven Francis
Van der Wee, baron Herman

Van Gorp Hendrik
Vandeweghe Willy
Willaert Frank
Witte, barones Els
Rombaut Hans, redactiesecretaris

Vlaamse Academische Stem (VLASt)

Bestuur

Eyskens Mark, voorzitter
Velle Karel, vast secretaris KVAB
Van Keymeulen Jacques, vast
secretaris KANTL
Waelkens Christoffel, voorzitter KVAB
Beernaert Stan

Brems Hugo
Bruynseraede Yvan
Van de voorde, baron Aloïs
Waterschoot Werner
Rombaut Hans, administratief secretaris

Ereleden

Boenders Frans
De Boodt-Maselis Marie-Christiane
De Bruyckere Luc
De Keersmaecker Paul
De Schutter Georges
De Smedt Marcel
Dumortier Freddy
Elias Willem
Gelders Ludo
Jacobs Pierre
Lateur Patrick
Offeciers Mieke

Schamp, baron Niceas
Van den Bremt Stefaan
Van Gorp Hendrik
Van Hove Luc
van Outryve d'Ydewalle, ridder Géry
Van Waeyenberge, baron Piet
Van Wassenhove Johan
Vanneste Marc
Vlaminck Erik
Willaert Frank
Willems Dominique

Leden

Anderson Alan
Beazar Guido
Beddegenoodts Marc
Beek Maggy
Blanken Katja
Boesmans Bart
Bolangier Lucie
Bollen Ria
Bruyninckx Eddy
Cabus-Steens Anne-Marie
Ceulemans André
Cooreman Louis
Coryn Roland

Crevits Pierre
Danneels Johan
De Brouwer Carlos
De Coninck Linda
De Meester Paul
De Nolf Rik
De Ridder-Schodts Maria
De Schryver Johan
De Wachter Marcia
Debusscher Armande
Decraene-Jonckheere André
Delcourt-Verstraeten André
Devisch Noël

Donck-Tytgat Lieven
Dufresne Luc
Dupré-Van de Walle A. en L.
Fransaer Dirk
Frimout, burggraaf Dirk
Geukens Liliane
Geukens Kris
Goossens Martine
Gijbels-Delperdange Hélène
Haegemans Luc
Hens Hugo
Hessmann Pierre
Houben Josée
Iserentant Christine
Jaspers Michel
La Meir-Vandeputte Jeanine
Lafaut Noël
Langenus Filip
Leekens René
Leroy Philippe
Loosen Erik
Moerman André
Naze Michel
Notebaert Alexandre
Peeters Alfons
Peeters Willy
Peumans Hugo
Ponet Lieven
Princen Joseph en Lydwine
Proesmans Jan
Smets Urbain-Alain

Standaert Jean-Marie
Sterckx Luc
Stroobant Ilse
Thaens Jordy
Thas Joseph
Troch Paul
Van Coppenolle Luc
Van De Castele Jonny
Van de Steene Boudewijn
Van de Wielle Anna
Van de Woestijne-Vanagt Huguette
Van den Balck Valentin
Van der Cruysse Jacques
Van Gorp Gunhilde
Van Heddeghem Katrijn
Van Overschée Willy
Van Overstraeten – Clerens Roger
Van Pottelberge Walter
Van Roost Joost
van Walle Eric
Vandamme Hugo
Vandeputte Gilbert
Vandeputte Danielle
Vanderschueren-Lodewyckx Magda
Vandewalle Joos
Vandeweghe Willy
Vanvolsem-Timperman Godelieve
Vlassenbroeck Walter
Vuylsteke-Wauters Magda
Woolmore Kevin

Reflectiegroep Energie

Van Vaerenbergh Ivo, voorzitter
Albrecht Johan
Belmans Ronnie
D'haeseleer William
De Buck Pascal
Desmet Jan
Devogelaer Danielle
Dufresne Luc

Fransaer Dirk
Gosselin, baron Derrick-Philippe
Hens Hugo
Sterckx Luc
Ulens Stan
Van Mierlo Joeri
Van Roost Joost

Reflectiegroep Kunst, Wetenschap en Technologie

Monard Elisabeth, voorzitter
Aernoudt Etienne
Berbers Yolande
Bessemans Ann
Bouckaert Geert
De Mey Marc
Dehaes Ugo
Eeckhout Bart
Maes AnneMarie
Ongena Jef

Swinnen Peter
Van Kerckhoven Anne-Mie
Van Landeghem Jan
Van Overschée Willy
Van Tendeloo Gustaaf
Wagemans Johan
Wauters Dirk
Wevers Martine
Wissaert Roland

Reflectiegroep RRI

Vandewalle Joos, voorzitter
Bouillon Roger
Cousy Herman
Dumolyn Bart
Gelders Ludo
Ginis Vincent
Hanssens Johan
Hens Kristien
Lagae Liesbet
Lamberigts Mathijs
Lox Egebrt
Marin Guy
Martens Maximiliaan
Monard Elisabeth

Mortier Freddy
Onghena Patrick
Schokkaert Erik
Van Avermaet Philip
Van Damme Els
Van Der Straeten Dominique
Van Houtte Mieke
Van Houtte Paul
Van Hoyweghen Ine
Van Overschée Willy
Van Riel Gerd
Van Steirteghem André
Verstraete Willy
Willems, baron Jacques

Adviesraad Jonge Academie

Van Huffel Sabine, covoorzitter
Vandewalle Joos, covoorzitter
Baelmans Tine
Bols Peter
Buyse Ann
Geris Lies
Ieven Greet
Rabaey Korneel
Symoens Hilde
Thas Joseph

Van Hove Luc
Van Kerckhoven Anne-Mie
Vandenbussche Wim
Waelkens Christoffel
Wagemans Johan
Willaert Frank
Willems Dominique
Velle Karel, vast secretaris KVAB
Seghers Bert, secretaris

Stuurgroep Wetenschapscommunicatie van de KVAB en JA

Masquillier Caroline, voorzitter namens de JA	Linseele Veerle
Velle Karel, vast secretaris	Lox Egbert
Baert Barbara	Maison Kris
Burtin Chris	Masquillier Caroline
Darras Veerle	Matthijs Koen
De Wolf David	Myny Kris
Delaere Mark	Poels Karolien
Deslé Barbara	Santermans Koen
Gijssels Liesbeth	Sevrin Alexander
Grieten Els	Smeyers Els
Haex Kristof	Stroeykens Steven
Jaddoulle Gert	Van Laer Jef
Keppens Greet	Van Rijckeghem Céline
Leuridan Sarah	Vandenbosch Laura
Leurs Sammy	Wauters Koen
	Albert Jan, secretaris

Commissie Historische Wetenschappen

Boone Marc, voorzitter	Prevenier Walter
Van Goethem Herman, ondervoorzitter	Simons Ludo
Velle Karel, vast secretaris	Strauven Francis
Bourgeois Jean	Symoens Hilde
Clarysse Willy	Tollebeek Jo
De Jonge Krista	Van der Stighelen Katlijne
Delsaerd Pierre	Van der Wee, baron Herman
Deneckere Gita	Vandorpe Katelijn
Derolez Albert	Vlieghe Hans
Duerloo Luc	Witte, barones Els
Martens Max	Rombaut Hans, secretaris

Wetenschappelijk Comité Humanisme in de Nederlanden

Vanden Broecke Steven, voorzitter	Golvers Noël
Derolez Albert, vice-voorzitter	Lamberigts Mathijs
Velle Karel, vast secretaris	Laureys Marc
Bracke Wouter	Papy Jan
De Nave Francine	Peeters Hugo
De Schepper Marcus	Sacré Dirk
De Smet Rudolf	Sué Sylvette
Delsaerd Pierre	Symoens Hilde
Forrez René	Tournoy Gilbert

Van Houdt Toon
Verweij Michiel

Waterschoot Werner

Wetenschappelijk Comité Klassieke Studies

Clarysse Willy, voorzitter
Velle Karel, vast secretaris
Boiy Tom
De Coninck Luc
De Groote Marc
Delattre Alain
Depauw Marc
Engels David
Erdkamp Paul
Hauben Hans
Laes Christian
Ma John
McGing Brian
Melaerts Henri

Poblome Jeroen
Saerens Cecilia
Schepens Guido
Schorn Stefan
Uytterhoeven Inge
Van Beek Bart
Van Nuffelen Peter
Van Rengen Wilfried
Van Uytfanghe Marc
Vandorpe Katelijn
Verreth Herbert
Wouters Alfons
Zuiderhoek Andries

Wetenschappelijk Comité Rechtsgeschiedenis

Heirbaut Dirk, voorzitter
Monballyu Jos, erevoorzitter
Horvat Stanislas, secretaris
Velle Karel, vast secretaris
Aerts Koen
Avonds Piet
Bauer Dominique
Bouckaert Boudewijn
Christiaens Jenneke
Coppein Bart
Dauchy Serge
De Koster Margo
De ruysscher Dave
De Win Paul
Debaenst Bruno
Decaluwé Michiel
Decock Wim
Delbecke Bram
Deseure Brecht
Dhondt Frederik
Dusil Stephan
Forrez René

Grevers Helen
Guthke Thorsten
Janssens Gustaaf
Lambrecht Daniel
Laske Caroline
Lavrysen Laurens
Lesaffer Randall
Magits Michel
Martyn Georges
Oosterbosch Michel
Opsommer Rik
Put Eddy
Quintelier Bart
Roden Dimitri
Stevens Fred
Symoens Hilde
Van de Voorde Johan
Van Den Auweele Dirk
Van der Beken Tom
Van Goethem Geert
Van Goethem Herman
Van Haecke Lawrence

Van Hemelrijck Fernand
Van Hofstraeten Bram
Van Hulle Inge
Van Melkebeek Monique
Van Petegem Paul
Vandenbogaerde Sebastiaan
Velaers Jan
Verboven Koen
Verfaillie Joke

Verleden Frederik
Vermeersch Griet
Vermeir René
Verscuren An
Verstraete Jan
Vrancken Valerie
Wauters Bart
Wijffels Alain

Commissies voor de Academische Fondsen

O. Callebautfonds

De Octaaf Callebautprijs is bestemd om belangrijk oorspronkelijk werk te bekronen op het gebied van de kwaliteitsvoeding, en meer algemeen van de voedingsomstandigheden ook in de derde wereld. Deze prijs omvat twee luiken: de gewone prijs kan om de twee jaar toegekend worden voor een studie die betrekking heeft op hoger vermeld domein. Daarnaast kan om de drie jaar een onderzoekskrediet worden toegekend met het oog op navorsing op het hoger aangeduid terrein.

Velle Karel, vast secretaris
Delcour Jan
Maselis Patrick

Schamp, baron Niceas
Thys van den Audenaerde Dirk
Van Damme Els

Mgr. J. Coppensfonds

De Jozef Coppensprijs is bestemd om belangrijk oorspronkelijk werk te bekronen op het gebied van: de geschiedenis van de Leuvense universiteit; de geschiedenis van de Bijbelse exegese; oudtestamentische studies. De prijs wordt om de vijf jaar toegekend.

Velle Karel, vast secretaris
Lamberigts Mathijs

Praet Danny
Van Deun Peter

Mgr. C. De Clercqfonds

De Mgr. Charles de Clercqprijs is bestemd om belangrijk oorspronkelijk werk te bekronen op het gebied van de religieuze geschiedenis van Vlaanderen. Deze prijs wordt om het jaar toegekend.

Velle Karel, vast secretaris
Duerloo Luc

Lamberigts Mathijs
Praet Danny

O. Dupontfonds

Het navorsingskrediet van het Octaaf Dupontfonds is bestemd om fundamenteel wetenschappelijk onderzoek te bevorderen op het gebied van menselijke en dierlijke fysiologie en fysiopathologie, met toepassing van biotechnologische methoden. De toekenning gebeurt om de twee jaar met beurtrol tussen de Académie royale de Médecine de Belgique (2015), de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten (2017), de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van

België (2019), de Académie royale des Sciences, des Lettres et des Beaux-Arts de Belgique (2021), enz.

Foidart Jean-Michel, vast secretaris van de Académie royale de Médecine de Belgique

Bols Peter, vast secretaris van de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België

Viviers Didier, vast secretaris van de Académie royale de Belgique

Velle Karel, vast secretaris van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten

E. Duvergerfonds

De Erik Duvergerprijs is bestemd om een belangrijk oorspronkelijk kunsthistorisch of historisch werk te bekronen dat handelt over de Nederlanden tot het jaar 1900 en dat in grote mate steunt op archivalische bronnen. Deze prijs wordt om de twee jaar toegekend.

Velle Karel, vast secretaris

Bergmans Anna

Cousy Herman

Martens Max

Symoens Hilde

Van der Stighelen Katlijne

J. Gillisfonds

De Jan Gillisprijs is bestemd om belangrijk oorspronkelijk werk te bekronen op het gebied van de geschiedenis van het wetenschappelijk denken. De prijs wordt om de twee jaar toegekend.

Velle Karel, vast secretaris

Delsaerdt Pierre

Gijbels Renaat

Thys Van den Audenaerde Dirk

Mgr. R. Lenaertsfonds

De Mgr. Renaat Lenaertsprijs is bestemd om een verdienstelijk en onuitgegeven werk op het gebied van de muziekwetenschap te bekronen, gesteld in het Nederlands, of in een internationaal erkende congrestaal. De prijs wordt om de twee jaar toegekend.

Velle Karel, vast secretaris

Delaere Mark

Laporte André

Maes Francis

H. Schoutedenfonds

De Henri Schoutedenprijs is bestemd om belangrijk oorspronkelijk werk te bekronen op het gebied van de zoölogie. Deze prijs zal om de twee jaar toegekend worden aan

een studie over faunistiek (bij voorkeur van Afrika), systematiek, ecologie, ethologie of anatomie der dieren.

Velle Karel, vast secretaris
Smagghe Guy

Thys van den Audenaerde Dirk

H. Vanderlindenfonds

De Henri Vanderlindenprijs is bestemd om belangrijk oorspronkelijk werk te bekronen op het gebied van de sterrenkunde. Deze prijs wordt om de twee jaar toegekend.

Velle Karel, vast secretaris
Aerts Conny

Baes Maarten
Waelkens Christoffel

F. Van der Muerenfonds

De Floris Van der Muerenprijs is bestemd om oorspronkelijk en voortreffelijk wetenschappelijk werk op het gebied van de musicologie in de breedste zin van het woord te bekronen. Deze prijs wordt om de vier jaar door de Klasse der Kunsten toegekend voor het werk van een navorsers, beneden de 40 jaar, dat in het Nederlands geschreven is.

Velle Karel, vast secretaris
Delaere Mark

Laporte André
Maes Francis

P. van Oyefonds

De Paul van Oyeprijs is bestemd om oorspronkelijk onuitgegeven werk te bekronen in voorkeuroorde over: veldwerk op het gebied der hydrobiologie in de breedste zin van het woord; systematiek der protisten of der evertibraten; biogeografie; algemene biologie.

Velle Karel, vast secretaris
Backeljau Thierry
Kerstens Karel

Thys van den Audenaerde Dirk
Verschuren Dirk
Vincx Magda

F. Van Cauwelaerfonds

Het Frans Van Cauwelaert Fonds heeft tot doel Vlaams wetenschappelijk onderzoek aan te moedigen. Dit zal geschieden door het toekennen van een prijs aan auteurs van Belgische nationaliteit voor een oorspronkelijk, in de regel in het Nederlands

gesteld werk van onbetwistbaar wetenschappelijke waarde, hetzij in boekvorm gedrukt of als manuscript aan het Frans Van Cauwelaert Fonds ingezonden.

Deze prijs wordt afwisselend toegekend aan: 1. natuur-, ingenieurs-, wiskundige wetenschappen, 2. morele, rechtskundige, economische en politieke wetenschappen, 3. biomedische wetenschappen, 4. filosofische, taalkundige, geschiedkundige en archeologische wetenschappen.

Van Rompuy Herman, voorzitter
Velle Karel, vast secretaries
Billiau Alfons
Bogaerts Annemie
Brutsaert Dirk
Buysse Ann
Devoldere Luc
Dumortier Freddy
Foblets Marie-Claire
Gheysen Godelieve
Laureys Godelieve
Monard Elisabeth

Opdenakker Ghislain
Peeters Theo
Simons Ludo
Symoens Hilde
Thas Joseph
Van Cauwelaert Koen
Van Cauwelaert Kristien
Van Damme Marnix
van Outryve d'Ydewalle, ridder Géry
Vandamme Erick
Velaers Jan
Rombaut Hans, secretaris

Organisaties gerelateerd aan de KVAB

Koninklijke Commissie voor Geschiedenis

de Moreau de Gerbehaye Claude, voorzitter	Deploige Jeroen
Velle Karel, ondervoorzitter	Dubois Sébastien
Vanthemsche Guy, secretaries- penningmeester	Janssens Gustaaf
Kupper Jean-Louis, adjunct-secretaris- penningmeester	Kestemont Mike
Cauchies Jean-Marie	Piette Valérie
de Hemptinne Thérèse	Tollebeek Jo
Demoulin Bruno	Van Goethem Herman
	Wilkin Alexis
	Yante Jean-Marie

Ereleden:

Bruneel Claude	Milis Ludo
Duvosquel Jean-Marie	Prevenier Walter
Goossens Jan	Van Loon Jozef

Koninklijke Commissie voor Toponymie en Dialectologie

Cajot José, secretaris-generaal	Goossens Jan
Van Loon Jozef, voorzitter Vlaamse afdeling	Marynissen Ann
Debrabandere Frans	Van Langendonck Willy
Devos Magda	

Ereleden:

De Schutter Georges	Willemyns Roland
Van Durme Luc	

Belgisch Tijdschrift voor Filologie en Geschiedenis

Duvosquel Jean-Marie, voorzitter
Galand Michèle, directeur

Archief- en Bibliotheekwezen in België

Daelemans Frank, erevoorzitter
Libert Marc, voorzitter

Union Académique Internationale

Vertegenwoordigers van de Academie:

Martens Max

Steel Carlos

Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit (VCWI)

Storms Gert, voorzitter

D' Hooghe David, juridisch adviseur

Beyens Kristel

Coenye Tom

Cuypers Ann

De Tré Guy

Sevenhans Walter

Van den Block Lieve

Vermeire Severine

Willaert Frank

Seghers Bert, secretaris

Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit (VCWI)

Comité van Toezicht

De Tavernier Johan

Deruyck Filiep

Haenen Ken

Lemahieu Ignace

Leroux Roels

Monard Elisabeth

Snyders Dirk

Willems Hans

Seghers Bert, secretaris

**Vlaamse
overheid**

KONINKLIJKE VLAAMSE ACADEMIE VAN BELGIE

VOOR WETENSCHAPPEN EN KUNSTEN

